JAARSTUKKEN 2017

GEMEENTE WEERT

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

opgemaakt d.d. 5 juli 2018

Inhoudsopgave

1 Bestuurlijke samenvatting 3

2 Financiële positie 7
Uiteenzetting van de financiële positie 8

Jaarverslag (beleidsdeel)

3 Programma-verantwoording 11
Programma 1 Woonklimaat 12
Programma 2 Economie 22
Programma 3 Zorg 31
Programma 4 Participatie 41
Programma 5 Financiën 47
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 53
Overhead 55
Vpb 57

4 Paragrafen 58
Lokale heffingen 59
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 64
Onderhoud kapitaalgoederen 75
Financiering 81
Bedrijfsvoering 87
Verbonden partijen 90
Grondbeleid 100

Jaarrekening (financieel deel)

5 Overzicht van baten en lasten 107
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 108
Taakveldoverzicht 110
Specificatie reservemutaties per programma 114
Incidentele baten en lasten 2017 115
Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen WNT 116

6 Balans 118
Balans per 31 december 2017 119
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 121
Toelichting balans 2017 128

7 SiSa 148
SiSa bijlagen 149

Overige gegevens

8 Overige gegevens 151
Controleverklaring 152

Bijlagen

9 Bijlagen 153
Lijst met afkortingen 154
Vaststelling door de gemeenteraad 157

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

1

Bestuurlijke samenvatting

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

In deze jaarstukken presenteren wij u de inhoudelijke verantwoording, cijfers en toelichtingen over het boekjaar 2017.

Nr.	Programma	Saldo Begroting	Saldo Begr.wijz.	Saldo Rekening
1	Woonklimaat	14.279	12.554	13.799
2	Economie	6.146	12.199	18.909
3	Zorg	40.046	41.371	38.105
4	Participatie	10.330	8.482	8.122
5	Financiën	4.365	7.366	-78
	Totaal programma's	**75.166**	**81.972**	**78.857**
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Algemene dekkingsmiddelen	**-88.683**	**-90.442**	**-90.148**
	Overhead	14.139	12.601	12.473
	Vennootschapsbelasting			
	Gerealiseerde saldo van baten en lasten	**622**	**4.132**	**1.183**
	Totaal Reserves	-1.103	-4.453	-5.213
	Totaal gerealiseerde resultaat	**-481**	**-321**	**-4.030**

De bijgestelde begroting 2017 vertoonde een geraamd resultaat van € 320.801,- voordelig.

Per saldo vertonen de jaarstukken 2017 uiteindelijk een resultaat van € 4.030.094,- voordelig.

In hoofdstuk 2 "Financiële positie" wordt uitgebreid ingegaan op het te analyseren verschil ten opzichte van de begroting en de oorzaken van het ontstane verschil.

De jaarstukken 2017 worden vooraf gegaan door een bestuurlijke samenvatting. Hierin schetsen wij kort de belangrijkste onderwerpen die in 2017 actueel waren en geven wij u op hoofdlijnen inzicht in het financieel resultaat en de verschillen.

Terugblik 2017

Voor 2017 willen wij de volgende bestuurlijke relevante onderwerpen en gebeurtenissen (high-lights) benoemen:

Impuls leefbaarheid en woonklimaat
De aantrekkende economie heeft zijn effect op de woningmarkt. Er is meer bouwgrond uitgegeven, waaronder in Laarveld en Tungelroy. Het aantal aanvragen Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is toegenomen. Dit heeft een positief effect op de grondexploitaties en op de legesinkomsten. Met de realisatie van 220 woningen is de woningvoorraad toegenomen naar 22.626 woningen per ultimo 2017. Het aantal inwoners is in 2017 met een aantal van 300 toegenomen tot 49.874 inwoners per ultimo 2017. Landgoed De Lichtenberg heeft middels een verkoop- en ruilovereenkomst het complex verworven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Burger- en overheidsparticipatie wordt steeds meer onderdeel van de normale bedrijfsvoering. Dit is tweeledig, zowel wat betreft burgerinitiatieven als de communicatie en participatie van gemeentelijke projecten en initiatieven met inwoners. De insteek is om de inwoners maximaal te faciliteren.

Om op de gevolgen van de klimaatverandering voorbereid te zijn, is een aantal projecten opgepakt, waarbij integraal wordt gekeken naar herinrichting van de openbare ruimte. Daarnaast hebben we particuliere initiatieven ondersteund, die hieraan een bijdrage leveren, zoals afkoppelen van het hemelwater samen met het vergroenen van voortuintjes.

Belangrijke economische successen 2017
Op de bedrijventerreinen is in 2017 onder invloed van de economische groei 5,8 hectare grond uitgegeven. Aan de Groep Heylen is middels een koop/pachtconstructie 19 hectare grond op Kampershoek 2.0 verkocht. Op de Kempen werd de multimediale overslaghaven officieel geopend.
Voor de binnenstad werd de Visie op het Stadshart herzien, waarbij scherpe keuzes zijn gemaakt m.b.t. concentratie en transformatie van winkels. Een aantal van de in deze visie beschreven investeringen kan worden uitgevoerd met de € 3,075 miljoen subsidie uit het provinciale investeringsprogramma stedelijke ontwikkeling (2017 - 2019). De verplaatsing van de door de gemeente aangekochte houthandel Scheijmans is toegevoegd aan het programma.

Daarnaast is er in 2017 hard gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en ontsluiting van Weert. Dankzij lobbyactiviteiten is er een motie aangenomen in de Tweede Kamer om onderzoek te verrichten naar innovatieve maatregelen om files aan te pakken op het A2-traject Weert-Eindhoven. Daarnaast is in het regeerakkoord reactivering voor personentreinen op het traject Weert-Hamont opgenomen.

Transformatie in het sociaal domein
2017 was een jaar waarin flink is geïnvesteerd in de transformatie. De nieuwe inkoop van maatwerkvoorzieningen vanaf 2018 is samen met alle ketenpartners en regiogemeenten voorbereid. Transformatie wordt bereikt door resultaatgericht indiceren en de mogelijkheid voor aanbieders om meer maatwerk en innovatie te leveren. We investeren daarmee in een duurzame relatie met zorgaanbieders die meer recht doet aan de leefwereld van onze inwoners die (tijdelijk) hulp nodig hebben. Geen onnodige controleprotocollen, maar investeren in een gezamenlijke verantwoordelijkheid, dat is onze drijfveer voor de toekomst.

Het geeft vertrouwen dat Weert ook in 2017 financieel de zaken op orde had in het sociaal domein. We beschikken inmiddels over een buffer om toekomstige tegenvallers op te vangen. Drie jaar na de decentralisaties kunnen we stellen dat Weert op koers ligt.

Sterke afname werkeloosheid
Door een forse gezamenlijke inspanning van Werk.Kom, de gemeente Weert en de werkgevers zijn meer mensen naar een betaalde baan uitgestroomd dan ingestroomd in de participatiewet. De aantrekkende economie en de integrale aanpak van integratie van statushouders hebben hier een belangrijke rol in gespeeld.

Het aantal uitkeringsgerechtigden is in 2017 onder de 1.000 gedaald.

Aanvalsplan armoede
Armoede neemt toe in Nederland, ook in Weert. Deze tendens is voor de gemeente Weert in 2017 aanleiding geweest om te komen tot een onderscheidende aanpak om armoede te voorkomen én actief ondersteuning en hulp aan deze kwetsbare doelgroep te bieden. Een aanpak die aansluit bij datgene wat in Weert leeft en speelt.

De kracht van de aanpak armoede in Weert zit in de integrale benadering. Daarbij kijken we niet alleen naar financiën, maar naar de inwoner (of het gezin) als geheel. Hierbij worden zowel de financiën als werk, gezondheid, huisvesting, opvoeding en scholing betrokken.

Nieuw cultuurbeleid
2017 was het jaar waarin Weert met andere ogen naar cultuur(beleid) is gaan kijken. Er ligt nu een ambitieus plan dat lef uitstraalt en waarin ruimte is om te experimenteren. We geven ruimte aan vrijdenkers in een culturele experimenteerperiode van drie jaar om te onderzoeken wat cultureel Weert nodig heeft. We sluiten hierbij voor het eerst aan op de cultuurplan ambities van het Rijk en de Provincie Limburg.
Parallel daaraan hebben we bovendien een museumvisie vastgesteld. Met een eigentijds en dynamisch museum erkennen we het belang van cultuur als motor van de binnenstad.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Financieel resultaat op hoofdlijnen

De begroting 2017 kende een saldo van € 480.961,- voordelig. Gedurende het jaar hebben diverse mutaties plaatsgevonden via begrotingswijzigingen. Na de laatste aanpassing in december 2017 bedroeg het geraamde resultaat € 320.800,- voordelig. De jaarrekening 2017 heeft een positief saldo van € 4.030.094,-. Voor een analyse van de afwijkingen wordt verwezen naar "Hoofdstuk 2 Financiële positie". Deze jaarrekening heeft een positief saldo met name door incidentele meevallers. Mede hierdoor is de financiële positie van de gemeente verbeterd.

Ontwikkeling saldo en verschillen
In de loop van 2017 heeft u door middel van de reguliere begrotingswijzigingen kunnen volgen hoe de prognose van het resultaat zich heeft ontwikkeld. De financiële programma-analyses zijn niet sluitend en met name gericht op bestuurlijke relevante afwijkingen (en in ieder geval > € 25.000,-).

Accountantsverklaring
De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Weert. Dit oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. De waarderingsgrondslagen zijn aanvaardbaar. Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten en is verenigbaar met de jaarrekening.

Conclusie

Het jaar 2017 stond opnieuw voor een belangrijk deel in het teken van voortgang en vooruitgang. Zo werd op vrijwel alle beleidsterreinen voortgang geboekt en werden voorgenomen resultaten gerealiseerd, zoals uit de programma-verantwoording en bovenstaande highlights blijkt.
De jaarrekening laat zien dat Weert, samen met inwoners en andere stakeholders, grote en kleine vraagstukken adequaat oppakt.

In deze jaarrekening rapporteren wij op basis van de plannen en voornemens uit de begroting 2017.

Het financiële resultaat en de financiële positie van de gemeente Weert is goed.

Leeswijzer

Wat de inrichting betreft, zijn de jaarstukken gebaseerd op de inrichting van de begroting 2017.
Het coalitieakkoord 2015-2018 is vertaald in de begroting 2017. De uitvoering en voortgang van de hieruit voortvloeiende actiepunten treft u in deze jaarstukken aan.

In het programmaplan zijn de te realiseren programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen. In de begroting 2017 zijn voor ieder programma, na een korte inleiding, de volgende vragen opgenomen:
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat mag het kosten?

In deze jaarstukken 2017 wordt per programma verantwoording afgelegd over de voorgenomen resultaten.

In de mutaties baten en lasten is gerecapituleerd aangegeven tot welke bedragen de raad het college heeft geautoriseerd door middel van het vaststellen van de begroting en de wijzigingen daarop die in de tussenrapportages 2017 zijn opgenomen. De belangrijkste reden voor het opnemen van een apart overzicht is om de baten en lasten duidelijk zichtbaar te maken.

De bedragen in de tabellen van de Jaarstukken zijn afgerond op duizendtallen. In de teksten is het volledige bedrag opgenomen.

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld, die verspreid in de jaarstukken staan en die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

2

Financiële positie

- Uiteenzetting van de financiële positie

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Uiteenzetting van de financiële positie

Algemeen

Uitgangspunt van de financiële positie is om op hoofdlijnen inzicht te geven in de resultaatbepaling en uiteindelijk de resultaatbestemming. Achtergronden, motiveringen en toelichtingen op bedragen staan niet in dit hoofdstuk, maar worden in de programma's en paragrafen toegelicht.

Er wordt aandacht gevraagd voor het volgende. In de voorliggende jaarstukken 2017 is de wijze van analyseren conform de systematiek van de begroting 2017. De programma-analyses zijn niet meer financieel sluitend opgezet, maar beperken zich vooral tot de beleidsmatige en politiek gevoelige onderwerpen.

In hoofdstuk 5 van de jaarstukken wordt u in de programmarekening en de toelichting uitgebreid geïnformeerd over de baten, lasten, de algemene dekkingsmiddelen en de toevoegingen aan, en onttrekkingen uit, reserves. In deze financiële positie beperken wij ons tot het inzichtelijk maken van het gerealiseerde resultaat en de bestemming hiervan.

Achtereenvolgens treft u daarom aan: een uiteenzetting van het bijgesteld begrotingssaldo, een uiteenzetting van het gerealiseerde resultaat, een globale analyse van het verschil tussen beiden en uiteindelijk een voorstel over de bestemming van het gerealiseerde resultaat.

Begroting na wijziging

In december 2017 hebben wij de begroting 2017 voor het laatst bijgesteld. Uiteindelijk had dit het navolgend begroot resultaat tot gevolg.

	Bedrag
Totaal lasten programma 1 t/m 5	141.822
Totaal baten programma 1 t/m 5	59.850
Totaal programma's	-81.972
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	90.441
Overhead	-12.601
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	-4.132
Toevoegingen aan reserves	-14.093
Onttrekkingen uit reserves	18.546
Geraamde resultaat |(voordelig ofwel overschot)	321

Jaarrekening

De realisatie (jaarrekening) geeft uiteindelijk het navolgend resultaat. Voor detailinformatie over onderstaande tabel wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

	Bedrag
Totaal lasten programma 1 t/m 5	145.712
Totaal baten programma 1 t/m 5	66.855
Totaal programma's	-78.857
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	90.147
Overhead	-12.473
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.183
Toevoegingen aan reserves	-15.985
Onttrekkingen uit reserves	21.198
Gerealiseerde resultaat(voordelig ofwel overschot)	4.030

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verschil geraamde resultaat en gerealiseerde resultaat

Als verschil tussen de bijgestelde begroting en de jaarrekening (realisatie) is uiteindelijk een verschil te verklaren van:

Resultaat	Bedrag
Begroting na wijziging (geraamde resultaat: voordelig ofwel overschot)	321
Jaarrekening (gerealiseerd resultaat: voordelig ofwel overschot)	4.030
Te analyseren verschil	3.709

Analyse verschil geraamde resultaat en gerealiseerde resultaat

In de hierna volgende tabel met de grootste budgettaire verschillen is zoveel als mogelijk aangegeven of de oorzaken al dan niet een structureel karakter hebben. Dit is niet altijd aan te geven, omdat bepaalde oorzaken zowel aspecten van een structureel als een incidenteel karakter in zich hebben.

Verder wordt opgemerkt dat de verschillen niet altijd één op één te herleiden zijn naar de verschillen, zoals die onderdeel uitmaken van de programma-analyses. Bij de programma-analyses maakt de neutrale component, voor zover van toepassing, onderdeel uit van zowel de lasten als de baten. Dit is in onderstaand overzicht niet het geval. Onderstaand is alleen sprake van budgettaire verschillen. Daarnaast zijn de programma-analyses minder cijfermatig en meer beleidsmatig en vanuit politieke relevantie opgezet dan in het verleden het geval was. Vanuit dit oogpunt zijn dus niet per definitie alle budgettaire verschillen terug te vinden in de programma-analyses.

Ten slotte wordt opgemerkt dat sommige afwijkingen met een structureel karakter naar de toekomst toe toch budgettair neutraal kunnen zijn, omdat die afwijkingen meegenomen worden bij tariefaanpassingen (bijvoorbeeld afwijkingen bij verwerkingskosten van huisvuil en bij kosten van de milieustraat; deze worden verwerkt in het tarief van de afvalstoffenheffing). De "s" geeft aan dat het een structureel financieel resultaat is en "e" geeft aan dat het een eenmalig financieel resultaat is.

Grootste budgettaire verschillen t.o.v. de geraamde bedragen 2017 (e = eenmalig; s = structureel)		Afwijking (- = nadeel; + = voordeel)
Pr. 1	Hogere lasten asfaltverhardingen/ bestratingen (e)	-120.000
Pr. 1	Lagere baten outsourcing onverharde wegen (s)	-197.000
Pr. 1	Hogere lasten onderhoud plantsoenen (e)	-155.000
Pr. 1	Hogere legesopbrengsten bouwvergunningen (e)	356.000
Pr. 1	Hogere bijdrage voor WABO-taken (e)	54.000
Pr. 2	Lagere lasten leerlingenvervoer (s)	160.000
Pr. 2	Exploitatieresultaat Vastgoed (exclusief afwaardering Complex Poort van Limburg; de afwaardering is meegenomen bij de kapitaallasten) (e)	-407.000
Pr. 3	Per saldo lagere lasten bijstandverlening en gemeentelijk minimabeleid (e)	297.000
Pr. 3	Storting in voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken (e)	-123.000
Pr. 5	Extra advocaat- en accountancykosten (e)	-96.000
Pr. 5	Niet gerealiseerde taakstelling clustering van voorzieningen (sportaccommodaties en buurthuizen) (e/s)	-200.000
Pr. 5	Storting in voorziening dubieuze debiteuren (e)	-914.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Pr. 5	Hogere (investerings)bijdragen aan projecten (e)	-71.000
Pr. 5	Resultaat op doorberekende rente (e)	-275.000
Pr. 5	BTW-suppletie (e)	117.000
Pr. 5	Per saldo resultaat grondexploitaties (inclusief vrijval voorziening verliesgevende grondexploitaties, tussentijdse winstneming en een stelselwijziging) (e)	7.578.000
Pr. 5	Aanpassing rentepercentage facilitaire deel Grondexploitatie	289.366
Over-	Lagere kosten (huur)materialen en onderhoud inclusief schoonmaak (e)	120.000
head	Lagere expertisekosten (e)	42.000
AD	Lagere parkeeropbrengsten (e)	-145.000
AD	Hogere Algemene uitkering (e)	310.000
AD	Lagere OZB-opbrengsten (e)	-243.000
AD	Doorberekende apparaatskosten exploitatie ipv aan investeringen (e)	-151.000
Div.	Niet aanwenden post onvoorzien (e)	31.000
Div.	Per saldo hogere kapitaallasten (door afwaardering Complex Poort van Limburg) (e/s)	-2.800.000
Div.	Nadelig saldo op niet-neutrale stortingen en onttrekkingen reserves (e/s)	-51.000
Div.	Onderschrijding op loonkosten inclusief inhuur derden (e)	445.000
	Overig verschil	-141.876
	Totaal	**3.709.490**

Bestemming jaarrekeningresultaat

Zoals hiervoor aangegeven is het gerealiseerde resultaat van deze jaarrekening € 4.030.094,- voordelig. Als gevolg van de afwaardering van de Poort van Limburg is een eenmalige begrotingsoverschrijding ontstaan. De gerealiseerde lasten bedragen € 3,5 mln (begroot: € 0).

Voorstellen tot bestemming van het overschot		**Afwijking**
-	Gerealiseerd voordelig resultaat 2017	-4.030.094
-	De stand van de reserve risicobuffer grondexploitatie bedraagt op 31-12-2017 € 11.200.000,-. De berekende norm bedraagt op 31-12-2017 € 8.500.000,-. Voorgesteld wordt daarom om de genoemde reserve vrij te laten vallen voor een bedrag van € 2.700.000,- ten gunste van de algemene reserve.	-2.700.000
-	Algemene reserve: De resterende resultaatbestemming 2017 bedraagt hierdoor € 6.760.094,- voordelig. Daarom wordt bij de resultaatbestemming 2017 voorgesteld het ontstane eenmalige overschot ad € 6.730.094,- toe te voegen aan de algemene reserve. Dit conform het coalitie-akkoord en Kiezen met Visie.	6.730.094
	Totaal	**0**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

3

Programma-verantwoording

1. Woonklimaat
2. Economie
3. Zorg
4. Participatie
5. Financiën

- Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
- Overhead
- Vpb

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 1 Woonklimaat

Portefeuillehouders: A.Heijmans, A.van Eersel, G.Gabriëls, M.van den Heuvel, P.Sterk

Visie

In Weert blijft het ook in de toekomst prettig wonen voor iedereen. Er zijn voldoende woningen voor onze huidige bewoners, maar ook voor nieuwkomers, gelegen in een aantrekkelijke duurzame groene leefomgeving. Om in te spelen op demografische ontwikkelingen, duurzaamheidsambities en op de verschillende behoeften van bevolkingsgroepen ontwikkelen wij samen met partners nieuwe landelijke en stedelijke woonmilieus met een hoge kwaliteit van de openbare ruimte en woningen. Daarnaast vindt wijkvernieuwing plaats en blijft het wonen in de dorpen aantrekkelijk. Compact, overzichtelijk, warm en gezellig met een passend voorzieningenniveau. Duurzaamheid staat hoog in het vaandel. Wij stimuleren mensen om de fiets te pakken, maar ook met het openbaar vervoer of de auto dienen bestemmingen gemakkelijk bereikt te worden. We zijn trots op het groene karakter van onze wijken en het bijzonder mooie buitengebied. Om aan deze kwaliteit recht te doen, wordt er verder gewerkt aan het verstevigen en uitbreiden van deze groenkwaliteit. Natuur en landschap, agrarisch grondgebruik, cultuurhistorie en toeristisch-recreatieve ontwikkelingen bestaan in harmonie met elkaar en versterken elkaar waar mogelijk.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde
Verkeer en vervoer	12	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015 2015	Weert Limburg	7 7
Verkeer en vervoer	13	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	2015 2015	Weert Limburg	11 9
Volksgezondheid en Milieu	33	Huishoudelijk restafval	kg	2015 2015	Weert Limburg	218 137
Volksgezondheid en Milieu	34	Hernieuwbare elektriciteit	%	2016 2016	Weert Limburg	2,2 6,8
Vhrosv	36	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2015 2015	Weert Limburg	6 2,5

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat willen we bereiken in de periode 2015-2018

Woonklimaat	
1.1. Woningbouwprogramma (volkshuisvesting)	1.1.1.(Ver)bouwen naar behoefte
	1.1.2.Wijkvernieuwing
1.2. Kwaliteit woonomgeving	1.2.1.Schone, hele en veilige openbare ruimte en verbeteren communicatie hierover
	1.2.2.Verdere vergroening
	1.2.3.Meer speel-, sport- en ontspanningsmogelijkheden in openbare ruimte mede door leegkomende plekken tijdelijk anders te bestemmen
	1.2.4.Weert-West
1.3. Cultuurhistorie	1.3.1.Concentratie musea en verhogen aantrekkingskracht
	1.3.2.Vergroten kennis en versterking beleving cultureel erfgoed
1.4. Duurzaamheid	1.4.1.Energie neutrale en vitale gemeente in 2050
	1.4.2.Implementatie beleidskader duurzaamheid en vergroten draagvlak
1.5. Natuur en landschap	1.5.1.Vergroten biodiversiteit, versterken landschapstypen
	1.5.2.Behoud en verbeteren toegankelijkheid natuurgebieden
1.6. Infrastructurele voorzieningen	1.6.1.Verbeteren verkeersonveilige situaties en bereikbaarheid
	1.6.2.Behouden/verbeteren openbaar vervoer/buslijnen
	1.6.3.Verbeteren parkeergarages

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat waren de voorgenomen resultaten in 2017 en wat is de realisatie?

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
1.1.Woningbouwprogramma (volkshuisvesting)	1.1.1.(Ver)bouwen naar behoefte	Herbestemming van leegstaand vastgoed in binnenstad tot (sociale) huurwoningen	24 woningen op 5 locaties zijn opgeleverd (Beekstraat 70, Hegstraat 6, Maasstraat 8, 10 en 28. 24 woningen Stationsstraat 16 in aanbouw. Voor 31 woningen op 2 locaties (Emmasingel 53 en Langpoort 9) is vergunning verleend.
		Woningen realiseren op diverse in- en uitbreidingslocaties, deel 1	In totaal zijn netto 220 woningen gerealiseerd in o.a. Hornehoof, Vrouwenhof, Laarveld, Taphoeve Stramproy, Truppertstraat, incidentele woningen. De woningvoorraad conform CBS bedraagt 22.626 per ultimo 2017.
		Woningen realiseren op diverse in- en uitbreidingslocaties, deel 2	Verder zijn 89 plaatsen in onzelfstandige woonruimten gerealiseerd in Hornehoof en Maaslandlaan 65.
		Woningen realiseren op diverse in- en uitbreidingslocaties, deel 3	Het aantal inwoners is in 2017 met 300 toegenomen tot 49.874 per 31 december 2017. Dit is het gevolg van een positief migratiesaldo van + 365 en een negatief geboorteoverschot van -65.
		Woningen realiseren op diverse in- en uitbreidingslocaties, deel 4	Er is in 2017 sprake van een hoger binnenlands- en buitenlands migratiesaldo dan eerder jaren. Er zijn in 2017 meer mensen overleden en minder kinderen geboren ten opzichte van eerdere jaren.
		Samen met Woning Limburg voortzetten van tijdelijke woonconcepten, afhankelijk van de evaluatie	7 tijdelijke woningen Horsterweg Stramproy gerealiseerd. Evaluatie met Wonen Limburg uitgevoerd, met als conclusie realisatie meer tijdelijke woningen.
		Afstemmen planvoorraad op de behoefte door herziening bestemmingsplannen	Planvoorraad is met in totaal 388 woningen teruggedrongen middels herziening bestemmingsplannen, in 2017 zijn geen bestemmingsplannen in dit kader vastgesteld.
		Herijking Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving Midden-Limburg	Actualisatie is opgepakt, vaststelling is verschoven naar 2018.
		Voorbereiden op Omgevingswet die in 2019 ingaat	Plan van aanpak is vastgesteld en met de uitvoering is op onderdelen gestart.
		Optimaal inspelen op kansen die ontstaan en begeleiden initiatieven van derden. Regierol gemeente wordt vaker toegepast	Nieuwe initiatieven: Woningbouw locatie Tennishal/Energiestraat, Transformatie Emmasingel 37 en 53, Verblijfsrecreatieve voorzieningen Les Beaux-Champs,

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

			Uitplaatsen milieuhinderlijk bedrijf en realisatie appartementen St. Rumoldusstraat 1-3.
	1.1.2.Wijkvernieuwing	In 2017 ronden we het opstellen van de Stadsdeelvisie Weert-Midden af en maken we samen met Wonen Limburg, inwoners en andere partners een start met een visie voor het stadsdeel Weert-Noord	Stadsdeelvisie Weert-Midden heeft ter inzage gelegen, vaststelling heeft niet in 2017 maar op 28 februari 2018 plaatsgevonden. Eventueel vervolg is afhankelijk van evaluatie, nieuwe coalitie en strategische visie.
		Uitvoeringsprogramma's Stadsdeelvisies Weert-Zuid en Weert-Midden: deel 1	In 2017 gerealiseerd: Ruimte bieden aan inwoners die zelf ideeën hebben voor openbare ruimte (buurtmoestuin Keent/opschoonactie Serviliusflats). Verbeteren T-splitsing Maaseikerwg-Beatrixln. Verbeteren verkeersveiligheid St.Jozefsln.
		Uitvoeringsprogramma's Stadsdeelvisies Weert-Zuid en Weert-Midden: deel 2	Aanpak stenige entrees app. Gruttolaann, Groenling en Graspieper. Aanpak rommelige achterkantsituatie app. Gruttolaan. Meet&Greets in verschillende complexen (ontmoeting). Aanpak armoede Keent, Weerter minima hebben boekje met tips uitgebracht.
		Uitvoeringsprogramma's Stadsdeelvisies Weert-Zuid en Weert-Midden: deel 3	Beperken doorgaand verkeer Nelissenhofweg/Altweerterkapelstraat.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
1.2.Kwaliteit woonomgeving	1.2.1.Schone, hele en veilige openbare ruimte en verbeteren communicatie hierover	Inwoners medeverantwoordelijkheid geven voor inrichting en onderhoud. Basis voor deze afspraken is het participatiemodel. Vanuit die gedachte wordt er dan ook bezuinigd op uitgaven in het openbaar gebied, deels ook leidend tot andere kwaliteitsnormen	Toegepast in de projecten Heiligenbuurt en Bassin.
		Trottoirs langs winkelstrip aan de Dries/St.Jozefslaan worden heringericht om een kwaliteitsimpuls te geven aan de uitstraling van dit winkelgebied	Via een motie is dit actiepunt uit de begroting geschrapt.
	1.2.2.Verdere vergroening	Start herinrichting wijkpark Fatima op basis van eigen werkzaamheid van de wijkbewoners/organisaties in Fatima	Voorplein Fatima Huis is verkocht en heringericht door eigenaar.
		Uitvoering vergroening binnenstad	Er zijn 22 boom- en plantbakken geplaatst, zitbanken zijn aangekleed met hout. Verder zijn boomroosters vervangen door vaste planten (Collegeplein, Nieuwe Markt, Ursulinenhof). Korenmarkt-fietsparkeren wordt in 2018 opgepakt.
		Start herinrichting straten in Keent (ook rioolvervanging)	Planproces is opgestart. Fysieke uitvoering start derde kwartaal 2018.
		Planvoorbereiding voortuintjes 3 straten Moesel	Vertraagd vanwege bijstelling planning. Planvoorbereiding start in 2018.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	1.2.3.Meer speel-, sport- en ontspanningsmogelijkheden in openbare ruimte mede door leegkomende plekken tijdelijk anders te bestemmen	Burgerinitiatief wordt aangemoedigd, gemeente faciliteert en stimuleert	Via het fonds burgerinitiatieven wordt dit aangemoedigd. Wijkpark De Wei-jer en sporthalgebied Leuken zijn gerealiseerd.
	1.2.4.Weert-West	Uitvoering overeenkomst en faciliteren initiatieven gebied Lichtenberg. Starten met herstelinvesteringen aan infrastructuur en landschappelijke inrichting complex park. Monument Lichtenberg openstellen publiek voor voorstellingen	Middels verkoop- en ruilovereenkomst is complex in 2017 in eigendom verworven door Landgoed De Lichtenberg CV. Plan voor herinrichting openbare ruimte is opgesteld en aanbesteed.
		Mogelijke provinciale subsidiestromen die bijdragen aan het verwezenlijken van transformatieplannen voor Weert-West onderzoeken	Subsidie voor restauratie is aangevraagd door Landgoed De Lichtenberg CV en toegekend in 2018 (€ 380.000,-).
		Creëren bovenregionale en wellicht (inter-)nationale relevantie hippische sector, zowel voor de breedte- en topsport, onderwijs in relatie tot topsportontwikkeling, cultuur, zorg en leisure	Springstal Ehrens heeft erkenning als KNHS Talenten Trainingscentrum (TTC) gekregen. Dit is de 5e in Nederland en 2e voor springpaarden.
		We bieden concreet ruimte voor de verdere uitbreiding van hippische sport en onderwijsfaciliteiten	Ruimte is (eventueel) beschikbaar in de Boostenzalen.
		Tevens zetten wij in op verkoop van de Boostenzalen, voormalige boerderij De Helmonder en overige vastgoedobjecten in de omgeving van Lichtenberg in 2017	Verkoop is gerealiseerd.

	Sub-doelstellingen	**Wat zijn de voorgenomen resultaten?**	**Gerealiseerde resultaat**
1.3.Cultuurhistorie	1.3.1.Concentratie musea en verhogen aantrekkingskracht	Realisatie vervangende huisvesting voor de medewerkers en vrijwilligers van het archief, studiezaal en realisatie nieuwe archiefbewaarplaats conform raadsbesluit	Huisvesting medewerkers archief, studiezaal en nieuwe archiefbewaarplaats zijn gerealiseerd.
		Publieksactiviteiten in archief	De studiezaal is weer geopend voor bezoekers en de vrijwilligers zijn weer volop bezig. Verder is een tentoonstelling gemaakt voor 100 jaar kiesrecht in Nederland en Weert.
		Exposities in museum	In het museum hebben 2 wisseltentoonstellingen plaatsgevonden.
		Uitbouw digitale studiezaal archief	Dit is een continue proces.
		In 2017 wordt gestart met uitvoering nieuwe museumvisie	In 2017 is een krediet beschikbaar gesteld van €4.1 miljoen en zijn 2 nieuwe projecten gestart: renovatie / herinrichting museum en het project museumorganisatie en inhoud.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

		Om de ambities op cultuur te kunnen realiseren wordt de capaciteit tijdelijk uitgebreid	Capaciteit op cultuur is structureel uitgebreid.
	1.3.2.Vergroten kennis en versterking beleving cultureel erfgoed	We versterken de beleving van ons cultureel erfgoed door deel te nemen aan de Open Monumentendag en door het uitreiken van de Erfgoedprijs, deel 1	In 2017 waren er 25 opengestelde monumenten (waaronder nieuwe deelnemers), plus molens in het Grenspark Kempen~Broek, met bijna 7.000 bezoekers.
		We versterken de beleving van ons cultureel erfgoed door deel te nemen aan de Open Monumentendag en door het uitreiken van de Erfgoedprijs, deel 2	Sociale media: pagina-likes van Facebook Erfgoed in Weert is met 25% gestegen tot 400 met een bereik tot 3.000 mensen. De likes van pagina Open Monumentendag Weert groeide tot 200 met een bereik van ruim 6.000 mensen.
		We versterken de beleving van ons cultureel erfgoed door deel te nemen aan de Open Monumentendag en door het uitreiken van de Erfgoedprijs, deel 3	De gegevens van rijks en gemeentelijke monumenten en de beschermde stads- en dorpsgezichten zijn nagenoeg voltooid op de website van het gemeentearchief www.erfgoedhuisweert.nl.

	Sub-doelstellingen	**Wat zijn de voorgenomen resultaten?**	**Gerealiseerde resultaat**
1.4.Duurzaamheid	1.4.1.Energie neutrale en vitale gemeente in 2050	Het Beleidskader Duurzame Ontwikkeling is leidraad bij het coördineren van duurzaamheid binnen de gemeente Weert	Een vastgestelde ambitie voor 2050 en een concrete doelstelling voor de looptijd van het beleidskader.
	1.4.2.Implementatie beleidskader duurzaamheid en vergroten draagvlak	Er wordt blijvend gestreefd naar een integrale aanpak thema duurzaamheid met aandacht voor de economische component. Zowel voor eigen gemeentelijke organisatie en gemeentelijk vastgoed als ook binnen gemeentegrenzen richting burgers en bedrijven	Diverse (lokale) duurzaamheidsprojecten: (fiets)laadpunten, krediet verduurzamen vastgoed, projectplannen zonneweides en windpark.
		Het uitvoeringsplan en de communicatievisie dienen als basis bij het uitvoeren van projecten. Sommige projecten worden binnen samenwerkingsverbanden opgepakt. Daar waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande subsidiemogelijkheden	Bewustwordingstraject HeerlijkWeert met eigen website, facebook en vaste rubriek in de gemeentewijzer. Tiental activiteiten met communicatiemomenten.See2Do project: energieverlies van huizen zichtbaar is gemaakt en gecommuniceerd in wijkbijeenkomsten

	Sub-doelstellingen	**Wat zijn de voorgenomen resultaten?**	**Gerealiseerde resultaat**
1.5.Natuur en landschap	1.5.1.Vergroten biodiversiteit, versterken landschapstypen	Gekoppeld aan landschapsvisie is een uitvoeringsplan opgesteld waarin maatregelen uitgewerkt zijn voor versterken van biodiversiteit en verschillende landschapstypen in samenwerking met Participatiegroep Groen	Projecten zijn benoemd, de volgende werkgroepen zijn ingesteld: landschapseducatie, cultuurhistorisch landschap Stramproy, Weertbeek, grensgevallen. Projecten worden verder uitgewerkt. Stadsrandzone krijgt vervolg in 2018.
	1.5.2.Behoud en verbeteren toegankelijkheid natuurgebieden	Er is een verbeterplan voor begrazing van natuurgebieden opgesteld. In overleg met terrein beherende organisaties en belangengroeperingen wordt gewerkt aan de uitvoering en bewaking van dit plan. Dit is een continu proces	Overleg over verbeterplan is gecontinueerd. Provincie en Natuurmonumenten hebben hierin het voortouw.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

		De samenwerking en de landsoverschrijdende gebiedsvisie Cranendonck/Weert-KempenBroek krijgt meer vorm	De samenwerkingsovereenkomst is door 14 partijen ondertekend.
		Samen met de gemeente Cranendonck doen we een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor een recreatieve/ecologische verbinding over de Zuid-Willemsvaart	De provincie Limburg betrekt dit deelproject voor de brugverbindingen. Het haalbaarheidsonderzoek is nog niet afgerond.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
1.6.Infrastructurele voorzieningen	1.6.1.Verbeteren verkeersonveilige situaties en bereikbaarheid	Samen met bewoners en stakeholders maken we een mobiliteitsplan	In 2018 wordt gestart met opstellen van een Mobiliteitsplan.
		De focus voor verkeersveiligheid ligt op nul dodelijke ongevallen	Diverse maatregelen t.b.v. verkeersveiligheid genomen zoals kruispunt Maaseikerweg-Beatrixlaan, herinrichting Bassin en plateau Molenpoort-Wilhelminasingel.
		We gaan door met de aanpak van verkeersonveilige fietsknelpunten en schoolroutes. Ook in schoolomgevingen verbeteren wij de verkeersveiligheid. De verkeersmaatregelen dienen te worden voorbereid. Uitvoering doen we met Stelpost Verkeer en Vervoer	Verkeersveiligheid rondom de Brede School Moesel en IKC Laar aangepast. De projecten Altweerterheide en rotonde Maaseikerweg-Onzelievervrouwenstraat worden vanwege gebiedsgericht werken in 2018 opgepakt.
		Het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd door het beschikbaar houden van een goed ingericht fietsnetwerk met een kwalitatieve fysieke infrastructuur (keuze via Stelpost Verkeer en Vervoer)	Met de Stelpost zijn knelpunten aangepakt, gericht op fietsers.
		We houden de verkeerscommissie in stand en geven incidentele verkeersadviezen waarvoor onderzoeken nodig zijn	De verkeerscommissie is in 2017 5x bij elkaar geweest en heeft diverse adviezen afgegeven.
	1.6.2.Behouden/verbeteren openbaar vervoer/buslijnen	We maken ons sterk voor het verbeteren van het openbaar vervoer. Daarbij ligt het accent op bereikbaarheid van het centrum, het NS station en het ziekenhuis en op afstemming met het doelgroepenvervoer	De dienstregeling is in december 2017 aangepast en verder verbeterd. Het Bisschoppelijk College is nu ook in de dienstregeling opgenomen.
		De gemeente neemt samen met de nieuwe vervoerder de promotie van het openbaar vervoer ter hand	Promotie van het openbaar vervoer is met ingang van de nieuwe concessie opgezet.
		We streven ernaar alle dorpen minimaal te laten bedienen met een wensbus	Alle dorpen worden bediend door een lijnbus, wensbus en/of buurtbus.
	1.6.3.Verbeteren parkeergarages	Ter verbetering van luchtkwaliteit plaatsen we filters die de fijnstof uit de lucht halen in parkeergarages. Dit draagt bij aan een schonere buitenlucht. We doen jaarlijks 1 garage. Dit kunnen er meer worden als we externe subsidiestromen aanboren	In 2017 is in de Walburggarage een fijnstofinstallatie geplaatst. De overige 5 garages worden in 2018 gerealiseerd mede door een bijdrage vanuit de Provincie. Hiervoor is in 2017 het krediet beschikbaar gesteld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verantwoording 2017 uitvoering actiepunten

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject
Paars: Continue proces / langlopend proces

	2015	2016	2017	2018
1.1.1.(Ver)bouwen naar behoefte	•	•	•	•
1.1.2.Wijkvernieuwing	•	•	•	•
1.2.1.Schone, hele en veilige openbare ruimte en verbeteren communicatie hierover	•	•	•	•
1.2.2.Verdere vergroening	•	•	•	•
1.2.3.Meer speel-, sport- en ontspanningsmogelijkheden in openbare ruimte mede door leegkomende plekken tijdelijk anders te bestemmen	•	•	•	•
1.2.4.Weert-West	•	•	•	•
1.3.1.Concentratie musea en verhogen aantrekkingskracht	•	•	•	•
1.3.2.Vergroten kennis en versterking beleving cultureel erfgoed	•	•	•	•
1.4.1.Energie neutrale en vitale gemeente in 2050	•	•	•	•
1.4.2.Implementatie beleidskader duurzaamheid en vergroten draagvlak	•	•	•	•
1.5.1.Vergroten biodiversiteit, versterken landschapstypen	•	•	•	•
1.5.2.Behoud en verbeteren toegankelijkheid natuurgebieden	•	•	•	•
1.6.1.Verbeteren verkeersonveilige situaties en bereikbaarheid	•	•	•	•
1.6.2.Behouden/verbeteren openbaar vervoer/buslijnen	•	•	•	•
1.6.3.Verbeteren parkeergarages	•	•	•	•

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost?

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	31.527	30.966
Totale baten	18.973	17.167
Saldo	12.554	13.799

Financiële analyse

De lasten zijn € 561.000,-- lager dan begroot. De baten zijn € 1.806.000,-- lager dan begroot.

Onverharde/semi-verharde wegen

In 2014 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de jaren 2015 t/m 2018. In het kader van outsourcing is rekening gehouden met een voordeel/bijdrage van € 197.120,- op de kosten van onderhoud/personele kosten. Op basis van de looptijd van het huidige contract kan het voordeel ook voor 2018 niet worden gerealiseerd. Bij een nieuwe aanbesteding zal de mogelijkheid tot kostenbesparing worden betrokken.

Onderhoud plantsoenen

Het tekort van € 155.000,- is veroorzaakt door interpretatieverschillen/omissies over het opgestelde groenbestek, gegund aan een externe marktpartij. Wel heeft deze marktpartij extra werkzaamheden uitgevoerd, waaronder de aanleg van bloemrijke bermen. Het groenbestek is inmiddels aangepast, om omissies te voorkomen.

Handhaving milieu

Een deel van het in 2017 geraamde bedrag voor de implementatie van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), te weten € 146.744,--, is in 2017 niet besteed, vanwege het feit dat de definitieve inrichting van de RUD later vorm en inhoud heeft gekregen dan aanvankelijk was voorzien. Nota bene: deze middelen hebben niet alleen betrekking op handhaving en vergunningverlening van milieu, maar tevens op handhaving bouwen.

De baten betreffen een vergoeding van € 53.329,-- van de RUD voor uitgevoerde piketdiensten ten behoeve van de regio.

Verlenen bouwvergunningen

In 2017 bedraagt de werkelijke opbrengst van leges omgevingsvergunningen, activiteit bouwen, € 1.799.119,-. Deze opbrengst is daarmee € 356.089,-- hoger dan de bijgestelde raming van € 1.443.030,-. Deze extra opbrengst heeft te maken met een toename van het aantal aanvragen voor bouwen alsmede een aantal grote woningbouwprojecten.

Grondexploitatie

De resultaten van de grondexploitatie zijn verwerkt in programma 5 Financiën.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
Meerwerk groen	380
Meerwerk afvalverwerking	84
	464
BATEN	
Bouwleges	356
	356

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 2 Economie

Portefeuillehouders: A.van Eersel, G.Gabriëls

Visie

Weert is een ondernemende stad waar dynamiek in zit met een krachtige lokale economie. Zo'n 4.000 bedrijven bieden plek aan circa 25.000 arbeidsplaatsen. Weert is sterk in de sectoren maakindustrie, logistiek en handel, zorg, agribusiness en in iets mindere mate leisure. Deze sterke basis willen we koesteren en we willen inzetten op de versterking van de vrijetijdseconomie en de binnenstadseconomie. Daarnaast gaan we op zoek naar de crossovers tussen sterke sectoren binnen de regio, maar ook binnen andere economisch sterke regio's.
Wij willen voorzien in een goed vestigingsklimaat voor ondernemers en bewoners: we bieden bedrijfskavels aan in alle soorten en maten, wij ondersteunen parkmanagement en streven naar een betere aansluiting op de spoorinfrastructuur, de regionale verkeersinfrastructuur en de binnenvaart. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig is en denken wij samen met de partners in het onderwijs en de werkgevers na over het vormgeven van de doorgaande leerlijn en relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde
Economie	14	Functiemenging	%	2017 2017	Weert Limburg	51,6 49,3
Economie	15	Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2013 2013	Weert Limburg	105 98
Economie	16	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2017 2017	Weert Limburg	137,1 128,5
Onderwijs	17	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017 2017	Weert Limburg	0,15 1,49
Onderwijs	18	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2017 2017	Weert Limburg	15,62 24,52
Onderwijs	19	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2016 2016	Weert Limburg	1,2 1,8
Vhrosv	37	Demografische druk	%	2017 2017	Weert Limburg	73,6 70,6

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat willen we bereiken in de periode 2015-2018

Economie	
2.1. Vestigingsplaatsfactoren	2.1.1.Economische structuurversterking
	2.1.2.Sterkere rol in economische samenwerkingsverbanden
	2.1.3.Verbeteren externe oriëntatie
2.2. Arbeidsmarkt/Re-integratie	2.2.1.Participatiewet
	2.2.2.Voorkomen werkloosheid
2.3. Onderwijs	2.3.1.Passend aanbod onderwijs
	2.3.2.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven
	2.3.3.Verbeteren volwasseneducatie
2.4. Speerpunt-sectoren	2.4.1.Versterken maakindustrie
	2.4.2.Uitbouwen belang agribusiness
	2.4.3.aanbod logistieke terreinen met (boven)regionale functie
	2.4.4.Een sterkere toeristisch-recreatieve sector
2.5. Zakelijke dienstverlening	2.5.1.Voorkomen dreigende leegstand en regie op inzet beschikbare ruimte
	2.5.2.Heroriëntatie invullen Centrum Noord
2.6. Detailhandel	2.6.1.Vitale detailhandelsstructuur
	2.6.2.Versterken binnenstadseconomie centrum Weert

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat waren de voorgenomen resultaten in 2017 en wat is de realisatie?

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
2.1.Vestigingsplaatsfactoren	2.1.1.Economische structuurversterking	Deelname aan voorbereiding treinverbinding personenvervoer Weert-Antwerpen	In het regeerakkoord is opgenomen om het traject Weert – Hamont te reactiveren voor personentreinen.
		Deelname aan MIRT-studie A2 Weert-Eindhoven	In december 2017 is een motie in de Tweede Kamer aangenomen om te onderzoeken of succesvolle innovatieve maatregelen geïntegreerd kunnen worden op het traject Weert – Eindhoven.
		Haalbaarheidsstudie Westtangent uitvoeren	Het onderzoek is doorgeschoven naar 2018.
		Meer focus aanbrengen in de promotie van Weert	Provinciale herijking marketingstrategie heeft mogelijk gevolgen voor de structuur van regionale marketing en promotie. In 2017 is ingestemd met contractfinanciering voor 1 jaar en voor de begroting 2019 wordt standpunt ingenomen voor financiering.
		Ontwikkelingen en beheer bedrijventerreinen	Uitgifte 2017: ca. 6 ha bedrijventerrein. Voor ca. 19 ha pacht/koopconstructie met Groep Heylen. Voor de stichting Parkmanagement is jaarlijks € 50.000,- ter beschikking gesteld (professionalisering, BIZ-en).
		Het opstellen van een economische agenda o.b.v. het economisch profiel	In uitvoering.
	2.1.2.Sterkere rol in economische samenwerkingsverbanden	Ondersteuning en deelname Keyport 2020	Verhoging bijdrage aan Keyport (€ 2,47 per inwoner) t.b.v. uitvoering Routeplan 2016-2020.
		Intensiveren samenwerking met partners in Belgisch Limburg, M-Limburg en ZO-Brabant	O.g.v. beleidsontwikkeling, projectuitvoering en programmering projecten is binnen het beleidsterrein T&R de samenwerking met partner in Belgisch Limburg, ML en ZO Brabant verder geïntensiveerd.
		Regionale samenwerking	In SML-verband is er een strategische investeringsagenda opgesteld. Deze biedt ook duidelijkheid over de economische uitvoeringsstructuur Keyport/SML/OML.
	2.1.3.Verbeteren externe oriëntatie	Contacten leggen met de regio Eindhoven	Brainport-projecten worden via Keyport uitgerold. Contacten zijn gelegd via bedrijvennetwerken (PSV business seats, WTC Eindhoven).
		Netwerkorganisatie Samenwerking Midden-Limburg (SML), versterken betrokkenheid middels kennistour en andere bijeenkomsten	Er is verder gewerkt aan de (POL-)uitwerkingen op het vlak van wonen, werklocaties, energie, landbouw en natuur en vrijetijdseconomie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
2.2.Arbeidsmarkt/Re-integratie	2.2.1.Participatiewet	Zoveel mogelijk mensen met een participatiewet-uitkering (met arbeidsbeperking) plaatsen op (regulier) werk	177 burgers met een Participatiewet uitkering geplaatst op een reguliere baan (139 fulltime, 38 parttime). 12 niet-uitkeringsgerechtigden en 4 kwetsbare jongeren zijn aan een baan geholpen.
	2.2.2.Voorkomen werkloosheid	In samenwerking met de Midden-Limburgse gemeenten de jongeren met een werkloosheidsuitkering (WW-ers) en met een bijstandsuitkering toeleiden naar reguliere banen via leerwerkplekken en actieve bemiddeling bij het MKB	Regio: 180 jongeren met bijstandsuitkering geplaatst op (regulier) werk (periode 1-7-2016 tot 1-7-2017). 478 jongeren met WW-uitkering zijn uitgestroomd naar een baan. Aantallen Weert 2017: 30.
		In samenwerking met het UWV een pilot draaien om de instroom van het aantal WW-ers in de bijstand te beperken	20 personen met een WW-uitkering hebben deelgenomen aan de pilot, waarvan 14 doorgeleid zijn naar een baan. 1 persoon is ingestroomd in de bijstand. 4 personen zijn niet uitkeringsgerechtigd en 1 persoon nog in de WW.
	Sub-doelstellingen	**Wat zijn de voorgenomen resultaten?**	**Gerealiseerde resultaat**
2.3.Onderwijs	2.3.1.Passend aanbod onderwijs	Aanbod afstemmen op de (demografische) ontwikkelingen	Realisatieovereenkomst RKEC is uitgevoerd (oplevering december 2018). Door meer instroom van leerlingen op het IKC Leuken is een knelpunt geconstateerd (vervolg 2018). Overleg met Onderwijsgroep Buitengewoon is ingezet t.b.v. huisvesting VSO.
	2.3.2.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven	Betere afstemming tussen vraag en aanbod	Het Kwadrant heeft i.o.m. bedrijfsleven en MBO een vakkenpakket relevant voor de internationale omgeving samengesteld en geïmplementeerd. Daarbij is voor de Basis- en Kaderleerlingen (sectoren Zorg & Welzijn en Groen) het sectorvak Duits ingevoerd.
		Zorg dragen voor beter gekwalificeerde werknemers binnen de eigen regio	Middels Konnekt'os wordt de verbinding gelegd tussen onderwijs en bedrijfsleven met extra aandacht voor kwetsbare leerlingen. De doelstellingen 10% minder jongeren zonder startkwalificatie en 10% minder jongeren in de uitkering zijn gehaald.
		Arbeidsmarkt perspectief voor mbo opleidingen in beeld brengen en daar ook op sturen	Overleg met Gilde Opleidingen en ondernemers heeft geresulteerd in het besluit om in 2018 een mbo-hospitality opleiding in Weert te starten (niveau 3 en 4). Structureel overleg met onderwijs/economie opgestart.
		Aantal stageplekken stimuleren en bieden van werkervaringsplekken door Werk.kom in samenwerking met scholen	Door aantrekkende economie meer stage- en werkervaringsplekken (ook stimulans voor opleidingen werken i.c.m. leren). De doelstelling dat Werk.kom minimaal 30 jongeren in traject neemt waarvan minimaal 50% uitstroomt naar betaalde baan is gehaald.
	2.3.3.Verbeteren volwasseneducatie	Naast formele educatieve trajecten inzetten op non-formele educatie (laagdrempelig), zodat er voor alle doelgroepen in de regio een passend educatieaanbod aanwezig is	In totaal hebben 202 personen deelgenomen aan educatietrajecten, waarvan 91 aan formele educatie bij Gilde Opleidingen en 111 aan non-formele educatie bij Bibliocenter Weert. Het aantal nieuwe cursisten bedroeg in 2017 87 personen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
2.4.Speerpunt-sectoren	2.4.1.Versterken maakindustrie	Uitvoering van het Routeplan 2016-2020 van Keyport 2020	Centrum Innovatief Vakmanschap voor de maakindustrie is in ontwikkeling, een thematafel Maakindustrie is georganiseerd, 35 samenwerkingsprojecten zijn in uitvoering.
	2.4.2.Uitbouwen belang agribusiness	Uitvoering van het Routeplan 2016-2020 van Keyport 2020, in het bijzonder het economisch actieprogramma agribusiness	Uitvoering Economisch Actieprogramma Agribusiness.
	2.4.3.aanbod logistieke terreinen met (boven)regionale functie	Ontwikkelen/stimuleren Kampershoek 2.0	Pacht/koop Groep Heylen (ca. 19 ha), voorbereiding hotel, start bouw ambulancezorg.
		Doorontwikkeling multimodale terminal Cranendonck	Verkoop 2 ha, officiële opening containerterminal de Kempen.
	2.4.4.Een sterkere toeristisch-recreatieve sector	Opstellen grensoverschrijdende uitvoeringsprogramma's	In het kader van samenwerking gebiedsontwikkeling Weert/ Cranendonck is een grensoverschrijdend uitvoeringsprogramma opgesteld, waar projecten Toerisme & Recreatie deel van uitmaken.
		Realiseren uitvoeringsprogramma's	Uitvoeringsprogramma regionale toeristisch recreatieve visie is uitgevoerd. O.a. realisatie zintuigenpark en herinrichting hoofdtoegangspoort Kempen~Broek (K~B). Recreatieve routestructuren zijn uitgebreid, centrum en kerkdorpen aangesloten op K~B.
		Sterkere profilering en positionering potenties grenspark Kempen~Broek	NHTV heeft onderzoek verricht naar vermarkten grenspark K~B. Voorbereidingen zijn gemaakt in aanloop naar de aanvraag van UNESCO status. Project realisatie IJzeren Man gebied als hoofdtoegangspoort K~B is uitgevoerd.
		Uitwerken regionale visie/aanpak in Samenwerking Midden Limburg-verband (marketing & promotie, verblijfsaccommodaties, agenda M-Limburg) t.b.v. versterking vitaliteit verblijfsaccommodaties en dynamisch voorraadbeheer	Regionaal plan van aanpak vitalisering verblijfsrecreatie Limburg gereed en pilots uitgevoerd. Concept provinciaal hotelmarktonderzoek gereed. Nieuwe initiatieven verblijfsrecreatie regionaal getoetst. Regionale marktverkenning dagrecreatie gereed.
		Aanbod afstemmen op groeiende doelgroep mensen met beperking/zorgbehoefte	Middels realisatie van het zintuigenpark, aansluitend aan het minder validen wandelpad in het IJzeren Man gebied, is invulling gegeven aan afstemming op mensen met een beperking/zorgbehoefte.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
2.5.Zakelijke dienstverlening	2.5.1.Voorkomen dreigende leegstand en regie op inzet beschikbare ruimte	Regionale afstemming werklocaties (kantoren en bedrijventerreinen)	De POL-uitwerking werklocaties is in concept uitgewerkt. Er is gestart met uitwisseling van initiatieven met regionale impact.
		Transformatie naar andere bestemmingen	Transformatie panden voorbereid en gerealiseerd.
		Faciliteren grootschalige vraag op Centrum-Noord, kleinschalige vraag in binnenstad	In 2017 hebben zich geen grootschalige kantoren op Centrum-Noord gevestigd. In de binnenstad zijn enkele kantoren getransformeerd naar wonen.
	2.5.2.Heroriëntatie invullen Centrum Noord	Uitvoering visie Centrum-Noord met o.a. verruiming van functies op de hoek Stadsbrug/Eindhovenseweg. Verbinding met de binnenstad d.m.v. functies zoals hotel, wellness & leisure, publieksgerichte dienstverlening, combinaties van wonen en werken	Ondertekening allonge intentieovereenkomst China hotel. Start uitwerking stedenbouwkundig programma en inrichtingsplan door initiatiefnemer.
		Verkoop en realisatie van kantoren en woon-werkkavels	Verkoop van woon-werkkavel op Centrum-Noord.
		Bestemmingsplan (partieel) herzien	Nog niet gebeurd, initiatiefnemer moet eerst plan hebben uitgewerkt.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
2.6.Detailhandel	2.6.1.Vitale detailhandelsstructuur	Inzetten op behoud en versterking kansrijke winkelgebieden	Concept-regionale bestuursafspraken (POL) gemaakt.
		Versterking wijkwinkelcentra	Eerste winkels St. Jobplein geopend. Omgevingsvergunning en start bouw fase 2 Leuken (Jumbo, dagwinkels, gezondheidscentrum).
	2.6.2.Versterken binnenstadseconomie centrum Weert	Faciliteren Centrummanagement Weert	Goede samenwerking stakeholders en financiering door BIZ-en en gemeente.
		We maken aanspraak op het investeringsprogramma stedelijke ontwikkeling van de Provincie	Toekenning € 3,075 miljoen i.h.k.v. het investeringsprogramma stedelijke ontwikkeling (2017-2019), uitgewerkt in een convenant tussen de gemeente en Gedeputeerde Staten.
		Bevorderen fondsvorming vastgoedeigenaren en ondernemers	In navolging van de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) voor vastgoedeigenaren is in 2017 de BIZ ondernemers gerealiseerd.
		Actualisatie beleid en instrumentarium	Vastgestelde herijkte visie op het stadshart. Voorontwerp Bestemmingsplan Binnenstad 2017 ter inzage gelegd.
		Uitvoeren programma Binnenstad	Gestart met de uitvoering van het programma. Totale investering: € 9,678 mln, extra investering: € 4,959 mln. Krediet beschikbaar gesteld: 84% van de totale investering, projecten gereed: 41%.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verantwoording 2017 uitvoering actiepunten

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject
Paars: Continue proces / langlopend proces

	2015	2016	2017	2018
2.1.1.Economische structuurversterking	•	•	•	•
2.1.2.Sterkere rol in economische samenwerkingsverbanden	•	•	•	•
2.1.3.Verbeteren externe oriëntatie	•	•	•	•
2.2.1.Participatiewet	•	•	•	•
2.2.2.Voorkomen werkloosheid	•	•	•	•
2.3.1.Passend aanbod onderwijs	•	•	•	•
2.3.2.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven	•	•	•	•
2.3.3.Verbeteren volwasseneducatie	•	•	•	•
2.4.1.Versterken maakindustrie	•	•	•	•
2.4.2.Uitbouwen belang agribusiness	•	•	•	•
2.4.3.aanbod logistieke terreinen met (boven)regionale functie	•	•	•	•
2.4.4.Een sterkere toeristisch-recreatieve sector	•	•	•	•
2.5.1.Voorkomen dreigende leegstand en regie op inzet beschikbare ruimte	•	•	•	•
2.5.2.Heroriëntatie invullen Centrum Noord	•	•	•	•
2.6.1.Vitale detailhandelsstructuur	•	•	•	•
2.6.2.Versterken binnenstadseconomie centrum Weert	•	•	•	•

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost?

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	26.807	32.247
Totale baten	14.608	13.338
Saldo	12.199	18.909

Financiële analyse

De lasten zijn € 5.440.000,-- hoger dan begroot. De baten zijn € 1.270.000,-- lager dan begroot.

Vastgoed

De inkomsten zijn € 407.065,- lager uitgevallen, onder andere doordat de inkomsten uit verhuur zalencentrum Poort van Limburg beduidend lager zijn uitgevallen (€ 115.500,- lager door de leegstand). Hiernaast zijn huurinkomsten van Kinderopvang geraamd bij Vastgoed, terwijl de realisatie is geboekt op Onderwijs. Bij onderwijs worden deze inkomsten verrekend met de reserve onderwijs. Dit levert een verschil van € 200.000,- op. Daarnaast zijn een aantal kostenposten lager uitgevallen dan begroot, waaronder de OZB.
De verkopen van gemeentelijke vastgoedobjecten hebben in 2017 per saldo een netto verkoopresultaat opgeleverd van € 2.733.764,- De actuele boekwaarden van de verkochte gemeentelijke vastgoedobjecten zijn verrekend met de opbrengsten van de gerealiseerde verkopen. Ten opzichte van de bij de 2e bestuursrapportage bijgestelde begroting is nu bij de jaarrekening € 122.885,- extra gerealiseerd.

Poort van Limburg

Exploitatie:
De exploitatielasten voor 2017 bedragen per saldo in totaal € 831.362,- (begroot € 1.062.326,-). Deze kosten worden enerzijds afgedekt door de aanwending van de egalisatiereserve Poort van Limburg (voor € 243.225,-, begroot € 471.434,-) en anderzijds als kosten in de jaarrekening 2017, namelijk voor een bedrag van € 588.137,-. Deze financiële verwerking is uitgevoerd conform (begroting) beleid.

Afwaardering :
Het complex Poort van Limburg (bedrijfsverzamelgebouw, zalencentrum en drie commerciële ruimten) staat al geruime tijd leeg. Enkel het zalencentrum wordt op dit moment op evenementenbasis verhuurd. In het verleden is op verschillende manieren geprobeerd om delen van het complex te verkopen. Dit is tot op heden niet gelukt. De leegstand heeft een negatief effect op de waarde van het complex en de begroting van de gemeente.
Op basis van bovenstaande feiten heeft het college van B&W ingestemd met de intentie tot verkoop van het complex Poort van Limburg.
Om te komen tot verkoop van het complex, dient de boekwaarde in verhouding tot de marktwaarde te worden gebracht. Hiervoor is een taxatie opgesteld. De marktwaarde, zijnde de verkoopwaarde, is gebaseerd op recente taxatierapporten.
De boekwaarde van het Complex Poort van Limburg was per 31-12-2017 € 12,3 miljoen, bestaande uit de volgende onderdelen:

- Bedrijfsverzamelgebouw: € 6,0 miljoen
- Zalencentrum: € 5,8 miljoen
- Commerciële ruimten: € 0,5 miljoen

Een actief wat niet duurzaam wordt aangehouden moet conform het BBV worden afgewaardeerd indien de marktwaarde naar verwachting lager is dan de boekwaarde. Uit de taxaties blijkt dat de marktwaarde van het complex lager ligt dan de boekwaarde.
Op basis van bovenstaande is het complex Poort van Limburg afgewaardeerd tegen de marktwaarde.
De totale afwaardering is als volgt gedekt:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

- De gemeente Weert kent een bestemmingsreserve "R2150 Inkomensreserve afwaardering complex Poort van Limburg" ter dekking van de afwaardering. In de jaarrekening 2017 is deze reserve voor het volledige bedrag van € 6,4 miljoen ingezet (dus onttrekking aan de reserve) ten gunste van het jaarrekeningresultaat 2017.
- De resterende afwaardering komt ten laste van het jaarrekening resultaat 2017.

Het gevolg van de afwaardering voor de totale gemeentelijke kapitaallasten is nader toegelicht bij programma 5 (onderdeel kapitaallasten).

Onderwijs

De onderschrijding op leerlingenvervoer van ca. € 160.000,- wordt veroorzaakt door lagere uitgaven "vervoersbedrijven" doordat er minder leerlingen werden vervoerd dan begroot. Daarnaast heeft de aanbesteding per 1-8-2017 een gunstig effect hierop.

Evenementenbeleid

Door niet uitgegeven subsidies voor vernieuwende activiteiten vallen de lasten € 75.000,- lager uit. De tenderregelingen waarop deze subsidies betrekking hebben, zijn in 2017 voorbereid en worden in het jaar 2018 uitgezet.

Grondexploitatie

De resultaten van de grondexploitatie zijn verwerkt in programma 5 Financiën.

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
Onderdeel afwaardering PvL (t.l.v. R2150 Inkomensreserve afwaardering complex Poort van Limburg)	6.400.000
Subsidiëring van Hornejaar	67.912
	6.467.912
BATEN	
Verkoop vastgoed	2.734.000
Onttrekking inkomensreserve afwaardering CvPL	6.400.000
	9.134.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 3 Zorg

Portefeuillehouders: A.Heijmans, A.van Eersel, G.Gabriëls, M.van den Heuvel, P.Sterk

Visie

Weert is een stad met een grote sociale samenhang, hoge kwaliteit en vitaliteit, waarin het voor alle groeperingen uit de samenleving prettig en veilig leven is. Wij spelen in op demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en ontgroening, die zorgen voor druk op maatschappelijke voorzieningen. We willen de zelfredzaamheid van onze inwoners vergroten. En iedereen stimuleren om zo veel mogelijk mee te doen in de samenleving, ook in tijden van economische recessie. Waar nodig bieden wij hulp aan onze inwoners om hen in de samenleving te laten participeren. Als gemeente hebben wij daarbij een regiefunctie op het vlak van maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. In onze aanpak zijn wij klantgericht en staan voor een professionele dienstverlening.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde
Veiligheid	6	Verwijzingen Halt	per 10.000 inw.	2016 2016	Weert Limburg	143 125
Veiligheid	7	Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	2014 2014	Weert Limburg	1,3 1,4
Veiligheid	8	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016 2016	Weert Limburg	2,1 2,1
Veiligheid	9	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017 2017	Weert Limburg	5,1 4,7
Veiligheid	10	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016 2016	Weert Limburg	2,5 3,7
Veiligheid	11	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017 2017	Weert Limburg	4,1 4,9
Sociaal domein	21	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2017 2017	Weert Limburg	758,2 711,7
Sociaal domein	22	Jongeren met delict voor rechter	%	2015 2015	Weert Limburg	1,04 1,24
Sociaal domein	24	Netto arbeidsparticipatie	%	2016 2016	Weert Limburg	64,8 63,2
Sociaal domein	27	Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	2017 2017	Weert Limburg	32,5 38,6
Sociaal domein	28	Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	2017 2017	Weert Limburg	60,6 27
Sociaal domein	32	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	2017 2017	Weert Limburg	56 62
Sociaal domein	23	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2015 2015	Weert Limburg	5,68 6,74
Sociaal domein	25	% achterstandsleerlingen	%	2012 2012	Weert Limburg	10,14 11,37

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Sociaal domein	26	% werkloze jongeren	%	2015 2015	Weert Limburg	0,78 1,23
Sociaal domein	29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017 2017	Weert Limburg	11,4 11
Sociaal domein	31	Jongeren met jeugdreclassering	%	2017 2017	Weert Limburg	0,2 0,5
Sociaal domein	30	Jongeren met jeugdbescherming	%	2016 2016	Weert Limburg	0,9 1,40

Wat willen we bereiken in de periode 2015-2018

Zorg	
3.1. Inkomensondersteuning	3.1.1.Armoedebestrijding vooral gericht op kinderen
	3.1.2.Financieel zelfstandige volwassenen, met (tijdelijke) ondersteuning waar nodig
	3.1.3.Inkomensgarantie op sociaal minimum
	3.1.4.Aanscherpen aanpak sociale zekerheidsfraude
3.2. Zelfredzaamheid	3.2.1.Iedereen naar school (startkwalificatie) of aan het werk. Uitvoering Lokale Educatieve Agenda (LEA) met 5 thema's:
	3.2.2.Geen kind tussen wal en schip
	3.2.3.Zelfredzame volwassenen, met (tijdelijke) hulp en ondersteuning waar noodzakelijk
	3.2.4.Mantelzorg (ondersteuning)
	3.2.5.Opvoed- en opgroei ondersteuning door Centrum Jeugd en Gezin
	3.2.6.Transformatie jeugdzorg
	3.2.7.Uitvoeren lokaal gezondheidsbeleid
	3.2.8.Financieren en aansturen jeugdgezondheidzorg
3.3. Veiligheid	3.3.1.Veilige woon- en leefomgeving
	3.3.2.Veilig uitgaan: afname alcoholgebruik jongeren onder de 18 jaar en afname dronkenschap in het publieke domein
	3.3.3.Doorontwikkeling veiligheidsregio
	3.3.4.Verdere samenwerking in het kader van jeugd en veiligheid
3.4. Gemeentelijke diensten	3.4.1.Digitaliseren en professionaliseren dienstverlening

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat waren de voorgenomen resultaten in 2017 en wat is de realisatie?

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
3.1.Inkomensondersteuning	3.1.1.Armoedebestrijding vooral gericht op kinderen	Inzet Klijnsma-gelden bij Stichting leergeld, jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds	Stichting Leergeld: 482 kinderen, toename meer dan 10%. Jeugdsportfonds: 286 kinderen (550 aanvragen) toename meer dan 10%. Jeugdcultuurfonds: nog onbekend.
		Introductie van een alternatief voor het sociaal cultureel fonds voor volwassenen	Het Sociaal Cultureel Fonds is met ingang van 2018 omgevormd tot een meedoenbijdrage en de inkomensgrens is opgehoogd naar 130%. In 2017 hebben 1920 personen gebruik gemaakt van het Sociaal Cultureel Fonds.
	3.1.2.Financieel zelfstandige volwassenen, met (tijdelijke) ondersteuning waar nodig	Team schulddienstverlening is opgezet waardoor de kwaliteit en regie wordt vergroot. Volwassenen worden (tijdelijk) ondersteund waar noodzakelijk	Totaal aanmeldingen: 274. Intakes: 221. Optimalisatie: 8%. Info en advies: 22%. Schuldregelingen: 20%. Uitval: 19%.
		Bemiddeling naar een baan via Werk.Kom	In totaal 382 personen aangemeld.
	3.1.3.Inkomensgarantie op sociaal minimum	Er wordt onderzocht of de collectieve zorgverzekering voor minima uitgebreid kan worden met nog tweede aanbieder	De collectieve zorgverzekering voor minima is uitgebreid met zorgverzekeraar DSW.
	3.1.4.Aanscherpen aanpak sociale zekerheidsfraude	D.m.v. gerichte acties sociale zekerheidsfraude aanpakken. Samenwerken met diverse partners, zowel lokaal, regionaal, als op landelijk niveau. Mogelijkheden van landelijke bestandskoppelingen verruimen	Er zijn 2 themacontroles uitgevoerd in 2017.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
3.2.Zelfredzaamheid	3.2.1.Iedereen naar school (startkwalificatie) of aan het werk. Uitvoering Lokale Educatieve Agenda (LEA) met 5 thema's:	Verbinden convenant kwetsbare jongeren Midden-Limburg en werkagenda kwetsbare jongeren ML aan de nieuwe Voortijdig Schoolverlaten (VSV) aanpak	In de nieuwe aanpak is rekening gehouden met extra maatregelen om uitval van de kwetsbare jongeren te verminderen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over inzet werk.kom en jobhunter jongeren voor de kwetsbare jongeren die uitstromen richting arbeid
		Nieuwe aanpak VSV vanaf 2016/2017 (is nu in ontwikkeling)	Maatregelen zijn vastgesteld. Jaarlijks worden deze geëvalueerd en bijgesteld zodat we de juiste doelgroepen kunnen blijven bedienen.
		Uitbreiding doelgroep Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum (RMC) met oud VSV'ers en jongere 16-23 jaar Praktijkonderwijs (PrO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en Entree	Verwijzingen speciaal onderwijs gedaald naar 4,11% (1-10-17) maar doelstelling niet bereikt. In de nieuwe aanpak VSV zijn er maatregelen opgenomen om de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

			nieuwe doelgroepen ondersteuning te kunnen bieden om VSV te minimaliseren.
		Verder ontwikkelen van persoonlijke arrangementen binnen school om ervoor te zorgen dat leerlingen een starterskwalificatie kunnen behalen	Scholen hebben hier de trekkersrol in omdat het arrangementen binnen school zijn. Hierin wordt steeds meer andere partners betrokken om tot het juiste arrangement te komen.
		Verder ontwikkelen van persoonlijke arrangementen voor kwetsbare jongeren waarvoor een starterskwalificatie niet haalbaar is	Uitval 16/17 1,17% tov 1,19% 15/16. Er wordt steeds meer integraal gewerkt met partners. Er zijn afspraken met werk.kom voor trajecten richting werk voor kwetsbare jongeren. Ook is een jobhunter voor jongeren bekostigd uit regionale gelden.
		Samenwerking versterken met de sociale domeinen (Wmo participatie en jeugd)	Actieve samenwerking OCSW WIZ kinderopvang. Gezamenlijke aanpak taal, armoede binnen OCSW. Actieve samenwerking OCSW WIZ Kamers met Uitzicht .
		Nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA) wordt ontwikkeld	Regionale Ontwikkelingsagenda jeugd is vastgesteld, diverse acties met onderwijs, kinderopvang, Punt welzijn lopen.
		Voor/vroegschoolse educatie: 100% toegang peuteropvang peuters laagopgeleide ouders (verplichting ministerie)	100 % toegang gerealiseerd, uitbreiding van 40 naar 52 weken, lobby voor meer rijksbudget ingezet. Aandacht voor peuters bij gastouders (taalaanbod) en te ingewikkelde rijksregels kinderopvangtoeslag
		7 Schakelklassen, vroegschoolse educatie en ouderparticipatie ter bestrijding onderwijsachterstanden	Aanbod uitgebreid met extra taal voor 90 kinderen (doelstelling was 60) en dagarrangementen (doelstelling van 190 kinderen bereikt). Grote interesse bij ouders.
		Gezonde en veilige school: voorlichting alcohol, drugs, leefstijl, trainingen weerbaarheid ter voorkoming van pesten en meeloopgedrag, project veilige MBO	Extra projecten op initiatief scholen en gemeente. Breed project "voorkomen opvallend gedrag" gestart, co-creatie met sleutelfiguren onderwijs e.a. Voorkomen cyberpesten GGD gestart. Project Veilige School MBO Gilde succesvol afgerond.
	3.2.2.Geen kind tussen wal en schip	Opvoed- en opgroeiondersteuning: versterking ouders, kinderopvang, scholen, verenigingen. Breed toegankelijke basisondersteuning en gerichte preventiearrangementen	Kinderopvang basisvoorziening (zie 3.2.1peuteropvang). Meer naschoolse arrangementen en jongerenwerk. Swim2play voor speciaal voortgezet onderwijs.Infospecial jongeren ism ketenpartners. Lokale en regionale preventieprojecten gestart.2 zomerscholen
		Afstemming Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), kinderopvang, onderwijs, Punt welzijn en andere jeugdinstellingen	Actieve voorlichting vanuit CJG, op elke school/opvang jeugdwerker en info-avonden, website goed bezocht.Training Triple P cultuursensitief werken kinderopvang. Workshop traumaherkenning werkgroep jonge kind.
	3.2.3.Zelfredzame volwassenen, met (tijdelijke) hulp en ondersteuning waar noodzakelijk	De omslag in het ondersteuningsaanbod van 'productgericht' naar 'resultaatgericht' wordt verder doorgezet (maatwerk)	De omslag is doorgevoerd en de nieuwe inkoop (per 1-1-2018) is resultaatgericht (trajectfinanciering).
		De activiteiten uit de eind 2016 vastgestelde Actieplan Wmo 2017-2018 worden uitgevoerd	Acties zijn grotendeels uitgevoerd conform planning.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

		Stimuleren van algemene voorzieningen	De bestaande algemene voorzieningen zijn ondersteund.
		Voorbereiden op het feit dat de middelen voor Beschermd wonen en maatschappelijke opvang mogelijk per 1-1-2018 niet meer naar de centrumgemeente gaan maar naar de lokale gemeente (inkoop, toegang en uitvoering)	In 2017 is een implementatieplan Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen opgesteld, dat basis vormt voor verdere voorbereiding op genoemde taken. Planning overgang 1-1-2020.
		De voorgenomen bezuinigingen voor 2018 uit Kiezen met Visie: Punt Welzijn worden uitgewerkt	Traject "Kiezen met Visie: Punt Welzijn" is succesvol afgerond en de financiële consequenties zijn verwerkt in de meerjarenbegroting.
	3.2.4.Mantelzorg (ondersteuning)	Vergroten beeldvorming en bewustwording rondom mantelzorg door publieksacties.De activiteiten hiervoor zijn vastgelegd in het Plan van aanpak Mantelzorgvriendelijk Weert 2016- 2018	Met het plan van aanpak Mantelzorgvriendelijk Weert 2016-2018 is een proces in gang gezet om de positie van mantelzorgers te versterken. Deze activiteiten worden gedurende de periode 2018-2022 verder voortgezet en uitgebreid.
		Versterken netwerkomgeving rondom mantelzorg	Het is nog onvoldoende in beeld wat mantelzorgers echt nodig hebben om de zorg te kunnen (blijven) volhouden.Hiervoor wordt de komende periode de behoefte van de mantelzorgers in beeld gebracht zodat ondersteuning hier beter op afgestemd kan worden.
	3.2.5.Opvoed- en opgroei ondersteuning door Centrum Jeugd en Gezin	Op basis van inventarisatie worden arrangementen naar behoefte ingezet. Planmatige aanpak	Meer naschoolse arrangementen en jongerenwerk. Swim2play ook voor speciaal voortgezet onderwijs. 2 zomerscholen.Diverse lokale en regionale preventieprojecten gestart.
		CJG werkt vanuit het gedachtegoed 1Gezin1Plan. Vanuit dit gedachtegoed kom je tot een passend aanbod	CJG werkt standaard vanuit het gedachtegoed 1Gezin1Plan. 90% beoordeelt het CJG met voldoende of goed. Er is geen rapportcijfer gevraagd.
		Door CJG de eerstelijns jeugd hulp te laten uitvoeren	In de kwartaalrapportages is een toename van 1e –lijns jeugdhulp en een afname van gespecialiseerde jeugdhulp (2e-lijns) zichtbaar.
		Opdracht voor CJG, Gemeentelijke Gezondheid Dienst (GGD), Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), PUNT Welzijn en andere aanbieders in voorliggend veld (gemeente financiert en regisseert)	Opdracht in 2017 uitgevoerd. Gemeente monitort.
	3.2.6.Transformatie jeugdzorg	Vernieuwen werving jeugdhulp	Vernieuwde verwerving en toegang zijn een feit per 01-01-2018.
		Inzet CJG als eerste lijn jeugdhulp (onderdeel van de opdracht CJG)	In de kwartaalrapportages is een toename van 1e –lijns jeugdhulp en een afname van gespecialiseerde jeugdhulp (2e-lijns) zichtbaar.
		Werken volgens gedachtegoed 1 Gezin 1Plan	CJG werkt standaard vanuit het gedachtengoed 1Gezin 1Plan.
	3.2.7.Uitvoeren lokaal gezondheidsbeleid	Evalueren huidige lokaal gezondheidsbeleid en opstellen nieuw actieprogramma 2017-2020	Is geëvalueerd en de werkingsduur van de nota is verlengd tot en met 2020.Voor 2017-2018 is een aantal nieuwe acties toegevoegd. Daarna wordt een nieuw

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

			actieprogramma opgesteld en worden eventueel beleidsaccenten toegevoegd.
	3.2.8.Financieren en aansturen jeugdgezondheidzorg	Meer directe inzet voor ouders/kinderopvang en scholen op basis van feitelijke ondersteuningsvraag en minder overhead, staf	Is in beweging, blijven we kort volgen.
		Evaluatie ketenaanpak, proces van lichte naar zware zorg	Dit is de aanpak door het CJG.
	Sub-doelstellingen	**Wat zijn de voorgenomen resultaten?**	**Gerealiseerde resultaat**
3.3.Veiligheid	3.3.1.Veilige woon- en leefomgeving	Uitvoeren integraal veiligheidsplan 2015-2018: het terugdringen van het aantal woninginbraken	Volgens planning zouden het aantal woninginbraken teruggebracht moeten worden van 342 per jaar (peiljaar 2014) naar 264 in 2017. Het aantal woninginbraken in 2017 bedroeg 132.
		Betrekken burgers bij veiligheid en leefbaarheid. Faciliteren burgerinitiatieven (WhatsAppgroepen, buurtpreventieteams). Inzetten op kwaliteit sociale netwerken in wijk, (tegengaan woonoverlast, buurtbemiddeling, aanpak huiselijk geweld, huisverbod)	Elke wijk/dorp heeft een WhatsAppgroep, gecoördineerd door een inwoner. In Weert Zuid en Boshoven lopen buurtpreventieteams. Aantal huisverboden en zaken waar buurtbemiddeling wordt ingezet is stabiel. % sociale kwaliteit wordt niet vastgelegd.
		Aanpakken overlast jeugd en preventie op alcohol- en drugsgebruik bij jeugdigen. De veiligheid in en om school wordt hierbij betrokken. Scholen ervaren minder overlast.	Scholen nemen miv 2017 deel binnen projectgroep Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet.
		Onvoorziene zaken die invloed hebben op de openbare orde en veiligheid	Er is een start gemaakt met het doorontwikkelen van de aanpak van radicalisering en polarisatie. Het Riec en de aanpak van ondermijnende criminaliteit is opgepakt.
	3.3.2.Veilig uitgaan: afname alcoholgebruik jongeren onder de 18 jaar en afname dronkenschap in het publieke domein	Actiepunten Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (versie 1.1)	Actiepunten voor 2017 zijn uitgevoerd. Er is een doelstelling voor 2025 geformuleerd. Er zijn in 2017 geen tussentijdse metingen verricht.
		Preventieve activiteiten: communicatie, risico inventarisatie, hotspot inventarisatie, nalevingsonderzoek, informatie bijeenkomsten, deelname GGD gezondheidsmonitor	Preventieactiepunt gericht op jongeren "KIES" gerealiseerd. Preventieactiepunt gericht op Ouders "Uit met Ouders" gerealiseerd. Er is een doelstelling voor 2025 geformuleerd. Er zijn in 2017 geen tussentijdse metingen verricht.
		Handhavingsactiviteiten: controle op leeftijdsgrens bij commerciële horeca, para commerciële horeca, detailhandel en evenementen, controle op overige voorschriften voor horeca inrichtingen	Resultaten naleving schenken aan 18- door (niet)comm. horeca,paracomm.horeca,supermarkten: totaal 27% verstrekt niet aan 18-. 73 % verstrekt direct aan persoon onder 18 jaar. 27% vraagt naar ID.
	3.3.3.Doorontwikkeling veiligheidsregio	In overleg met de Veiligheidsregio komen tot een brandweerpost in Stramproy die voldoet aan alle eisen (ARBO, arbeidshygiëne e.d.) en die toekomstbestendig is	In 2019 wordt gestart met de bouw van een nieuwe brandweerpost voor Stramproy op de locatie van de huidige.
		Verschuiving lasten brandweerkazerne van individuele lasten gemeente naar collectieve lasten Veiligheidsregio	Dit maakt onderdeel uit van het proces van harmonisatie van de gemeentelijke bijdrage. Deze is per 1 januari 2017 gefaseerd doorgevoerd. Per 1 januari 2021 is deze volledig doorgevoerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

		Toezien op implementatie van de afspraken m.b.t. gezondheid zoals gemaakt tijdens de bestuursconferentie in 2016 v.w.b. optimale aansluiting van de Veiligheidsregio op (toekomstige) behoeften gemeenten	Er is een geharmoniseerde programma- en productencatalogus gerealiseerd.
		Operationalisering harmonisatie gemeentelijke bijdrage-systematiek, met 2017 als 1ste ingroei jaar	Er is een geharmoniseerde programma- en productencatalogus gerealiseerd.
	3.3.4.Verdere samenwerking in het kader van jeugd en veiligheid	Uitgevoerde aanpak van het integrale veiligheidsplan	De acties voortvloeiend uit de prioriteiten van het integrale veiligheidsplan zijn uitgevoerd. Scholen ervaren minder incidenten.
		Acties werkgroep veilige school	Voorbereiding op thema's is gestart. Beoogd wordt jongeren weerbaarder te maken. Preventief extra jongerenwerk op locatie.
		Weerbaarheidstraining ter voorkoming pest- en meeloopgedrag, verslaving, schulden, criminaliteit	Er zijn extra trainingen uitgevoerd en scholen hebben zelf projecten ingezet.
		Actief jongerenwerk: voldoende, passende en flexibele inzet om contact te houden met jongeren met zwakke basis. Ondersteuning scholen en verenigingen	Extra inzet bij Bibliocenter werkt, veel bezoekers Hangout. Preventief extra jongerenwerk op locatie.
		Project Kamers met Uitzicht (KmU) preventie en Plus (nazorg) met subsidie provincie	In 2017 zijn conform doelstelling 10 jongeren begeleid.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
3.4.Gemeentelijke diensten	3.4.1.Digitaliseren en professionaliseren dienstverlening	Dienstverlening balie: inzet gastvrouw publiekshal stadhuis, vraag en aanbod klanten in planning op elkaar afstemmen, aanpassing balies en werken op afspraak	Tevredenheidsscore 2017 8,2. In 2017 werd het klantvolgsysteem geoptimaliseerd en werkprocessen verbeterd. Bezoekers worden bij binnenkomst welkom geheten en verwezen. De medewerkers servicebalie zijn opgeleid met een opleiding burgerzaken.
		Dienstverlening telefonie: optimalisatie telefooncentrale, werken volgens de methodiek 'werken vanuit de klant', werkafspraken backoffice, ingericht klantcontactsysteem met eenduidige werkinstructie en getrainde medewerkers	Score 2017 was 8,1. Sinds 2017 is telefonische dienstverlening technisch verbeterd. Bellers kunnen direct het gewenste loket kiezen en kunnen indien gewenst teruggebeld worden. In 2017 zijn medewerkers extra getraind in het klantregistratiesysteem.
		Dienstverlening digitaal: werken nieuwe applicatie I-burgerzaken die selfservice klant verhoogt, werken volgens methodiek 'werken vanuit de klant', meer producten digitaal aanbieden, implementatie nieuw zaaksysteem en verbeteren website	Tevredenheidsscore 2017 6,8. Er worden meer producten digitaal aangeboden en werkprocessen worden geoptimaliseerd. Het nieuwe zaaksysteem is –op enkele onderdelen na- geïmplementeerd. In 2018 wordt dit verder geoptimaliseerd.
		Uitvoering masterplan Informatie-architectuur	2018 is het laatste jaar van uitvoering van het masterplan informatiearchitectuur. In 2017 is het merendeel van de organisatie gaan werken met het nieuwe zaaksysteem. Hierdoor zal de interne- en externe dienstverlening verbeteren. Zie ook 5.1.3.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verantwoording 2017 uitvoering actiepunten

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject
Paars: Continue proces / langlopend proces

	2015	2016	2017	2018
3.1.1.Armoedebestrijding vooral gericht op kinderen	•	•	•	•
3.1.2.Financieel zelfstandige volwassenen, met (tijdelijke) ondersteuning waar nodig	•	•	•	•
3.1.3.Inkomensgarantie op sociaal minimum	•	•	•	•
3.1.4.Aanscherpen aanpak sociale zekerheidsfraude	•	•	•	•
3.2.1.Iedereen naar school (startkwalificatie) of aan het werk. Uitvoering Lokale Educatieve Agenda (LEA) met 5 thema's:	•	•	•	•
3.2.2.Geen kind tussen wal en schip	•	•	•	•
3.2.3.Zelfredzame volwassenen, met (tijdelijke) hulp en ondersteuning waar noodzakelijk	•	•	•	•
3.2.4.Mantelzorg (ondersteuning)	•	•	•	•
3.2.5.Opvoed- en opgroei ondersteuning door Centrum Jeugd en Gezin	•	•	•	•
3.2.6.Transformatie jeugdzorg	•	•	•	•
3.2.7.Uitvoeren lokaal gezondheidsbeleid	•	•	•	•
3.2.8.Financieren en aansturen jeugdgezondheidzorg	•	•	•	•
3.3.1.Veilige woon- en leefomgeving	•	•	•	•
3.3.2.Veilig uitgaan: afname alcoholgebruik jongeren onder de 18 jaar en afname dronkenschap in het publieke domein	•	•	•	•
3.3.3.Doorontwikkeling veiligheidsregio	•	•	•	•
3.3.4.Verdere samenwerking in het kader van jeugd en veiligheid	•	•	•	•
3.4.1.Digitaliseren en professionaliseren dienstverlening	•	•	•	•

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost?

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	58.876	58.592
Totale baten	17.505	20.486
Saldo	41.371	38.105

Financiële analyse

De lasten zijn € 284.000,-- lager dan begroot. De baten zijn € 2.981.000 hoger dan begroot.

Sociaal domein: decentralisaties

Algemeen
De gemeente ontvangt voor de nieuwe taken de integratie-uitkering sociaal domein. In de begroting van de gemeente Weert is dit budgettair neutraal verwerkt. Afwijkingen ten opzichte van de beschikbare middelen worden verrekend met de reserve sociaal domein.
De gemeenteraad is in 2017 periodiek geïnformeerd over Wmo en jeugdhulp middels kwartaalrapportages. Voor een volledige rapportage en verantwoording over de drie decentralisaties verwijzen wij naar de jaarrapportage sociaal domein.

Op basis van de realisatie nieuwe taken in de jaarrekening 2017 is een positief resultaat behaald van afgerond € 2,6 miljoen ten opzichte van de beschikbare middelen. Het resultaat is inclusief afwikkeling transitorische posten en definitieve verevening jeugdhulp 2015. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

De stand van de reserve sociaal domein bedraagt per 31 december 2017 afgerond € 8,5 miljoen. Dit is na toevoeging van bovengenoemd resultaat, maar vóór verevening jeugdhulp. De gemeenten in Midden-Limburg West (Leudal, Nederweert en Weert) hebben besloten de kosten van jeugdhulp 2017 te verevenen. Daarbij is afgesproken dat een tekortgemeente eerst zelf verevent met een eventueel positief resultaat op de Wmo. Het resterende tekort wordt daarna ingebracht voor de regionale verevening. Op basis van de laatste rapportages wordt bij de gemeenten Leudal en Nederweert een tekort verwacht op het gebied van jeugdhulp.

Wmo begeleiding
Voor wat betreft Wmo begeleiding is een overschot gerealiseerd van afgerond € 925.000,-. Dit is groter dan de voorzichtige prognose die werd afgegeven in de 3e kwartaalrapportage Wmo, waarover de raad is geïnformeerd.
In 2017 zijn de uitgaven € 1,2 miljoen hoger dan in 2016. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitgaven voor maatwerkvoorzieningen als gevolg van een groter aantal cliënten.

Jeugdhulp
Het positief resultaat op jeugd bedroeg afgerond € 1,8 miljoen. Voor jeugdhulp komen de cijfers grotendeels overeen met de prognose die is afgegeven in de 3e kwartaalrapportage, waarover de gemeenteraad is geïnformeerd. Het resultaat 2017 is hoger dan in 2016. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van een iets hoger budget, lagere uitgaven en een aantal afrekeningen over voorgaande jaren die lager waren dan verwacht. Naar verwachting wordt het resultaat gedeeltelijk (en met een maximum van € 1,8 miljoen) ingebracht voor regionale verevening.

Uitvoeringsbudget Wmo/jeugd
In 2017 zijn er incidentele uitgaven gedaan voor de nieuwe inkoop vanaf 2018. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van de decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit heeft geleid tot een incidentele overschrijding van het budget met € 93.000,-. Over verdere ontwikkelingen inzake het uitvoeringsbudget wordt de gemeenteraad in 2018 verder geïnformeerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Participatie
De uitgaven in 2017 voor Participatie zijn nagenoeg conform budget (het resultaat was afgerond € 22.000 negatief). Er zijn geen opvallende afwijkingen ten opzichte van 2016.

Sociaal domein: bijstandsverlening en gemeentelijk minimabeleid

In het kader van bijstandsverlening zijn de kosten aanzienlijk lager (€ 515.000,-) dan begroot. De grootste verschillen worden veroorzaakt door een hogere uit- dan instroom van burgers in de Participatiewet (253 ingestroomd, 312 uitstroom) en minder aanvragen als gevolg van (door)start van bedrijven (Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen).

De kosten van bijzondere bijstand zijn daarentegen € 218.000,- hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- hogere instroom statushouders, m.n. kosten overbruggingsuitkeringen;
- hogere uitgaven voor bewindvoering;
- gewijzigde regelgeving: de gemeente moet loonheffing afdragen over bepaalde onderdelen van bijzondere bijstand, waarmee in de begroting geen rekening is gehouden;
- individuele inkomenstoeslag als direct gevolg van het accepteren van een parttime baan.

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
Huishoudelijke Hulp Toelage	156.000
Doorbraakprojecten (t.l.v. reserve maatschappelijke doeleinden)	59.000
	215.000
BATEN	
	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 4 Participatie

Portefeuillehouders: G.Gabriëls, M.van den Heuvel

Visie

Weert is een aantrekkelijke gemeente, waar het goed wonen, werken en verblijven is. Bij deze ambitie hoort een voorzieningenaanbod dat aansluit bij de verschillende behoeften. Met het realiseren en behouden van een passend aanbod voor onderwijs, sport, kunst en cultuur, dragen wij bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente. Daarnaast stimuleren wij de betrokkenheid van de bewoners van Weert op deze terreinen om mee te doen aan de samenleving en om verantwoordelijkheid te nemen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde
Sport, cultuur en recreatie	20	Niet-sporters	%	2016 2016	Weert Limburg	52,5 52,9

Wat willen we bereiken in de periode 2015-2018

Participatie	
4.1. Sport en Bewegen	4.1.1.Passend aanbod sport
	4.1.2.Vitale verenigingen
	4.1.3.Meer sportdeelname
	4.1.4.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven
4.2. Sociale gezondheid: Ontplooiing	4.2.1.Passend aanbod kunst en cultuur
	4.2.2.Vitale verenigingen en grotere cultuurdeelname
	4.2.3.Groter cultuurbesef en –deelname
	4.2.4.Beter behoud en beheer van cultuurhistorisch erfgoed
	4.2.5.Aandacht voor mensen met beperkingen
4.3. Ontmoeting	4.3.1.Passend aanbod accommodaties
4.4. Leefbaarheid en sociale samenhang	4.4.1.Bevorderen leefbaarheid en sociale samenhang in dorpen en wijken en eigen kracht inwoners
	4.4.2.Meer mensen doen vrijwilligerswerk
4.5. Verandering samenleving en overheid	4.5.1.Visie ontwikkeling burgerparticipatie en overheidsparticipatie

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat waren de voorgenomen resultaten in 2017 en wat is de realisatie?

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
4.1.Sport en Bewegen	4.1.1.Passend aanbod sport	Topsport: Uitvoering geven aan het vastgestelde topsportbeleid voor de periode 2016-2020	De in het beleid vastgelegde subsidies zijn verleend. Als voorbereiding op een verdere samenwerking met de Provincie is gestart met de uitwerking van een regiovisie (sportzone Weert).
		Bezuiniging op subsidies en tarieven: Gerealiseerde nieuwe tarieven voor gebruik sportaccommodaties en nieuwe subsidieregels voor sportverenigingen treden in werking per 1-1-2017	Gerealiseerd. Geconstateerde knelpunten zijn/worden gefaseerd opgevangen (zie evaluatie).
	4.1.2.Vitale verenigingen	Toekomstbestendige, maatschappelijke verenigingen. (Ook aanbod om zelfredzaamheid en participatie van burgers te bevorderen)	Samen met de beweegmakelaar en ambtenaren van het sociaal domein zijn er verschillende pilots georganiseerd, waarbij sport en bewegen als middel wordt ingezet. Enkele verenigingen organiseren activiteiten voor werklozen en mensen met beperkingen.
		Verenigingen werken samen met andere verenigingen en instellingen	Traject 'Open Club Boshoven' is in uitvoering.
	4.1.3.Meer sportdeelname	Combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches organiseren een veelzijdig sportaanbod en zetten sport in als middel	In het basis- voortgezet onderwijs, de wijk/buurt en bij sportverenigingen zorgen de combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches hier met succes voor.
		Preventie overgewicht van jeugd en jongeren	De combinatiefunctionaris Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) heeft veel activiteiten opgezet en successen behaald binnen het primair- en voortgezet onderwijs. Nagenoeg alle scholen hebben het "vignet gezonde school".
		Jeugd met weinig geld stimuleren om te gaan sporten bij een reguliere sportvereniging	De combinatiefunctionarissen hebben hier een rol in vanuit hun werkzaamheden in het onderwijs en de wijk/buurt.Ook bij de eerste acties vanuit het aanvalsplan armoede is hier actief op ingezet (o.a. promotie van het Jeugdsportfonds)
		Mensen met een beperking motiveren om te gaan bewegen/sporten	Dit is de hoofdtaak van de combinatiefunctionaris beweegmakelaar. Zij heeft dit succesvol uitgevoerd in 2017 (zie evaluatie).
		Promoten laagdrempelig sportaanbod	Dit is een van de taken van de combinatiefunctionaris beweegmakelaar. Zij heeft dit succesvol uitgevoerd in 2017 (zie evaluatie).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	4.1.4.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven	Bevorderen burgerparticipatie	De combinatiefunctionaris Jongeren op Gezond Gewicht heeft de eerste belangrijke stappen gezet om samen met maatschappelijke partners het bedrijfsleven te betrekken bij sport, bewegen en gezondheid. Doel is te komen tot partnerships.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
4.2.Sociale gezondheid: Ontplooiing	4.2.1.Passend aanbod kunst en cultuur	Visie op cultuur	De Routeplanner Cultuur 2017-2020 (experimenteel cultuurbeleid) is opgesteld. De eerste uitvoering heeft ook plaatsgevonden.
	4.2.2.Vitale verenigingen en grotere cultuurdeelname	Culturele organisaties zijn meer gaan samenwerken en nemen steeds meer een eigen verantwoordelijkheid	Bibliocenter – gemeente archief – streekomroep zijn fysiek samengebracht op één locatie. De verdere samenwerking wordt opgepakt.De tenderregeling Samenwerken en Verbinden is opengesteld.
		Meer samenwerking , gezamenlijke marketing en cultureel ondernemerschap zijn verder ontwikkeld	Faciliteren van ontmoetingen/netwerkbijeenkomsten van de creatieve sector. De combinatiefunctionaris cultuur heeft zijn meerwaarde bewezen via concrete acties (zie evaluatieverslag).
	4.2.3.Groter cultuurbesef en -deelname	De wenselijkheid van meer zichtbaarheid van cultuur in de stad is breed onderschreven in beleidsnota's	Het jaar 2018 is uitgeroepen tot Van Hornejaar. De Van Hornedynastie heeft een essentiële rol gespeeld. Ook in de Routeplanner Cultuur is aandacht voor zichtbaarheid. Het cultureel lint heeft in 2017 plaatsgevonden.
	4.2.4.Beter behoud en beheer van cultuurhistorisch erfgoed	Educatieve, toeristische en historiografische toepassingen van het cultuurhistorisch erfgoed is alleen mogelijk bij goed behoud en beheer daarvan	Er is deelgenomen aan de provinciale speerpuntenroute. Het speerpunt rond Van Horne in het stadspark is voorbereid. De opgraving in Hushoven is tijdelijk zichtbaar geweest voor het publiek.
	4.2.5.Aandacht voor mensen met beperkingen	Evaluatie van resultaten Agenda 22 en vaststellen nieuwe actiepunten. De vernieuwde actiepunten worden in 2017 verder uitgewerkt	Evaluatie is vastgesteld en bestaande acties op het gebied van communicatie, toetsing bouwplannen en aanpassen bushaltes zijn voortgezet.
		Verbeteren van de bewustwording organisatiebreed	Er zijn diverse acties uitgevoerd om de bewustwording in de organisatie te vergroten.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
4.3.Ontmoeting	4.3.1.Passend aanbod accommodaties	Opstellen voorzieningenplannen kerkdorpen Tungelroy, Swartbroek en Altweerterheide	Voorzieningenplannen Swartbroek en Altweerterheide zijn door de raad vastgesteld. Voorzieningenplan Tungelroy is in voorbereiding.
		Uitvoeren (actieprogramma) voorzieningenplannen stedelijk gebied	Uitvoering actieprogramma loopt. Over stand van zaken is gerapporteerd aan de raad.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
4.4.Leefbaarheid en sociale samenhang	4.4.1.Bevorderen leefbaarheid en sociale samenhang in dorpen en wijken en eigen kracht inwoners	Ondersteunen van eigen kracht van inwoners (terugtredende overheid) door (waar nodig) ondersteunen van initiatieven uit de samenleving	Subsidiëring van wijk- en dorpsraden voor ondersteuning van activiteiten in wijk en dorp is gerealiseerd. Daarnaast is er een subsidieregeling voor burgerinitiatieven opengesteld.
		Acties in overleg met relevante partners zoals Punt Welzijn en Anti-Discriminatie voorziening	Binnen het Omvormingsfonds van de Routeplanner Cultuur is er aandacht voor het beleidsaccent diversiteit. De gemeente Weert heeft hiermee actief ingezet op stimulering van samenwerking en activiteiten m.b.t. dit thema.
	4.4.2.Meer mensen doen vrijwilligerswerk	Evaluatie huidige vrijwilligersondersteuning en hernieuwd programma vrijwilligersondersteuning 2016 en verder	Evaluatie is doorgeschoven naar 2018. Dit o.a. vanwege een nieuw project "Goed Gematcht", dat kansen biedt voor bijzondere doelgroepen en vrijwilligersorganisaties.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
4.5.Verandering samenleving en overheid	4.5.1.Visie ontwikkeling burgerparticipatie en overheidsparticipatie	In interactief proces hebben we in 2016 intern en met diverse partners en inwoners gesproken over verschillende (en veranderende) rollen in veranderende samenleving. Daarnaast zijn we op zoek naar hoe anders omgaan met initiatieven samenleving	Er is een manifest burgerparticipatie - overheidsparticipatie opgesteld, geïntegreerd in de visie WinD. De rekenkamer heeft in 2017 een onderzoek opgestart naar burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Dit onderzoek loopt nog door in 2018.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verantwoording 2017 uitvoering actiepunten

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject
Paars: Continue proces / langlopend proces

	2015	2016	2017	2018
4.1.1.Passend aanbod sport	•	•	•	•
4.1.2.Vitale verenigingen	•	•	•	•
4.1.3.Meer sportdeelname	•	•	•	•
4.1.4.Betere samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven	•	•	•	•
4.2.1.Passend aanbod kunst en cultuur	•	•	•	•
4.2.2.Vitale verenigingen en grotere cultuurdeelname	•	•	•	•
4.2.3.Groter cultuurbesef en -deelname	•	•	•	•
4.2.4.Beter behoud en beheer van cultuurhistorisch erfgoed	•	•	•	•
4.2.5.Aandacht voor mensen met beperkingen	•	•	•	•
4.3.1.Passend aanbod accommodaties	•	•	•	•
4.4.1.Bevorderen leefbaarheid en sociale samenhang in dorpen en wijken en eigen kracht inwoners	•	•	•	•
4.4.2.Meer mensen doen vrijwilligerswerk	•	•	•	•
4.5.1.Visie ontwikkeling burgerparticipatie en overheidsparticipatie	•	•	•	•

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost?

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	8.547	8.300
Totale baten	65	178
Saldo	8.482	8.122

Financiële analyse

De lasten zijn € 247.000,-- lager dan begroot. De baten zijn € 113.000 hoger dan begroot.

Fonds burgerinitiatieven

Wijkgericht werken
De onderschrijding van € 40.000,-- op de subsidieregeling "fonds burgerinitiatieven" wordt veroorzaakt doordat deze regeling pas halverwege het jaar 2017 is ingegaan.
De onderschrijding leidt niet tot een budgettair verschil omdat de subsidies voor deze projecten worden verrekend met de reserve maatschappelijke doelen (geoormerkt binnen de algemene reserve).

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
Frictiekosten Punt Welzijn (resultaatbestemming jaarrekening 2016)	90.000
	90.000
BATEN	
	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 5 Financiën

Portefeuillehouders: A.Heijmans, A.van Eersel, M.van den Heuvel

Visie

De rijksbezuinigingen en andere ontwikkelingen zoals de 3 decentralisaties zullen forse consequenties hebben op de door gemeenten te besteden middelen. De komende jaren dwingen ons tot het maken van keuzes over de rol en taken van de gemeente Weert. De uitvoering van taken zal gericht zijn op een maximale dienstverlening tegen minimale kosten. Het resultaat zal uitmonden in een juiste balans tussen afslanken van taken en het behoud van een slagvaardige dienstverlening en organisatie.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde
Bestuur en ondersteuning	1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017	Weert	6,32
Bestuur en ondersteuning	2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	Weert	6,21
Bestuur en ondersteuning	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	Weert	426
Bestuur en ondersteuning	4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2017	Weert	24,83
Bestuur en ondersteuning	5	Overhead	% van totale lasten	2017	Weert	10,27
Vhrosv	38	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2017 2017	Weert Limburg	696 666
Vhrosv	39	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2017 2017	Weert Limburg	735 745
Vhrosv	35	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017 2017	Weert Limburg	207 182

Wat willen we bereiken in de periode 2015-2018

Financiën

5.1. Bezuinigingen en efficiëncy maatregelen	5.1.1.Organisatie ontwikkeling
	5.1.2.Samenvoegen beheer en exploitatie van vastgoed/voorzieningenplannen besparen
	5.1.3.Intergemeentelijke samenwerking op ICT gebied besparen in de uitgaven
	5.1.4.Verkoop en exploitatie van gemeentelijk vastgoed
	5.1.5.Samenwerken en uitbesteden bij Openbaar Gebied, Stadstoezicht, Belastingen en Bedrijfsvoering
	5.1.6.Analyse op kansen voor subsidies
5.2. Lasten voor de inwoner	5.2.1.Streven om de Onroerende zaakbelasting alleen te verhogen om nieuw beleid mogelijk te maken

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat waren de voorgenomen resultaten in 2017 en wat is de realisatie?

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
5.1.Bezuinigingen en efficiëncy maatregelen	5.1.1.Organisatie ontwikkeling	Implementatie organisatie ontwikkelplan WinD	Er is een nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd en de medewerkers volgen opleidingen gericht op de waarden zoals die in WinD beschreven zijn.
	5.1.2.Samenvoegen beheer en exploitatie van vastgoed/voorzieningenplannen besparen	Clustering van voorzieningen en efficiency verbetering	De bezuinigingstaakstelling van €450.000,-- (€200.000,-- op voorzieningen en € 250.000,-- op exploitatie vastgoed) is incidenteel gerealiseerd.
	5.1.3.Intergemeentelijke samenwerking op ICT gebied besparen in de uitgaven	Uitvoeren masterplan ICT (noodzakelijke investeringen en doorontwikkeling samenwerking)	De kwaliteit van de gemeentelijke ICT infrastructuur is versterkt en beter beveiligd.Dit tegen minder kosten dan als Weert dit zelfstandig had moeten doen. Het "Anders Werken" is gefaciliteerd door het verstrekken van mobiele devices. (Zie ook 3.4.1)
	5.1.4.Verkoop en exploitatie van gemeentelijk vastgoed	Planmatig uitvoeren van onderhoud	Beter structureel onderhoudsniveau.
		Planmatige verkoop vastgoed	Verkoop vastgoed heeft in 2017 een netto verkoopresultaat van € 2.733.764,-- opgeleverd.
		Plan opstellen om te komen tot kostendekkende huren	Inzicht in kostendekking huren diverse panden.
		Projectmatige opzet vastgoedbeheer	Is gerealiseerd.
	5.1.5.Samenwerken en uitbesteden bij Openbaar Gebied, Stadstoezicht, Belastingen en Bedrijfsvoering	Onderzoek vormen van samenwerking en/of uitbesteding bedrijfsvoering	Uitbesteding taken Openbaar Gebied en Belastingen is gerealiseerd. Stadstoezicht blijft gemeentelijke taak (raadsbesluit). Bij het onderdeel bedrijfsvoering is in 2017 de GEO-samenwerking gestart.
	5.1.6.Analyse op kansen voor subsidies	Structureel volgen van de mogelijkheden van subsidieverwerving in overleg met de samenwerkende gemeenten en het extern adviesbureau	In 2017 zijn tot een totaalbedrag van € 3.910.013,-- subsidies toegekend. Tot een bedrag van € 3.075.000,-- betreft dit subsidie voor het Stadshart/Stedelijke ontwikkeling.

	Sub-doelstellingen	Wat zijn de voorgenomen resultaten?	Gerealiseerde resultaat
5.2.Lasten voor de inwoner	5.2.1.Streven om de Onroerende zaakbelasting alleen te verhogen om nieuw beleid mogelijk te maken	Dekking nieuw beleid binnen reguliere begroting ("Oud voor nieuw")	Zo laag mogelijke lastendruk voor de inwoners van Weert conform besluitvorming raad bij vaststelling begroting 2017 tot niet doorvoeren voorgestelde verhoging OZB (3%).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verantwoording 2017 uitvoering actiepunten

Groen: Conform planning of afgerond
Oranje: Loopt achter op de planning maar is opgepakt
Rood: Achterstand op de planning / kritisch traject
Paars: Continue proces / langlopend proces

	2015	2016	2017	2018
5.1.1.Organisatie ontwikkeling	•	•	•	•
5.1.2.Samenvoegen beheer en exploitatie van vastgoed/voorzieningenplannen besparen	•	•	•	•
5.1.3.Intergemeentelijke samenwerking op ICT gebied besparen in de uitgaven	•	•	•	•
5.1.4.Verkoop en exploitatie van gemeentelijk vastgoed	•	•	•	•
5.1.5.Samenwerken en uitbesteden bij Openbaar Gebied, Stadstoezicht, Belastingen en Bedrijfsvoering	•	•	•	•
5.1.6.Analyse op kansen voor subsidies	•	•	•	•
5.2.1.Streven om de Onroerende zaakbelasting alleen te verhogen om nieuw beleid mogelijk te maken	•	•	•	•

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost?

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	16.066	15.608
Totale baten	8.700	15.686
Saldo	7.366	-78

Financiële analyse

De lasten zijn € 458.000,-- lager dan begroot. De baten zijn € 6.986,000,-- hoger dan begroot.

Kapitaallasten

De kapitaallasten (rente en afschrijvingen op investeringen) worden begroot op de betreffende producten/programma's. Investeringen worden echter vaak later in de tijd uitgevoerd dan gepland. Hierdoor blijven de gerealiseerde kapitaallasten achter bij de ramingen. Bij de diverse producten/programma's leidt dit tot een voordeel. Ter compensatie van de lagere kapitaallasten was in programma 5 een stelpost begroot. Per saldo was er vóór de afwaardering (vormt ook een onderdeel van de kapitaallasten) van het Complex Poort van Limburg (cPvL) een positief saldo op de totale kapitaallasten. De afwaardering van het Complex Poort van Limburg (CPvL) is deels afgedekt door het aanwenden van de Inkomensreserve afwaardering CPvL. Door de afwaardering ontstaat er een nadelig saldo op de kapitaallasten van € 2.800.000,-.

Personeelslasten

Binnen dit programma is een aantal begrotingsposten opgenomen die te maken hebben met de personeelskosten.

Het gaat dan over onder andere kosten voor de afronding van het FLOW-traject en de kosten van het WinD traject.
Voor beide onderdelen geldt dat voor deze kosten de aanwending van de Algemene reserve plaatsvindt, waardoor er geen effect is op het resultaat van de jaarrekening.
Voor het FLOW-traject is in 2017 de Algemene reserve voor een bedrag van € 213.167,- aangewend. Binnen de Algemene reserve resteert nu nog een geoormerkt budget van
€ 226.647,-.

De begrote kosten voor WIND in 2017 bedragen € 545.000,-. De werkelijke kosten bedragen
€ 427.869,-. Tot dit bedrag is de Algemene reserve ingezet.

Een aanvullend budget voor inhuur personeel is gevraagd het bedrag van € 800.000,-.
Bij de opmaak van de jaarrekening is beoordeeld of de kosten van inhuur zijn gekoppeld aan de budgetten die hiervoor beschikbaar zijn.

Bij inhuur van personeel in relatie tot de vrijvallende loonsom door het ontstaan van vacatures, is altijd sprake van een dynamiek die continu gevolgen heeft voor de budgetten en de kosten die ontstaan.
Bij elke vacature en langdurig ziekteverzuim wordt beoordeeld of tijdelijke vervanging noodzakelijk is om de bedrijfsvoering en de voortgang van projecten niet in gevaar te brengen.

Uiteindelijk kan geconstateerd worden dat binnen de beschikbare budgetten (loonsom vaste formatie en budgetten voor inhuur personeel) is gebleven met een overschot van € 445.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) vastgoed

De lasten van het MJOP waren geraamd op € 1.330.000,-. Doordat onderhoud uitgesteld is, bedragen de werkelijke uitgaven € 464.000,- waardoor een onderschrijding ontstaat van € 866.000,-. Het groot onderhoud dat gepland en geraamd was, is gelet op urgentie 1 of 2 jaren vooruitgeschoven naar de toekomst. Het onderhouds-conditieniveau van de vastgoedobjecten is nog te goed om groot onderhoud toe te passen.

Het bovengenoemde verschil wordt verrekend met de reserve gemeentelijk vastgoed en leidt niet tot een budgettair resultaat.

Doorberekende rentelasten

Door de BBV verplichte nacalculatie op de rente voor het grondbedrijf wordt het rentepercentage bijgesteld van 1,66 naar 1,52. Dit heeft een negatief resultaat op de doorberekende rente aan het grondbedrijf van € 100.000,-. Door een wijziging in het BBV valt Kampershoek 2.0 voor € 11,4 miljoen. niet meer onder de voorraad en mag hieraan geen rente toegerekend worden. Hierdoor is de doorberekende rente aan het grondbedrijf nog eens € 175.000,- minder.

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is in 2017 opgehoogd met € 710.000,-. Mutaties op deze voorziening worden in de begroting niet geraamd. De ophoging heeft te maken met een 2-tal hoge vorderingen, waarvan de verwachting is dat we die niet kunnen incasseren.

Kosten rechts- en deskundig advies

Voor advocaat- en accountancykosten zijn in totaliteit € 56.000,-- extra kosten gemaakt in 2017.

Taakstellingen

Het betreft de taakstellingen op vastgoedexploitatie (€ 250.000,-) en voorzieningen (€ 200.000,-). De totale taakstelling van € 450.000,- is incidenteel gerealiseerd. Dit mede door het afstoten van maatschappelijk vastgoed (bijvoorbeeld Tiendschuur en Martinusschool/-Emmasingel) en een besparing op de apparaatskosten.

Omzetbelasting

In 2017 heeft de afwikkeling plaatsgevonden van de omzetbelasting en de btw-compensatie voor de boekjaren 2011 tot en met 2015. Tevens is de omzetbelasting over reinigingsrechten gecorrigeerd voor de jaren 2011 tot en met 2016. Na een interne controle van het boekjaar 2016 heeft de gemeente tevens een voorstel gedaan voor een suppletie omzetbelasting en btw-compensatie. Daarbij heeft de gemeente de Belastingdienst verzocht om afwikkeling van een aantal fiscale dossiers, zijnde de btw-scholen (btw-afdracht over grond welke bestemd is voor de bouw van een school) en de verwerking van de btw op de aankoop van het BC-terrein. Beide dossiers hebben betrekking op het verleden (2013-2016). Per saldo hebben de reeds afgewikkelde en de door de gemeente voorgestelde correcties een positief effect op het resultaat van € 180.270,- exclusief rente. Per saldo heeft de gemeente een bedrag van € 63.047,- betaald aan heffings- en belastingrente over de te betalen en te ontvangen aanslagen.

Grondexploitatie

Zoals besloten bij de tweede rapportage 2017 is er een stelselwijziging uitgevoerd op de tekort-voorzieningen van de grondexploitaties. De voorziening was gewaardeerd op basis van de netto contante waarde en wordt nu gewaardeerd op de eindwaarde. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 5.536.646,-.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Door de verwachting dat investeringen in de toekomst lager zijn en opbrengsten eerder gerealiseerd worden bij een aantal grondexploitaties nemen de tekort-voorzieningen af waardoor er een positief resultaat van € 10.371.787,- is.
Nieuwe BBV regels maken dat we eerder winst moeten nemen dan voorheen op positieve grondexploitaties en ook met terugwerkende kracht nog winst moeten nemen. Daarom hebben we dit jaar voor € 2.526.483,- aan winsten genomen.
De tekort-voorzieningen op de afgesloten projecten vallen vrij voor een bedrag van € 287.612,- omdat de tekorten op de projecten lager waren dan de tekortvoorziening die hiervoor opgenomen waren.

De nagekomen kosten voor afgesloten grondexploitaties en voorbereidingskosten voor mogelijke grondexploitaties bedragen € 71.058,-.
Alle bovenstaande resultaten, in totaal € 7.578.175,- worden normaal verrekend met de inkomensreserve risicobuffer grondexploitaties (R2145). Maar omdat het totaal resultaat positief is en de stand van de genoemde reserve hoger is dan de norm voor de buffer is dit niet nodig. Een uitgebreide toelichtingen op de resultaten van de grondexploitaties vindt u in de paragraaf grondbeleid.

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
FLOW-traject (t.l.v. algemene reserve)	213.000
WIND-traject (t.l.v. algemene reserve)	428.000
Incidentele lasten AZC (t.l.v. middelen faciliteitenbesluit opvangcentra)	271.000
Voorbereidingskosten en nagekomen kosten grondexploitaties	71.000
Dotatie stelselwijziging tekort voorziening grondexploitatie	5.537.000
Dotatie tekort voorziening grondexploitatie	106.000
Storting in de voorziening dubieuze debiteuren	710.000
Heffings- en belastingrente Belastingdienst voorgaande jaren	63.000
	7.399.000
BATEN	
Winstneming grondexploitaties	2.526.483
Vrijval tekort voorzieningen door afsluiten grondexploitaties	288.000
Bijdrage frictiekosten BSGW	58.000
afwikkeling verrekenbare en compensable BTW met de belastingdienst	180.000
	3.052.483

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Portefeuillehouders: A.van Eersel, M.van den Heuvel

Visie

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 tot en met 5 worden rechtstreeks op het betreffende programma verantwoord. De baten bestaan uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten en dergelijke.
Daarnaast kent de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is, de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. Deze baten zijn niet aan een concreet programma toe te rekenen.
Artikel 8 van het BBV schrijft voor dat in het programmaplan van de begroting (naast de raming van lasten en baten per programma) ook een overzicht algemene dekkingsmiddelen en het bedrag onvoorzien opgenomen moeten worden.
Dit overzicht is dan ook aan het eind van het programmaplan opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-13.841	-13.426
Dividend	-136	-136
Algemene uitkeringen	-73.802	-74.160
Saldo financieringsfunctie	-2.694	-2.426
Overige algemene dekkingsmiddelen	31	
Saldo	**-90.442**	**-90.148**

Financiële analyse

Saldo € 294.000,-- lager dan begroot.

Algemene uitkering, inclusief Sociaal domein

De ontvangen algemene uitkering inclusief sociaal domein is € 609.312,- hoger dan geraamd. Hiervan is een bedrag ad € 250.603,-, zijnde de decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra, neutraal verwerkt op programma 5.
Van de hogere algemene uitkering wordt tevens de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom van € 48.732,- neutraal verwerkt. Het verschil ad € 309.977,- heeft een positief effect op het jaarrekeningsaldo en wordt veroorzaakt door bij- of vaststelling van maatstaven en de uitkeringsfactor.

OZB opbrengsten

De OZB-opbrengsten zijn ruim € 242.000,- lager dan geraamd. Zowel de OZB-opbrengsten van eigenaren van woningen als van niet-woningen blijft achter op de prognose.
Dit komt met name doordat op de opgelegde aanslagen beduidend meer bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ-waarden zijn ingediend dan in voorgaande jaren. Nog niet alle bezwaarschriften zijn afgehandeld. Van de behandelde bezwaarschriften in 2017 is 69% gehonoreerd. In 2015 en 2016 lag het toewijzingspercentage op ongeveer 50%.

Parkeeropbrengsten

In 2017 zijn de parkeeropbrengsten € 145.000,- lager dan begroot.
Over het algemeen blijven de parkeeropbrengsten achter op de raming. De verschuiving van parkeerplaats De Munt van on-street parkeren naar off-street parkeren veroorzaakt een lagere opbrengst on-street. Daarnaast is het aantal verstrekte parkeervergunningen lager dan begroot. Dit is toe te schrijven aan het succes van bundel-parkeren. Parkeerabonnementen/vergunningen worden daarbij omgezet in een bundel in de garage.

Incidentele Lasten en Baten	2017
LASTEN	
	0
BATEN	
Incidentele, niet-neutrale mutaties Algemene uitkering	62.347
	62.347

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Overhead

Visie

In overhead zijn diverse onderdelen opgenomen op definitie zoals deze door het BBV is gegeven. De volgende uitgangspunten worden aangehouden:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT);
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de overhead van de gemeente Weert. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces. De overheadkosten die worden toegerekend aan investeringen en grondexploitaties worden in eerste instantie op overhead verantwoord en vanuit daar doorbelast. Daarbij wordt een vaste opslag per formatieplaats gehanteerd, die wordt berekend door alle overhead te verdelen over de direct toerekenbare formatie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Wat heeft het gekost

	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Totale lasten	12.680	13.571
Totale baten	-79	-1.098
Saldo	12.601	12.473

Verdeling programma's

De definitie van overhead is in de begroting 2017 (pagina 153) opgenomen; dit is de definitie van het BBV. Systeemtechnisch kon de overhead niet als apart taakveld binnen één programma worden gepresenteerd waardoor de lasten en baten van overhead verdeeld moesten worden over 3 programma's, namelijk:

- de overheadkosten van het vastgoed "stadhuis" bij programma 2;
- de kosten van ambtelijke bestuursondersteuning, WinD en commissies bij programma 5;
- de overige overhead (personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting (niet zijnde het gebouw stadhuis) vormt onderdeel van de post Overhead in het overzicht van baten en lasten (separate regel).

Vanaf de begroting 2019 zal dit herzien worden.

Afwijkingen

Op basis van de wijzigingen in het BBV zijn de overheadkosten volgens de algemene definitie (personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting) centraal op één post in de begroting (en rekening) opgenomen.

Op de onderstaande onderdelen wijkt de realisatie af ten opzichte van de raming:

- klimaatbeheersing stadhuis -/- € 74.000,-
- lagere energiekosten stadhuis + € 48.000,-
- lagere kosten materialen/goederen + € 41.000,-
- lagere kosten inzet expertise GEO + € 42.000,-
- lagere onderhoudskosten + € 43.000,-
- hogere kosten (ontwikkel)assessments -/- € 29.000,-

Op programma 5 "Financiën" wordt een algemene toelichting gegeven op de personeelslasten en de kapitaallasten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Vpb

Het jaar 2017 is het tweede jaar waarin -op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen- een mogelijke aanslag vennootschapsbelasting betaald moet worden.

Op dit moment is nog geen schatting van de aanslag vennootschapsbelasting 2016 en 2017 beschikbaar. Volgens de analyse van de vennootschapsbelastingplicht van de gemeente, was geen sprake van vennootschapsbelastingplicht. De Belastingdienst heeft pas in april 2018 gereageerd op deze analyse. Daarbij zijn een aantal geclusterde activiteiten benoemd waarvan de Belastingdienst van mening is dat gemeenten wel vennootschapsbelastingplichtig zijn en aangekondigd een aangiftebiljet 2016 te zullen uitreiken. Deze nieuwe ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de vennootschapsbelastinglast 2016 en volgende jaren. Naar aanleiding van de uitlatingen van de Belastingdienst, van toepassing zijnde ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en handreikingen van de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) wordt de clustering van activiteiten voor de vennootschapsbelasting definitief gemaakt en de aangifte 2016 ingediend vóór 1 september 2018. Vervolgens zal een jaarlijkse actualisering plaatsvinden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

4

Paragrafen

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Lokale heffingen

Ontwikkelingen

In 2017 hebben zich geen bijzondere ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van lokale heffingen.

Tarievenbeleid

In "Kiezen met visie" zijn voorstellen opgenomen over verhoging van diverse belastingen, heffingen en overige gemeentelijke inkomsten.
Met de structurele doorwerking van deze voorstellen is in de begroting 2017 rekening gehouden.

Het ging om de volgende voorstellen:
- Onroerende zaakbelasting: verhoging van de opbrengsten van 3%;
- Hondenbelasting: indexering van de tarieven van 3%;
- Toeristenbelasting: indexering van de tarieven van 3%;
- Precariobelasting: indexering van de tarieven van 3%.

Wat is er gerealiseerd?
De verhoging van de onroerende zaakbelasting (OZB) is met amendement V.A.1 ongedaan gemaakt.
De toeristenbelasting bestaat uit 2 tarieven: een tarief per persoon per overnachting en een tarief voor verblijf op een camping per overnachting. Het tarief per persoon per overnachting is verhoogd van € 1,85 naar € 1,90 (+2,7%) en het tarief voor verblijf op een camping per overnachting is verlaagd van € 1,60 naar € 1,30.
De hondenbelasting en de precariobelasting zijn met 3% verhoogd. Het tarief parkeerbelasting is gelijk gebleven.

Overzicht belastingen en heffingen

Lokale heffingen zijn onder te verdelen in (algemene) belastingen en rechten en leges (retributies). De (algemene) belastingen zijn vrij besteedbaar voor de gemeente terwijl de opbrengsten uit gemeentelijke dienstverlening in de vorm van rechten en leges aangewend moeten worden voor de bestrijding van de kosten van diezelfde dienstverlening. De legesopbrengsten mogen op basis van artikel 229 van de Gemeentewet maximaal 100% kostendekkend zijn.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle heffingen rekening houdend met bovenstaand onderscheid.

Belastingen	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017	Rechten en leges	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Onroerendezaakbelastingen	9.334	9.512	9.270	Bouwleges	1.242	1.443	1.799
Hondenbelasting	391	395	389	Overige leges	991	1.082	1.087
Toeristenbelasting	1.113	1.121	1.126	Rioolheffing	5.932	5.858	5.945
Parkeerbelasting	2.468	2.703	2.530	Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	5.072	4.458	4.499
Baatbelastingen	2	2	2	Staangelden (markt, kermis, woonwagens)	472	505	464
Precariobelasting	9	26	5	Scheepvaartrechten (liggelden)	7	14	7
Naheffingsaanslagen	72	100	128	Kwijtscheldingen	-635	-618	-630
Kwijtscheldingen	-23	-15	-21				
Totaal	**13.365**	**13.843**	**13.428**	**Totaal**	**13.082**	**12.741**	**13.171**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Specificatie belastingopbrengsten

Onderstaand worden de belangrijkste belastingen, rechten en leges toegelicht.

Onroerende zaakbelasting

Ieder jaar wordt de WOZ waarde van de onroerende zaken binnen de gemeente vastgesteld. De waarde in 2017 is gebaseerd op de waardepeildatum 1-1-2016. De tarieven van de onroerend zaakbelasting worden vervolgens gecorrigeerd voor gemiddelde waardeontwikkeling van het onroerend goed, zodat de opbrengsten, en daarmee de woonlasten voor de burgers, een gelijkmatige ontwikkeling hebben.

Onroerendezaakbelastingen	Jaarrekening 2016		Jaarrekening 2017		
	Tarief	Realisatie	Tarief	Begroting	Realisatie
Eigendom woningen	0,1270%	5.680	0,1222%	5.653	5.622
Eigendom niet-woningen	0,1893%	2.438	0,2032%	2.520	2.419
Gebruik niet-woningen	0,1114%	1.216	0.1303%	1.338	1.228
Kwijtscheldingen		-2		0	-1
Netto opbrengst		**9.333**		**9.512**	**9.270**

Het verschil tussen de begrote en de gerealiseerde opbrengsten bedraagt € 242.000,- nadelig.
Zowel de OZB-opbrengsten van eigenaren van woningen als van niet-woningen blijft achter op de prognose. Dit komt met name doordat op de opgelegde aanslagen beduidend meer bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ-waarden zijn ingediend dan in voorgaande jaren. Dit gebeurd met name door hierin gespecialiseerde bureaus.
Nog niet alle bezwaarschriften zijn op het moment van het opstellen van de jaarrekening afgehandeld. Van de behandelde bezwaarschriften in 2017 is 69% gehonoreerd. In 2015 en 2016 lag het toewijzingspercentage op ongeveer 50%.

Tevens zijn door een bezwaarschrift van de Stichting Wonen Limburg de woningwaarden aangepast. Doordat het hier om veel objecten gaat heeft dit invloed op de totale woningwaardering en dus ook op de OZB-opbrengst.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een algemene belasting en de opbrengst dient ter voorziening in de algemene middelen. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Toeristenbelasting

De belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Een gemeente maakt kosten voor voorzieningen die ook door niet-inwoners (toeristen en forensen) worden gebruikt, maar krijgt daarvoor geen vergoeding uit het Gemeentefonds. De opbrengst van de toeristenbelasting is niet bedoeld om de kosten van toeristische voorzieningen te dekken, maar komt ten gunste van de algemene middelen van de gemeente.

De definitieve aanslag toeristenbelasting wordt gebaseerd op het werkelijke aantal overnachtingen dat heeft plaatsgevonden in enig jaar en wordt dus na afloop van het verslagjaar opgelegd. Tot dat moment wordt de toeristenbelasting geïnd op basis van een voorlopige aanslag.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven voor het parkeren van een voertuig op een aangewezen plaats en tijdstip of voor verleende parkeervergunningen en -abonnementen. De parkeergelden bestaan uit een publiekrechtelijk en een privaatrechtelijk deel. Onder het publiekrechtelijk deel, ook wel parkeerbelasting genoemd, vallen de tarieven voor het parkeren bij parkeermeters en -automaten, de boetes voor het niet of niet voldoende betalen bij parkeermeters en -automaten en de tarieven voor parkeervergunningen. Onder het privaatrechtelijk deel vallen de tarieven voor de parkeergarages. Met de heffing van parkeerbelastingen worden algemene inkomsten verkregen.

Parkeerbelasting	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Opbrengsten	2.468	2.703	2.530
Naheffingsaanslagen	72	100	128
Netto opbrengst	**2.539**	**2.803**	**2.657**

Over het algemeen blijven de parkeeropbrengsten achter op de raming.
De verschuiving van parkeergarage De Munt van on-street parkeren naar off-street parkeren veroorzaakt een lagere opbrengst on-street die niet geheel wordt gecompenseerd door een hogere opbrengst off-street. Daarnaast is het aantal verstrekte parkeervergunningen lager dan begroot. Dit is toe te schrijven aan het succes van het bundel-parkeren in de parkeergarages.

Bouwleges

Met de bouwleges worden de kosten gedekt die de gemeente maakt voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

Bouwleges	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Opbrengsten	1.242	1.443	1.799
Netto opbrengst	**1.242**	**1.443**	**1.799**

In 2017 bedraagt de werkelijke opbrengst van leges omgevingsvergunningen, activiteit bouwen, € 1.799.000,-. Deze opbrengst is daarmee € 356.000 hoger dan de bijgestelde raming van € 1.443.000,-. Deze extra opbrengst heeft te maken met een toename van het aantal aanvragen voor bouwen en een aantal grote woningbouwprojecten.

Overige leges

Leges worden geheven voor gemeentelijke individuele dienstverlening. De baten van de leges mogen de kosten ervan niet overstijgen.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanleg en onderhoud van de riolering. Om het rioolstelsel te kunnen financieren heft de gemeente een rioolheffing. De gemeentelijke rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet. Dit houdt in, dat sprake is van een algemene belasting, waar geen directe individuele dienstverlening tegenover staat. De rioolheffing heeft wel het karakter van een bestemmingsheffing, waarmee de noodzakelijke kosten voor een effectief werkende riolering,

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

maar ook de kosten van overige maatregelen voor het beheer van hemelwater en grondwater kunnen worden verhaald.

Rioolheffing	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Opbrengsten	5.932	5.858	5.945
Kwijtschelding	-331	-319	-351
Netto opbrengst	**5.601**	**5.539**	**5.594**

De gerealiseerde rioolheffing is € 87.000,- hoger dan geraamd, doordat het aantal belaste objecten hoger is dan begroot.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing wordt als bestemmingsheffing aangemerkt, omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en afvalverwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Er wordt gedifferentieerd naar drie categorieën, namelijk eenpersoonshuishoudens, tweepersoonshuishoudens en huishoudens van drie personen of meer. Hiermee wordt invulling gegeven aan het principe 'de vervuiler betaalt'.

De reinigingsrechten worden geheven voor het aanbieden van bedrijfsafval op basis van de Gemeentewet. Alleen wie gebruik maakt van deze dienst is belastingplichtig. De gemeente Weert kent beide heffingen. De opbrengsten uit deze twee heffingen mogen samen niet hoger zijn dan de kosten van de afvalinzameling en -verwerking.

Kwijtscheldingen

De gemeente heeft de mogelijkheid om opgelegde aanslagen kwijt te schelden indien een belastingplichtige niet in staat is een aanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit en/of vermogen van belastingschuldigen. Bij de bepaling daarvan wordt rekening gehouden met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid.
Er wordt kwijtschelding verleend voor de ozb, rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting.

Kwijtscheldingen	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rioolheffing	-331	-319	-351
Afvalstoffenheffing	-304	-300	-279
OZB	-2	0	-1
Hondenbelasting	-21	-15	-20
Netto opbrengst	**-658**	**-633**	**-651**

Woonlasten

Onder woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, de lastendruk.

In onderstaande grafiek worden de werkelijke woonlasten van Weert vergeleken met een aantal andere Limburgse gemeenten. De data zijn betrokken van COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) via de lokale lasten calculator.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

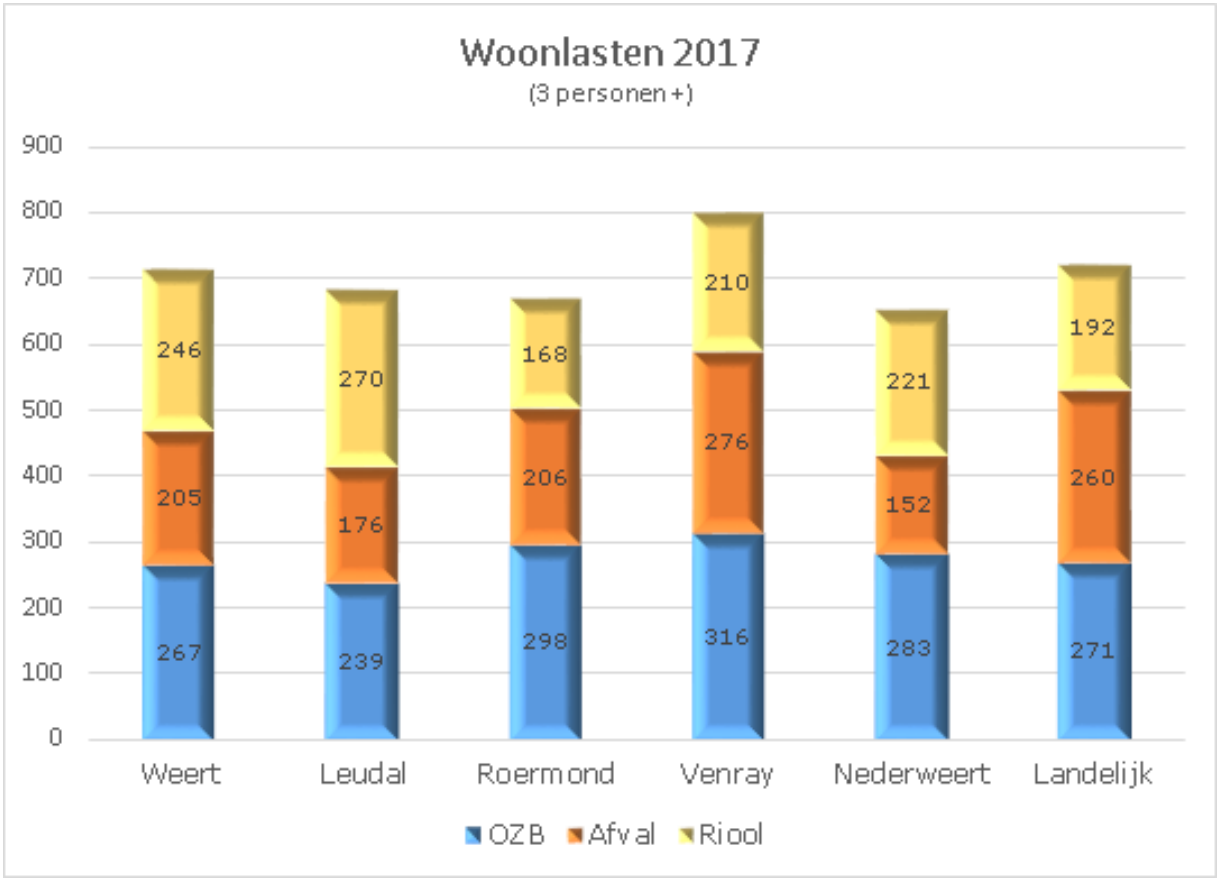

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Het is belangrijk dat de gemeenteraad zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid van de gemeente en dat zij hierop stuurt.
Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.
Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor de gemeente geen maatregelen heeft getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd.

Twee jaren is, mede op basis van het coalitieprogramma, een extra impuls gegeven aan het risicomanagement van de gemeente Weert. De gemeente wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in mogelijke financiële tegenvallers die bij de risico's horen en het beschikbare weerstandsvermogen wat aanwezig is om deze risico's op te vangen.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording komt in deze paragraaf de volgende informatie aan de orde:
1. Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's;
2. Inventarisatie van de risico's;
3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
4. Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen;
5. Financiële kengetallen + een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid van de gemeente Weert inzake de "Weerstandcapaciteit en de risico's" is vastgelegd in de "Nota Risicomanagement Gemeente Weert" en het daarbij behorende addendum. Deze nota en het addendum zijn door het college vastgesteld, in de auditcommissie besproken en aan de raad beschikbaar gesteld.
In deze paragraaf wordt kort gememoreerd aan een aantal relevante onderdelen van het beleid dat is vastgelegd in de bovengenoemde nota.

Begrippen

In de nota zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Risico's: een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald gevolg dat een positief of negatief effect (zijnde schade) kan veroorzaken. De kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de mate waarin het gevolg zich voordoet zijn onzeker.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Weerstandsvermogen: dit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zodat de gemeente haar taken kan blijven uitvoeren.

Risicomanagement: een systematisch en cyclisch proces om (negatieve) risico's te identificeren, te analyseren en te beoordelen en op basis hiervan maatregelen te nemen en te evalueren.

Beheersmaatregelen: het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Cyclische aanpak

De gemeente Weert heeft gekozen voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota risicomanagement zijn de volgende fasen onderscheiden:

Fase 1: kaderstelling en strategie: het vastleggen van de kaders in de "Nota Risicomanagement Gemeente Weert" en het bijbehorende addendum.

Fase 2: risicoanalyse: inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Een samenvatting van het resultaat wordt in deze paragraaf weergegeven. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in 5 klassen) en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen) en eventueel tijdgevolg (5 klassen). De kans vermenigvuldigd met (de optelsom van het eventueel tijdgevolg en) het financieel gevolg bepaalt de risicoscore.

Fase 3: beheersmaatregelen: om de risico's af te dekken worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Voor het omgaan met risico's geldt een aantal basisstrategieën: vermijden, verminderen, overdragen of accepteren.

Fase 4: monitoren en toetsen: in deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.

Fase 5: toezicht en toetsen: risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandsvermogen.

Fase 6: continue verbetering: op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast;
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- Het management en het ambtelijk apparaat van de gemeente zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormt.

Ratio weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\text{Relatieve weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De gemeente Weert streeft er naar om deze ratio in ieder geval groter dan 1 te laten zijn. Dat betekent dat de gekwantificeerde risico's gedekt worden door het aanwezige weerstandsvermogen. Zie paragraaf "Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen" voor een nadere categorisering van de weerstandsratio's.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Inventarisatie Risico's en benodigde weerstandscapaciteit

Het is verplicht om de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. In onderstaande inventarisatie van deze risico's wordt daarop uitgebreid ingegaan. Diverse risico's keren jaarlijks terug, zoals bijvoorbeeld:

- de grondexploitatie (zie hiervoor de afzonderlijke paragraaf Grondbeleid); de risico's zijn op basis van de laatste inzichten afgedekt door middel van de reserve risicobuffer grondexploitatie en voorzieningen, maar er blijft een risico bestaan;
- (Exploitatie) vastgoed;
- Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- het inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand;
- de parkeeropbrengsten;
- de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Bij de inventarisatie van de risico's zijn circa 170 (begroting 2018: 190) risico's geïdentificeerd.
In de tabel op de volgende pagina's zijn de 10 voor onze gemeente grootste risico's met een geschat financieel effect van € 150.000,- of meer opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Nr.	Proces	Beschrijving risico	Categorie	Oorzaak risico	Gevolgen risico	I/S	Genomen beheersmaatregelen	Bedrag in €
1	Grondex-ploitatie bedrijven-terreinen	Opbrengstdaling en vertraging afzet van de te verkopen kavels	Financieel risico	1. In verband met terughoudendheid van bedrijven om te investeren in nieuwbouw, zijn er in de afgelopen jaren nauwelijks kavels verkocht 2. Door veranderingen in de economie verschuiven investeringen in nieuwbouwlocaties naar Logistiek en handel	* Afzet in de reguliere bedrijfskavels blijft achter bij de prognoses. * Opbrengst uitgifteprijzen staat onder druk door overaanbod bedrijfsterreinen	S	* Extra personele inzet om de verkoopdoelstellingen te realiseren * Verkaveling Kampershoek 2.0 aanpassen aan de vraag: meer grootschalige logistiek	€ 6.700.000
2	Borgstelling en verstrekte leningen corporaties	Corporaties niet in staat om lening terug te betalen	Financieel risico	Corporaties nemen onverantwoorde risico's	Gemeente is voor de borgstellingen een tertiaire achtervang, gemeente moet eventueel financieel bijspringen	S	Goed uitvoeren van de Woningwet	€ 2.300.000
3	Grondex-ploitatie woningbouw projecten	Onzekerheid over opbrengsten en kosten als gevolg van de lange doorlooptijd en onzekerheid over woningbouw op uitbreidingslocaties	Financieel risico	1. De grote voorraad aan kavels in uitbreidingslocaties komt niet overeen met de beperkte groei van het aantal huishoudens 2. Ter bestrijding van leegstand worden er in de toekomst meer inbreidingslocaties ontwikkeld	Negatieve invloed op de opbrengsten	S	Ten aanzien van de prijsontwikkeling wordt met regelmaat de lokale markt onderzocht. De gehanteerde prijzen worden daar goed op afgestemd.	€ 1.800.000
4	Jeugdwet en WMO	Financiële risico's door het onvoldoende op orde zijn van de inrichting en implementatie van de bedrijfsvoering naar aanleiding van de extra taken per 1-1-2015 op het gebied van Jeugd, WMO en Participatie	Maatschap-pelijk risico	De implementatie en inrichting van de bedrijfsvoering is grotendeels gereed maar kan nog verder worden geoptimaliseerd, terwijl gelijktijdig de uitvoering aan partners is opgedragen. Ook heeft de Rijksoverheid de beloofde digitale gegevensuitwisseling (en facturering) via de zgn. I-WMO en I-Jeugd grotendeels op orde	Er wordt nog steeds met eigen administraties gewerkt. De financiële risico's ten aanzien van jeugdhulp en Wmo blijven bestaan. Bij het onderdeel Participatie spelen deze risico's in mindere mate omdat daar in 1e instantie alleen de financieringsstroom gewijzigd is	S	* Inkoop met taakstellend budget * Budgetplafonds * Toegang: op basis van zelfredzaamheidsmatrix en voldoende kennis / expertise * Samenwerking jeugdhulp * Kwartaalrapportage (bijsturen)	€ 1.500.000
5	BUIG	De instroom van uitkeringsgerechtigden wordt niet gecompenseerd door de uitstroom van uitkeringsgerechtigden	Financieel risico	Voor 2016 wordt de instroom vooral veroorzaakt door mensen die hun recht op WW-uitkering verliezen en als gevolg van de door het Rijk opgelegde taakstelling om statushouders te plaatsen	Hogere uitkeringslasten	S	* Poortproces en samenwerking UWV * Werk.Kom bemiddeling * Handhaving * Declaratie overschrijding budget bij het Rijk	€ 1.300.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

6	Passend aanbod (maatschap-pelijke) accommo-daties	Niet passend aanbod aan accommodaties	Financieel risico	Voor de jaren 2017 en volgende bestaat de mogelijkheid dat uitgaven langer doorlopen		S	* Clustering van de accommodaties maakt het mogelijk te komen tot voor de toekomst levensvatbare accommodaties. Deze clustering dient m.i.v. 2017 € 200.000 structureel op te leveren. * Daarnaast is in het kader van de omvorming van subsidies en tarieven voor sportaccommodaties een bezuiniging van structureel € 500.000 opgenomen. * Het beleid is leidend in de bepaling welk accommodatie aanbod gewenst is. In de beleidsplannen worden ook de financiële middelen gealloceerd. Er is dan ook een sterke behoefte aan lange termijn visie in het beleid (maatschappelijk, ruimtelijk, strategisch en vastgoed.)	€ 1.000.000
7	Privacy	Privacy, datalek: Het in verkeerde handen vallen van (privacy) gevoelige informatie/ persoonsgegevens	Juridisch/ aansprake-lijkheids-risico	Menselijke fout, hack, niet-versleutelde info versturen, onbeveiligde mail	Het in verkeerde handen vallen van tot de persoon herleidbare gegevens, bestuurlijke boete (AP)	S	* Autorisaties beperken * Gegevens en toegang beveiligen * Bewustheid organisatie Privacy door PT	€ 820.000
8	Wsw	Financieel resultaat van de Risse is negatief	Financieel risico	terugloop Rijksfinanciering, stoppen WSW wetgeving, onvoldoende rendabele werkzaamheden en onvoldoende detacheringsmogelijkheden	Aanvullende financiële middelen vanuit de Gemeente	S	* Inbesteding en inzetten weerstandsvermogen van de Risse * Uitbreiding product portfolio * Samenwerking gemeenten	€ 600.000
9	Parkeren	Niet behalen targets parkeren	Financieel risico	Het is onzeker dat (meer) bezoekers gebruik maken van de mogelijkheid om in zone 1 te parkeren	Onvoldoende parkeerinkomsten	S	Structurele verhoging van de parkeeropbrengsten door de parkeercapaciteit te vergroten	€ 250.000
10	Uitvoering	Calamiteiten worden niet op tijd afgehandeld	Letsel/ Veiligheids-risico	1. Reactietijd te kort 2. Onvoldoende communicatie 3. Wegafzettingen	1. Hulp bij calamiteiten vertraagd, responstijden worden niet gehaald.	I	1. Werken derden en of omleidingen goed inventariseren en communiceren met opdrachtgever 2. Inhuur / mensen verspreiden over de gehele regio zodat binnen de gestelde tijd aanwezig kunnen zijn	€ 200.000
					Totaal			€ 18.320.000

In de kolom I/S wordt aangegeven of het risico structureel (S) of incidenteel (I) van aard is.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

In de voorgaande tabel zijn de risico's opgenomen die corresponderen met de nummers in de onderstaande grafiek. Door opeenvolgende periodes naast elkaar te leggen, worden de effecten van beheersing van de risico's zichtbaar.

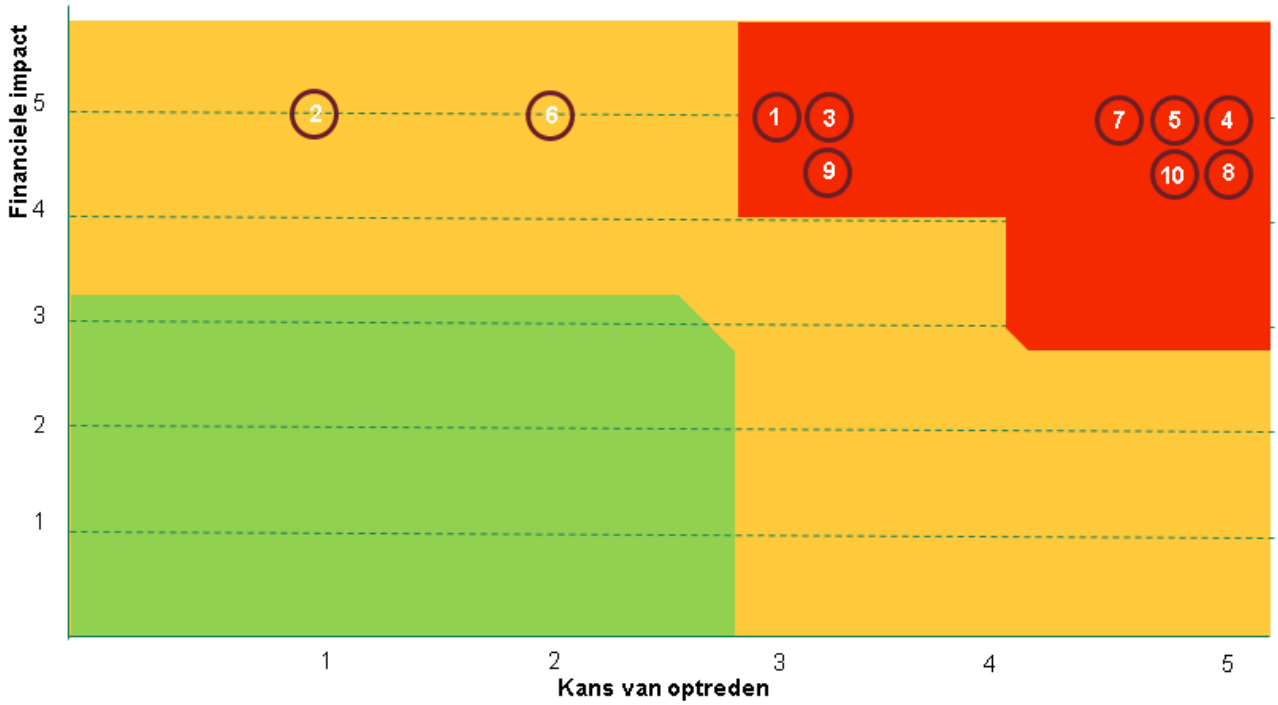

Kans van optreden		Financiële impact	
Klasse	**Frequentie**	**Klasse**	**Financieel gevolg**
1	≤ 1 keer per 10 jaren	1	€ 0,- - € 10.000,-
2	1 keer per 5 - 10 jaren	2	€ 10.000,- - € 40.000,-
3	1 keer per 2 - 5 jaren	3	€ 40.000,- - € 100.000,-
4	1 keer per 1 - 2 jaren	4	€ 100.000,- - € 200.000,-
5	≥ 1 keren per jaar	5	meer dan € 200.000,-

Naast de 10 grootste risico's is er sprake van overige risico's die opgeteld een financieel risico vormen van € 3.464.100,- (begroting 2017: € 1.000.000,-). Het totaal benodigde weerstandsvermogen (dit is het totale bedrag aan financiële risico's) bedraagt daarmee: € 21.784.100,- (begroting 2017: € 16.970.000,-).

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen die de gemeente Weert beschikbaar heeft en de mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De middelen betreffen de inzet van reserves, onvoorziene lasten en onbenutte belastingcapaciteit.

Reserves

Regelmatig zijn de reserves en de voorzieningen heroverwogen. Door de heroverweging zijn de reserves en voorzieningen verlaagd, opgeheven, samengevoegd of in stand gelaten, waarbij bedragen zijn toegevoegd aan de algemene reserve. Dit heeft ertoe geleid dat de algemene reserve kon worden verhoogd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

De reservepositie blijft echter onder druk staan. Dit komt onder andere door een toename van de risico's van diverse open eind regelingen die het Rijk bij de gemeenten heeft neergelegd.
De gemeente Weert beschikt over twee soorten reserves namelijk de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve is door de raad vrij inzetbaar. Aan de bestemmingsreserves is door de raad een specifieke bestemming toegekend. De belangrijkste bestemmingsreserves zijn voornamelijk bedoeld voor het in stand houden van het huidige voorzieningenniveau, met dien verstande dat in uiterste nood daaraan door de raad een bestemmingswijziging kan worden gegeven.

In het onderstaande overzicht wordt de stand van zaken gegeven conform de jaarrekening 2017.

Nr	Reserve	Stand 31-12-2017
1	Algemene reserve (exclusief jaarrekeningresultaat 2017)	15.259.973
2	Reserve risicobuffer Grondbedrijf	11.200.000
3	Bestemmingsreserve sociaal domein (besluitvorming raad 29-9-2016)	8.473.950
4	Jaarrekeningresultaat 2017 t.g.v. algemene reserve (besluitvorming raad 5-7-2018)	4.030.094
	Totaal weerstandsvermogen	**39.964.017**

Toelichting:
1. *Algemene Reserve:* deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven, voortvloeiende uit opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van rekeningtekorten.

2. *Reserve risicobuffer grondbedrijf:* het doel van deze reserve is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook risico's inzake de risico-exploitatie opgenomen. Deze reserve staat hier tegenover.

3. *Bestemmingsreserve sociaal domein:* het doel van deze reserve is om eventuele risico's voortvloeiend uit de risicoparagraaf op te kunnen vangen. Gelet op dit doel kan het saldo betrokken worden in het saldo van het weerstandsvermogen.

In het kader van het weerstandsvermogen is vooral de algemene reserve van belang.

Voor het berekenen van de minimale omvang van de algemene reserve bij de begroting 2017 is de norm van 10% van het GUN (Genormeerd Uitgaven Niveau) gehanteerd. Dit is de opbrengst van de algemene uitkering inclusief verfijningen en verhoogd met het genormeerde bedrag van de OZB. Voor Weert was dit bij de begroting 2017 afgerond € 4,7 miljoen. Gebaseerd op de werkelijk ontvangen algemene uitkering over 2017 bedraagt het GUN bij de jaarrekening 2017 € 4,7 miljoen. De daadwerkelijke omvang van de algemene reserve ultimo 2017 bedraagt € 13,99 miljoen (excl. bestemming resultaat) en zit dus ruimschoots boven het minimumniveau.

Wij zullen in de nabije toekomst bijzondere aandacht blijven hebben voor het op peil houden van de algemene reserve. Temeer omdat, als gevolg van de vele onzekerheden (voortgang herstel economie, bezuinigingen, decentralisaties en herverdeling gemeentefonds), de mogelijkheid bestaat dat een groter beroep op de algemene reserve moet worden gedaan.

Onvoorziene lasten

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten in de begroting een raming voor onvoorziene lasten moeten opnemen. In het kader van de bezuinigingen is de post onvoorziene lasten in 2017 teruggebracht naar € 31.203,- waarvan € 23.402,- structureel en € 7.801,- incidenteel. De post onvoorziene lasten is in 2017 niet aangewend.

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit waarmee in het Gemeentefonds rekening wordt gehouden, wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden de rekentarieven genoemd. In het

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

uitkeringsjaar 2017 was het rekentarief OZB in procenten voor eigenaren van woningen 0,1222%, voor gebruikers van niet woningen 0,1303% en voor eigenaren van niet-woningen 0,2032%.

Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen

In het volgende overzicht wordt het totaal van de geïnventariseerde risico's in verband gebracht met het beschikbare weerstandsvermogen.

Beschikbare- en benodigde weerstandscapaciteit	Bedrag
Geïnventariseerde risico's (=benodigde weerstandsvermogen)	-21.784.100
Beschikbare weerstandsvermogen	39.000.157
Saldo	**17.216.057**

Relatieve weerstandsvermogen = $\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 39.000.157}{€\ 21.784.100} = 1,79$

In de jaarrekening van 2016 en de begroting van 2018 is het weerstandsvermogen op vergelijkbare wijze gekwantificeerd. Een vergelijking met deze kengetallen is hierdoor mogelijk.

Score	Ratio weerstand	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Inleiding

Ingevolge artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeente (BBV) dienen kengetallen te worden opgenomen. De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om de normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie via de meerjarenbegroting. De normen in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financiële beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad.

Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en te monitoren ten aanzien van:
- De reservepositie;
- De schuldpositie;
- De wendbaarheid en de resterende belastingcapaciteit;
- Het risicobeleid.

Deze aandachtsgebieden vormen met de reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting en de planning- en controlcyclus de pijlers voor de sturing van onze financiële positie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Kengetallen grafiek

Onderstaand grafisch overzicht geeft in een oogopslag weer wat de betekenis is van een kengetal.

Kengetallen tabel

	Verslag 2016	Begroting 2017	Verslag 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	99,55%	93,71%	72,07%	78,29%	72,14%	66,60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	79,91%	79,27%	59,48%	63,99%	57,75%	51,94%
Solvabiliteitsrisico	32,87%	31,17%	34,42%	32,04%	32,70%	33,87%
Structurele exploitatieruimte	1,69%	0,08%	0,01%	0,13%	0,29%	1,06%
Grondexploitatie	29,87%	27,84%	23,87%	25,89%	24,80%	23,56%
Belastingcapaciteit	105,95%	108,32%	99,31%	101,94%	101,94%	101,94%
Weerstandsvermogen	1,41%	1,25%	1,79%	1,51%		

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Een ratio tussen de 30% en 80% wordt als normaal beschouwd. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20% en 30%.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te kunnen dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten en baten.
Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.
Op basis van het kengetal blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de toekomstige begroting op te vangen.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.
De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Weerstandsvermogen: dit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zodat de gemeente zijn taken kan blijven uitvoeren.

Beoordeling kengetallen
De netto schuldquote van de gemeente bedraagt 71%. Gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden bedraagt de quote 58,50%. De doorgeleende gelden betreffen leningen aan een woningbouwvereniging. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat garant voor deze leningen. Het kredietrisico wordt daarmee beperkt. De schuldquote van de gemeente is als normaal te bestempelen. De ontwikkeling van de schuldquote is afhankelijk van toekomstige keuzes op het gebied van investeringen.

De solvabiliteitsratio is ten opzichte van 2016 heel licht gestegen naar 34%. Een hoge schuldquote en een lage solvabiliteitsratio gaan vaak hand in hand. De solvabiliteitsratio ligt iets boven de kritische bandbreedte van 20-30%. In dit geval leidt dat niet tot verontrusting. Tegenover de schuld

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

van de gemeente staat een fors eigen vermogen. Landelijk gezien bevinden we ons in de middenmoot. Circa 50% van de gemeenten heeft een solvabiliteitsratio dat ligt tussen de 20 en 50% (2016).

Ondanks een aanzienlijke verbetering van de resultaten van het grondbedrijf, veroorzaakt door een lage rente en het vervroegd in exploitatie nemen van gronden, is de prognose van de eindwaarde nog steeds negatief. De waarde van de grondexploitaties in relatie tot de totale baten van de gemeente is behoorlijk afgenomen ten opzichte van 2016 (23,87% om 30%). Hoewel de risico's van de afzonderlijke exploitaties zijn afgenomen, wordt een grondexploitatiequote van meer dan 10% nog altijd als risicovol gezien. Dit zal ook weer zijn weerslag hebben op de toekomstige hoogte van de schulden.

Qua belastingcapaciteit is er niet veel ruimte om structurele tegenvallers op te vangen. De woonlasten van de gemeente liggen dicht tegen het landelijk gemiddelde aan.

Conclusie

Uit deze paragraaf blijkt dat het absolute en relatieve weerstandsvermogen zijn gestegen. Het beschikbare weerstandsvermogen is ruimschoots voldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Aan het streven van de gemeente om het relatieve weerstandsvermogen groter dan 1 te laten zijn, is daarmee voldaan. Versterking van de algemene reserve is conform het coalitieakkoord en "Kiezen met Visie".

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de jaarrekening. Onderhoudslasten kunnen op diverse programma's voorkomen. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. De uitvoering van het onderhoud en/of vervanging wordt zo veel mogelijk vastgelegd in meerjarige plannen. Hoewel een aantal plannen nog in ontwikkeling is, wordt een overzicht gegeven van de vastgestelde plannen die gekoppeld zijn aan een beleidsnota. De in de begroting opgenomen ramingen zijn conform deze plannen. Daar waar van de vastgestelde plannen wordt afgeweken, wordt dit bij het betreffende plan aangegeven. Voor informatie op detailniveau wordt verwezen naar de betreffende nota's. Voor de financiële verantwoording wordt verwijzen naar de financiële analyse op programma 5 onder Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) vastgoed.

Omschrijving	Begroting	Rekening
Programma 1 - Woonklimaat		
Binnenonderhoud Beekstraatkwartier	358.074	359.878
Onderhoud en vervangingsplan inventaris gemeentehuis	910.128	644.655
Speelruimte	217.008	232.036
Bermenbeheer	315.905	322.605
Straatbomen	425.067	425.410
Civieltechnische kunstwerken	234.410	247.549
Openbare verlichting	631.594	593.424
Verkeersvoorzieningen	205.250	259.153
Groenvoorzieningen	1.559.886	1.714.696
Zwerfvuilbestrijding (in kosten van straatreiniging)	1.628.978	1.529.365
Onkruidbestrijding verhardingen	263.618	232.338
GRP en inegraal waterplan	4.999.135	5.196.193
Wegen	2.445.957	2.928.794
Reiniging	3.289.882	2.954.508
Rollend materieel	n.v.t.	n.v.t.
Meerjaren onderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen	1.580.514	647.606
Programma 2 - Economie		
Havens en waterpartijen	3.344	12.908
Programma 4 - Participatie		
Mjr. Onderh. + verv.plan gem. zaal- en veldsportaccommodaties		
Programma 5 - Financiën		
Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	n.v.t.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 1 Woonklimaat

Beekstraatkwartier

In het 1e kwartaal van 2015 is een exploitatieovereenkomst gesloten met C'wartier inzake het voormalige gemeentehuis aan de Beekstraat 54. Een deel van de onderhoudskosten komt ten laste van C'wartier, een deel komt ten laste van de gemeente. In de jaarrekening 2017 is rekening gehouden met onderhoudskosten voor instandhouding. De kosten van zowel het binnen- als het buitenonderhoud zijn meegenomen in de meerjarenbegroting onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016 - 2020. Deze meerjarenbegroting is op 29 september 2016 aan de raad aangeboden en vastgesteld.

Onderhouds- en vervangingsplan inventaris stadhuis

De inventaris van het stadhuis bestaat uit roerende zaken. Om een totaalbeeld te hebben, worden het onderhoud en de vervangingen van deze goederen opgenomen in deze paragraaf. In 2016 is een meerjarenonderhouds- en vervangingsprogramma opgesteld, ook voor het nieuwe stadhuis. Voorheen was in dit programma alleen het extern onderhoud opgenomen, ervan uitgaande dat intern onderhoud voor rekening van de huurder c.q. gebruiker was. Nu is ook het intern onderhoud opgenomen aangezien dit ten laste van de gemeente komt. Deze zienswijze is in 2017 financieel vertaald.

Speelruimte

In 2017 zijn de inspanningen gericht op instandhouding van de huidige speelvoorzieningen. Daarnaast is in 2017 verder gewerkt aan de opzet van een digitale ontsluiting van het op te stellen speelruimteplan. Voorts is in de begroting van 2018 en verder extra budget beschikbaar gesteld om samen met bewoners en de wijkraden naar de inrichting van de speelvoorzieningen te kijken of deze nog voldoen aan de leeftijdsdoelgroepen. Ook zal gekeken worden of in overleg met de wijk -en dorpsraden tot afbouw van het aantal speelvoorzieningen kan worden overgegaan. In 2018 zal het speelruimteplan aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter besluitvorming. Het speelruimteplan wordt digitaal door middel van een website ontsloten.

Bermbeheer

Bermen
De bermen in Weert zijn met een aangepast maaibeheer uitgegroeid naar prachtige en uiterst waardevolle biotopen voor tal van plant- en diersoorten. Door jarenlange monitoring en bijstellen van het bermenbeheer is de biodiversiteit exponentieel toegenomen. In 2017 zijn ook in het stedelijk gebied bloemrijke bermen aangelegd. Ook hierover zal een paragraaf in het bermbeheerplan worden opgenomen. Verder zal bekeken worden of in het groen plaatselijk water opgevangen kan worden om de wateroverlast te verminderen.

Duikers
Het beheer van de duikers wordt uitgevoerd conform het Waterhuishoudingsplan. In de komende jaren zal er een inhaalslag worden gemaakt met het uitdiepen van de sloten zodat de buffer voor het opvangen van water verhoogd wordt en de afvoer van water sneller kan plaatsvinden. De werkzaamheden zijn in 2017 gestart en worden de komende jaren voortgezet.

Straatbomen

Het Bomenbeleidsplan is door de gemeenteraad vastgesteld in 2012 voor een periode van 15 jaar. Onderdeel van het bomenbeleid is het bomenbeheerplan waarin het beheer van de bomen is bepaald. Ook in 2017 is het bomenbeheer uitgevoerd op basis van de uitgangspunten van dat beleidsplan. Uit reacties en meldingen van burgers en ondernemers is duidelijk geworden dat het wenselijk is om de huidige opzet van het beleidsplan te evalueren, te herijken en wellicht op onderdelen aan te passen. Het beleidsplan vormt immers de basis voor het beheersplan. Door het Bomenbeleidsplan, waar nodig, te actualiseren wordt er een goede en actuele combinatie gemaakt tussen beleid en uitvoering.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Civieltechnische kunstwerken

Naar aanleiding van de pilot over het gezamenlijk inspecteren en onderhouden van civieltechnische kunstwerken in de grotere gemeenten van Limburg en de provincie, heeft Rijkswaterstaat in 2017 een aanbesteding uitgeschreven. Er is enige vertraging opgelopen maar inmiddels heeft de gunning plaatsgevonden. Momenteel vindt er tussen de deelnemende overheden gezamenlijk overleg plaats over de planning van de inspectie- en advieswerkzaamheden in de gehele provincie. Weert heeft alle "grote kunstwerken" ingebracht en gedurende 2018 worden de inspectie- en advieswerkzaamheden uitgevoerd. Na afronding zijn alle "grote civieltechnische kunstwerken" van Weert risicogestuurd geïnspecteerd en ligt er per object een gedetailleerd meerjarenonderhoudsrapport.

Openbare verlichting

De onderhoudswerkzaamheden zijn uitbesteed aan een marktpartij. De werkzaamheden aan de energienetten kunnen niet worden aanbesteed omdat het afgeschermde werkzaamheden zijn voor de netbeheerder Enexis. De marktpartij die ook in 2017 de werkzaamheden voor de gemeente Weert uitvoert, maakt met de netbeheerder hierover afspraken.
Een groot gedeelte van de openbare verlichting is voorzien van energiezuinige lampen. Deze armaturen gaan circa 20 jaar mee. Het vroegtijdig vervangen van deze verlichting door led verlichting levert geen besparing op. Van het areaal van de gemeente Weert is circa 22% van de verlichting inmiddels voorzien van led verlichting.
Momenteel is een beleidsplan openbare verlichting in voorbereiding waar ook het vervangen van de onzuinige lampen en armaturen door led verlichting in is opgenomen. Het beleidsplan openbare verlichting wordt tweede helft 2018 ter besluitvorming aan de raad aangeboden.
Bij vervanging- en uitbreidingsplannen wordt altijd energiezuinige verlichting toegepast.

Verkeersvoorzieningen

Verkeersregelinstallaties (VRI)
In het kader van "groen licht voor Limburg" zijn ook in 2017 en zullen in de komende jaren alle verkeersregelinstallaties worden voorzien van "Korte Afstand Radio" (KAR). Hiermee kunnen de verkeersregelinstallaties worden beïnvloed door de hulpdiensten en openbaar vervoer. Door alle gemeenten is een overeenkomst ondertekend waarmee zij zich conformeren aan het besluit om alle daartoe benodigde installaties te voorzien van een KAR installatie. Op dit moment zijn 10 van de 12 installaties omgebouwd. De overige installaties zijn de komende jaren aan vervanging toe en zullen dan eveneens worden uitgerust met KAR. De KAR gerelateerde aanlegkosten zijn in aanmerking gekomen voor een subsidie van de provincie Limburg.

In samenwerking met de provincie Limburg is ook in 2017 een gezamenlijke verkeerslichtennota voor Limburgse gemeenten opgesteld. Het streven is om alle VRI's op een eenduidige wijze te behandelen en aan te sluiten op een beheer centrale. De gemeente Weert hoeft zelf geen centrale aan te schaffen, maar kan hiervoor aansluiting zoeken bij een Limburgse gemeente die al over een centrale beschikt, bijvoorbeeld Roermond of Venlo.
De vervangingen van VRI's zijn met afzonderlijke kredieten gerealiseerd. In de begroting zijn voor de instandhouding van de VRI's wel reguliere onderhoudskosten opgenomen. Toekomstige vervangingen zijn nog niet in het meerjaren-investeringsschema opgenomen.

Bollards
Voor het reguleren van het verkeer in de binnenstad is ook in 2017 steeds meer gebruik gemaakt van verzinkbare afsluitpalen, zogenaamde bollards. In totaal zijn er nu 8 stuks geplaatst. De aanschaf en plaatsing van deze bollards zijn veelal via eenmalige investeringen gefinancierd.
De vervangingskosten van de bollards dienen nog in het meerjaren investeringsschema te worden opgenomen. Alle installaties zijn conform het convenant met de provincie Limburg van zogenaamde Nedap antennes voor hulpdiensten voorzien.
Er is een ontwikkeling gaande voor het toepassen van camera's met kentekenherkenning in plaats van het plaatsen van bollards. Dit is een klantvriendelijke oplossing, echter de fysieke barrière voor toegang tot het winkelcentrum is er dan niet meer. De afwikkeling van overtreders gaat grotendeels automatisch. Deze ontwikkeling wordt nauwlettend gevolgd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Groenvoorzieningen

Het reguliere onderhoud van de groenvoorzieningen is structureel in de begroting opgenomen.
Ook worden er meer bloemrijke bermen aangelegd. In 2017 heeft een aanzet plaatsgevonden om het plantsoen om te vormen.

Binnen de reguliere begroting en in het bijzonder in het meerjaren-investeringsschema zijn echter geen structurele vervangingen van plantsoenen opgenomen. Dit heeft geleid tot een beeld van verouderde groenvoorzieningen met een lagere beeldkwaliteit.

Zwerfvuilbestrijding

De zwerfvuilbestrijding is een onderdeel van het groenbestek voor het gebied binnen de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom is deze taak neergelegd bij de Reinigingsdienst Weert, een en ander conform de overeenkomst concessie Reinigingsdienst Weert van 15 juni 2015.
Het is wel van belang dat door een goede handhaving bij met name de bestrijding van zwerfafval de vinger aan de pols wordt gehouden.
Ten aanzien van hondenpoep moet er nog een evaluatie van het beleid plaatsvinden.
Vanuit het KCC worden klachten van burgers geregistreerd zodat doelgericht gewerkt kan worden aan bestrijding van de “kleine ergernissen”.

Onkruidbestrijding verhardingen

In 2017 zijn wij verder gegaan met het chemisch vrij bestrijden van onkruid op verhardingen. De kwaliteit is bepaald aan de hand van de kwaliteitscatalogus van de CROW. Het onderhoudsniveau is bepaald op A kwaliteit.

Gemeentelijk rioleringsplan en integraal waterplan

In de raadsvergadering van 3 oktober 2016 zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 en het Afvalwaterplan Limburgse Peelen 2017-2021 vastgesteld. De doelstelling van het GRP is te voldoen aan de gemeentelijke zorgplichten zoals deze in de Wet milieubeheer en de Waterwet zijn opgenomen tegen de laagste maatschappelijke kosten. Daarnaast is tijdens bovengenoemde vergadering ook het Beheerplan waterlichamen Weert 2017-2021 vastgesteld.

De raming 2017 voor het onderdeel riolering is opgenomen in programma 1 "Woonklimaat". De lasten worden doorberekend in het rioolrecht, eventuele verschillen in de lasten en baten worden verrekend met de voorziening riolering.

Met het vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 (GRP) heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een Basisrioleringsplan (BRP) op te stellen. Hiermee is in 2017 gestart. Momenteel vindt afronding van het BRP en vervolg in 2018 plaats.

Uit rioolinspecties van voorgaande jaren is gebleken dat er op een aantal locaties in de gemeente Weert groot onderhoud aan het vrij verval riool nodig is. Het betreft met name de Industriekade, Julianalaan en Maaseikerweg. In deze straten hebben in 2017 reliningswerkzaamheden plaatsgevonden. Ook in de Roermondseweg is geconstateerd dat groot onderhoud noodzakelijk is aan het vrij verval riool. De voorbereidingswerkzaamheden zijn in 2017 gestart. De daadwerkelijke uitvoeringswerkzaamheden zijn beoogd voor de eerste helft van 2018.

In de zomer van 2017 is er (opnieuw) veel wateroverlast geweest door extreme neerslag. Voor Boshoven en het bungalowpark wordt samen met de betreffende wijkraden gewerkt aan het opstellen van een maatregelenpakket.

Verder is toegezegd om het afkoppelen van hemelwaterafvoeren van gebouwen voortvarend op te pakken. In de raadsvergadering van 29 maart 2017 is de "Stimuleringsregeling Afkoppeling Hemelwater Gemeente Weert" vastgesteld. Sindsdien zijn er 56 aanvragen ingediend. Hiervan zijn inmiddels 19 aanvragen geaccordeerd en zijn nog 12 aanvragen in behandeling. Verder zijn 25 aanvragen afgewezen omdat deze niet passen binnen de vastgestelde kaders van de stimuleringsregeling.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Voorts is in 2017 ook gestart met de voorbereidingen van de rioolvervanging in Keent. Hier wordt een gescheiden rioolstelsel aangelegd voor het regenwater en voor het afvalwater. Start van de realisatie is voorzien voor de tweede helft van 2018.
De verwachting is dat met de uitvoering van bovenstaande maatregelen beter kan worden geanticipeerd op de klimaatsverandering waarbij meer regen valt in een kortere tijd.

Er is in 2017 eveneens een vervolg gegeven aan het bijwerken van het gehele databestand van het areaal riolering en de inhaalslag voor het verkrijgen van kwaliteitsgegevens van het gehele areaal vrij verval riolering.

Wegen

Het uitvoeren van de wettelijk taak als wegbeheerder vindt plaats door (groot) onderhoud aan verhardingen op basis van de dynamische meerjarenplanning. Deze planning is ook in 2017 gevoed met gegevens uit het digitale beheerssysteem, gecombineerd met informatie uit lokale schouwrondes en meldingen van burgers/bedrijven. Ook is waar mogelijk geanticipeerd en aansluiting gezocht met andere werkzaamheden zoals de aanpak van verkeerssituaties, rioolvervangingen of aanpassingen aan de openbare ruimte. In het eerste kwartaal van 2018 wordt weer een nieuwe (tweejaarlijkse) weg inspectie van het gehele areaal uitgevoerd. Deze nieuwe inspectie wordt gebundeld en vergeleken met de inspecties van 2016 en 2014. Op basis van deze gegevens en cijfers wordt een nieuw beheer- en onderhoudsplan voor de komende jaren opgesteld. Daarna wordt dit ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden inclusief een besluit over het benodigde jaarlijkse budget en het voor de toekomst noodzakelijke budget.

Reiniging

De inzamelstructuur van het huishoudelijk afval is in 2017 gehandhaafd. Eerder is al besloten tot voortzetting van de inzameling via de duobakken. Aanbesteding van de werkzaamheden heeft plaatsgevonden in combinatie met diverse andere gemeenten. Er is een inzamelcontract afgesloten tot 2019.
De handmatige reinigingsactiviteiten, de lediging van onder- en bovengrondse verzamelcontainers en de machinale straatreiniging zijn in 2017 uitgevoerd door de Reinigingsdienst Weert. Deze taak is neergelegd bij de Reinigingsdienst Weert, een en ander conform de overeenkomst concessie Reinigingsdienst Weert van 15 juni 2015.

Rollend materieel

In het kader van de implementatie van het deelproject "Uitvoerende taken in het openbaar gebied" als onderdeel van Samenwerken en uitbesteden, is de zorg voor het grootste deel van het rollend materieel een verantwoordelijkheid van de Concessie Reinigingsdienst Weert. Voor het beperkte materieel waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is, zijn vervangingsinvesteringen opgenomen. Per jaar wordt beoordeeld of vervanging noodzakelijk is.

Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentegebouwen

De gemeente Weert heeft een grote verscheidenheid aan vastgoed in bezit voor de eigen gemeentelijke organisatie, maatschappelijk vastgoed en bijzondere vastgoedobjecten. Om deze vastgoedobjecten te beheren en te onderhouden zijn financiële middelen benodigd. De gemeente investeert daar waar nodig vanuit de functie en het gebruik van vastgoedobjecten die zijn opgenomen in de meerjarenbegroting onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016 - 2020.
Deze meerjarenbegroting schept de voorwaarden voor een optimale verhuurbaarheid, instandhouding en (potentiële) verkoop van vastgoedobjecten. Dit wordt bereikt door middel van een uitgebalanceerd pakket van maatregelen aan onderhoud gebaseerd op te accepteren adhoc situaties en een planmatige preventieve aanpak van onderhoud. Daarnaast moet de meerjarenbegroting voorzien in het beperken van risico's omtrent de gehele vastgoedportefeuille. Uiteindelijk dient de beoogde kwaliteit van onderhoud (Programma van Eisen) te worden bereikt voor alle gemeentelijke vastgoedobjecten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Programma 2 Economie

Havens en waterpartijen

In de raadsvergadering van 3 oktober 2016 is, naast het "Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021" (GRP), ook het "Beheerplan Waterlichamen 2017-2021" vastgesteld.

Aan de hand van het vastgestelde beheerplan is in 2017 een begin gemaakt met het opstellen van een uitvoeringsplan. Dit wordt, gezien het raakvlak met groenbeheer, integraal opgepakt.
Parallel hieraan wordt inzichtelijk gemaakt of- en waar een eventuele baggeropgaaf ligt voor de diverse waterpartijen.

Programma 4 Participatie

Meerjaren onderhouds- en vervangingsplan gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties

Het meerjaren onderhouds- en vervangingsplan gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties is voor het laatst geactualiseerd in 2007 en loopt tot en met 2026. De actualisatietermijn van 5 jaar is ruim overschreden. In het najaar 2018 zal door het team vastgoed een geheel nieuwe en volledig geactualiseerde meerjarenbegroting aan uw raad worden gepresenteerd betreffende de binnensportaccommodaties en de buitensportaccommodaties. Ook zullen dan de financiële gevolgen voortvloeiende uit deze meerjarenbegroting in beeld worden gebracht.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde financieringsbeleid in 2017. De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals die zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en in de financiële verordening en het treasurystatuut. In de vastgelegde kaders staan transparantie en risicobeheersing centraal.

De paragraaf behandelt achtereenvolgens de volgende onderwerpen:
- Organisatorische ontwikkelingen op het gebied van financiering;
- Risicobeheer;
- Rente toerekening;
- Financierings- en beleggingspositie;
- Rentevisie;
- Financieringsbehoefte;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Organisatorische ontwikkelingen op het gebied van financiering

In 2017 is verder vorm gegeven aan de financiële functie door het opzetten van een nieuwe liquiditeitenplanning en het uitwerken van schatkistbankieren.
De liquiditeitenplanning omvat een periode van 4 jaar en geeft een overzicht van de geldstromen die gepaard gaan met de exploitatie, de investeringen, de financiering en de BTW/BCF. Uit de planning is af te lezen wanneer en hoeveel extra geldmiddelen moeten worden aangetrokken om een voortgang van de gemeentelijke activiteiten te waarborgen.
Schatkistbankieren is sinds eind 2013 verplicht en houdt in dat overtollige middelen die de gemeente heeft boven een bepaalde drempel, in de schatkist moeten worden aangehouden.
De drempel bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal en is voor de gemeente vastgesteld op € 1.000.000,-.
De belangrijkste financiële partner van de gemeente is de BNG. In het kader van schatkistbankieren is in 2017 met de BNG een regeling gesloten, waarbij de BNG de geldmiddelen die de drempel overstijgen, automatisch afroomt naar de schatkist. De gelden die bij de schatkist zijn gestald, zijn voor de gemeente op elk moment opvraagbaar. Het automatisch afromen door de BNG zal begin 2018 van start gaan.

Risicobeheer

De wettelijke kaders voor de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (wet fido), de wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden, de Gemeentewet en de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB).

In de Financiële verordening is opgenomen dat de financieringsfunctie zorgdraagt voor het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige middelen. Regels hiervoor zijn vastgelegd in het treasurystatuut.

Het Treasurystatuut is leidraad voor de inrichting van de financieringsfunctie. Bij de inrichting van de financieringsfunctie staan beheersing van het rente- en liquiditeitenrisico centraal.
Ook de uitgangspunten met betrekking tot risicobeheer van de financieringsportefeuille liggen vast in het treasurystatuut.
- de gemeente mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derden partijen;
- de gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie als deze een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico
- het gebruik van derivaten is toegestaan maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

In 2017 zijn geen leningen verstrekt aan derden, geen middelen uitgezet en er is geen gebruik gemaakt van derivaten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Risico's ten aanzien van de rente worden gemonitord met behulp van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De leidraad voor de gemeente is daarbij dat beide normen niet overschreden mogen worden.

In het verdere verloop van dit paragraafonderdeel worden de onderstaande onderdelen behandeld:
- Koersrisico's;
- Renterisico's.

Koersrisico's

Door de invoering van het schatkistbankieren zijn de koersrisico's nihil. Waar in het verleden structurele overtollige geldmiddelen konden worden belegd in bijvoorbeeld aandelen (met het bijbehorende koersrisico) is dat nu niet meer mogelijk.

Renterisico's

a. Kasgeldlimiet

Om het renterisico op schulden met een looptijd van minder dan één jaar te beheersen is de kasgeldlimiet in het leven geroepen. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente maximaal mag financieren met kortlopende schulden. Indien de kasgeldlimiet meer dan 2 kwartalen achtereen wordt overschreden, dient de gemeente maatregelen te nemen. In onderstaande tabel wordt weergegeven hoeveel de kasgeldlimiet voor de gemeente bedraagt. De tabel werkt met gemiddelden per kwartaal.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1 januari 2017	149.191	149.191	149.191	149.191
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	12.681	12.681	12.681	12.681
Omvang vlottende korte schuld (+/+)				
Opgenomen gelden < 1 jaar	5.000	8.500	8.500	10.000
Schuld in rekening courant	5.192			
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende korte schuld	**10.192**	**8.500**	**8.500**	**10.000**
Vlottende middelen (-/-)				
Contante gelden	12	9	9	13
Tegoeden in rekening courant		13	2.033	4.820
Overige uitstaande gelden <1 jaar				
Totaal vlottende middelen	**12**	**21**	**2.042**	**4.833**
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	10.181	8.479	6.458	5.167
Toegestane kasgeldlimiet	12.681	12.681	12.681	12.681
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**2.501**	**4.202**	**6.224**	**7.515**

Het beleid van de gemeente is erop gericht om binnen de gestelde norm te blijven. In 2017 is de norm niet overschreden. De rente op kortlopend geld is heel 2017 negatief geweest. De gemeente heeft van deze situatie zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt door het afsluiten van kasgeldleningen en zo het gebruik van de rekening-courant faciliteit (wat geld kost) te beperken. Onderstaande tabel geeft inzicht in de afgesloten en afgeloste kasgeldleningen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Kasgeldleningen (bedragen x € 1.000,-)

Kasgeldleningen	Bedrag	Gemiddelde rente	Gemiddelde looptijd
Stand 1januari 2017	0		
Nieuwe leningen	47.000	-0,33%	71
Aflossingen	37.000		
Stand 31-12-2017	**10.000**	**0**	**0**

b. Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico op langlopende leningen (langer dan 1 jaar) te beperken. Door toepassing van de norm wordt spreiding verkregen in de looptijden van de leningenportefeuille. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en renteherziening van leningen, niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.
Onderstaande tabel geeft weer hoeveel de jaarlijkse aflossingen op de vaste schuld nog mogen toenemen:

Renterisiconorm (bedragen x 1.000)	2017	2018	2019	2020
- in procenten van de grondslag	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
- in bedrag	29.838	30.410	29.787	28.893
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Aflossingen	14.988	10.928	10.959	9.760
Ruimte (+), overschrijding (-) van renterisiconorm	**14.850**	**19.482**	**18.827**	**19.133**

Voor de gemeente is de renterisiconorm richtinggevend. In 2017 is de norm niet overschreden.

c. Renterisicobeheersing

Renterisico's worden beperkt door:
- het hanteren van een actuele liquiditeitsprognose;
- het hanteren van een actuele rentevisie;
- rekening te houden met de bestaande beleggingsportefeuille;
- de kasgeldlimiet niet te overschrijden, voor beheersing van renterisico's op korte schulden;
- de renterisiconorm niet te overschrijden, voor beheersing van renterisico's op lange schulden

Financierings- en beleggingspositie

Opgenomen langlopende geldleningen (bedragen x € 1.000,-)

Soort lening	Restantbedrag 1-1-2017	Rente 2017	Aflossing 2017	Restantbedrag 31-12-2017
Overige langlopende leningen O/G	112.332	2.458	-13.843	98.489
Leningen voor woningbouwverenigingen	18.726	533	-1.145	17.580
Totaal	**131.057**	**2.991**	**-14.988**	**116.069**

De leningen voor woningbouwverenigingen worden door de gemeente doorgezet naar de Stichting Wonen Limburg. De gemeente fungeert als tussenpersoon.
De schuldpositie van de gemeente is in 2017 verbeterd door aflossingen. Een tweetal leningen zijn geheel afgelost. In 2017 zijn geen nieuwe vaste leningen afgesloten. Voor 2018 is de verwachting, mede gezien het beeld van de liquiditeitenplanning, dat een nieuwe lening afgesloten gaat worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Uitgezette langlopende leningen (bedragen x €1.000,-)

Soort lening	Restantbedrag 1-1-2017	Toevoeging	Rente 2017	Aflossing 2017	Afwaardering	Restantbedrag 31-12-2017
Leningen aan deelnemingen	262	0	19	0	0	262
Overige leningen U/G	8.423	200	245	-6.282	-139	2.202
Leningen aan woningbouwverenigingen	18.726	0	545	-1.145	0	17.580
Totaal	**27.410**	**200**	**809**	**-7.427**	**-139**	**20.045**

In 2017 zijn 2 uitgezette leningen, elk € 3.000.000,- afgelost. Aan startersleningen staat nog circa € 1.970.000,- uit. De starterslening is bedoeld om het verschil tussen de prijs van het huis en de maximale hypotheek te overbruggen. Startersleningen worden verstrekt onder nationale hypotheekgarantie. Het risico van deze leningen is daarmee beperkt.
De duurzaamheidslening is een lening voor bekostiging van energiebesparende maatregelen door particulieren. De gemeente bepaalt de voorwaarden voor deze leningen. De duurzaamheidslening wordt verstrekt als een consumptief krediet en de aanvragers moeten voldoen aan de Gedragscode Consumptief Krediet. Op 31-12 stond er voor € 225.000,- aan duurzaamheidsleningen uit.
De leningen aan woningbouwverenigingen zijn verstrekt onder waarborg van het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw). Het WSW staat dus borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van deze leningen.

Rentevisie

De rentevisie wordt gevormd op basis van de rentevisies van toonaangevende externe deskundigen zoals banken, professionele treasuryspecialisten en financiële media.
Het jaar 2017 heeft, voor wat betreft de renteniveaus, weinig spektakel geboden. De 10-jaars IRS (Interest Rate Swap, het basistarief voor debetrente langlopende leningen) van begin 2017 is nagenoeg gelijk aan het actuele percentage en de Euribor (dit is het rentetarief waartegen banken elkaar leningen verstrekken en waartegen de gemeente kort geld kan lenen) is in beton gegoten.
De 10-jaars IRS is de afgelopen maanden opgelopen en lijkt definitief boven de 1% te blijven. In hoeverre de stijging doorzet zal afhangen van de Europese Centrale Bank. Vooralsnog is de verwachting voor 2018 dat de lange rente zich tussen de 1% en 1,50% zal bewegen en de korte rente het negatieve niveau zal handhaven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

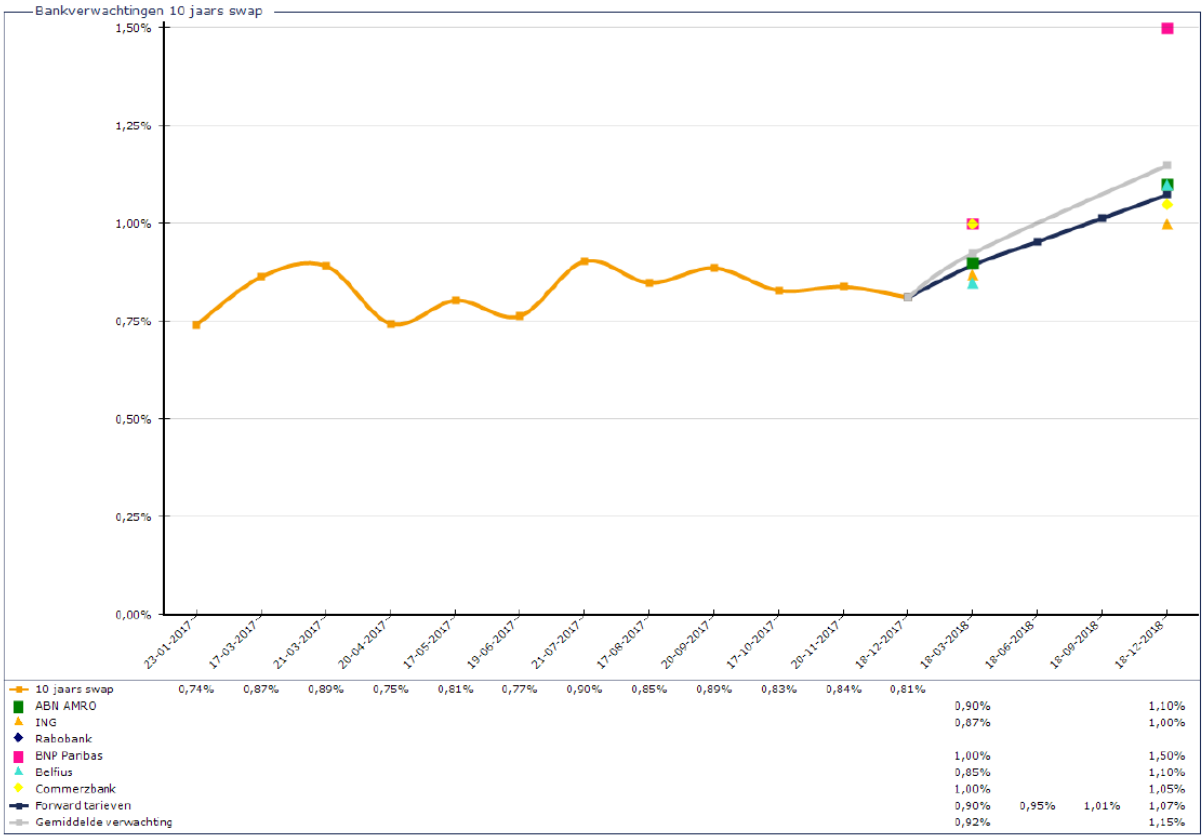

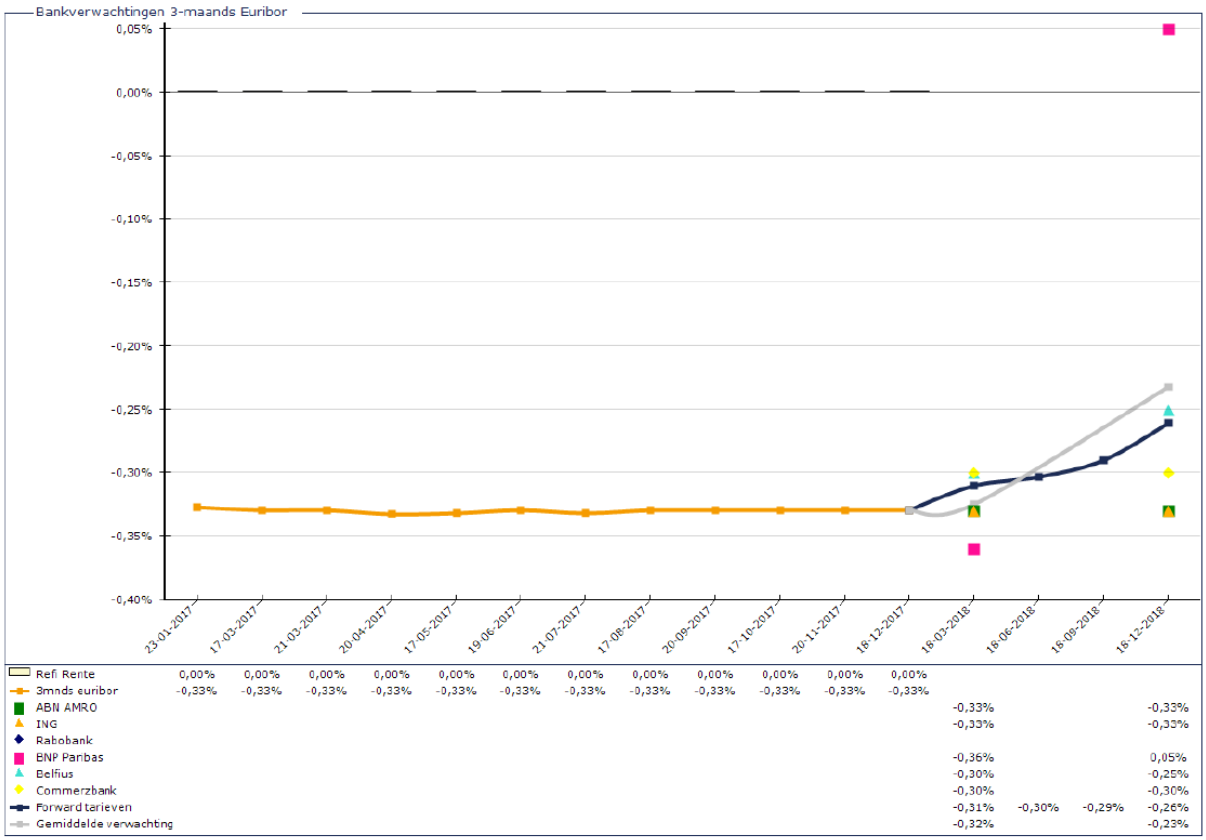

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Saldo van de financieringsfunctie

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) in de paragraaf financiering o.a. inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties, en taakvelden wordt toegerekend. Door de rentekosten aan de desbetreffende programma's en taakvelden toe te rekenen met behulp van een (rente)omslag, is de wijze van verantwoorden van de rente in de begroting en jaarrekening gelijk.

Onderstaande tabel geeft het verwachte en gerealiseerde renteresultaat weer.

(bedragen x € 1.000,-)

Exploitatie	**Begroot**	**Realisatie**
Betaalde rente kort geld	0	0
Betaalde rente langlopende leningen O/G	3.197	3.195
Totaal betaalde rente	**3.197**	**3.195**
Ontvangen rente op kort geld	10	17
Ontvangen rente op langlopende leningen U/G	744	743
Totaal ontvangen rente	**754**	**760**
Saldo	**2.443**	**2.435**
Rente doorberekend aan grondexploitaties	1.430	1.181
Aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.013**	**1.254**
Rente eigen vermogen	1.563	1.569
Rente voorzieningen		
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**2.576**	**2.823**
Werkelijk aan taakvelden toegerekend (omslagrente)	5.390	5.248
Renteresultaat op taakveld treasury	**-2.814**	**-2.426**

Wijze waarop rente wordt toegerekend

De gemeente past het principe van totaalfinanciering toe. Dat houdt in dat er geen verband is tussen de financieringsmiddelen en de activa die daarmee zijn verkregen. Alle rentebaten en -lasten met betrekking tot de financiering worden vastgelegd binnen het taakveld treasury waarna het saldo wordt toegerekend aan de aanwezige vaste activa via de omslagrente (2017: 2%). Vervolgens worden de kapitaallasten (rente + afschrijving), zoals die zijn berekend in de staat van activa, toebedeeld aan de producten/taakvelden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering is in termen van kwaliteit op diverse onderdelen uitgehold. Dit door de toename van taken (mede door decentralisaties) zonder formele opbouw van de organisatie. De gevolgen zijn binnen de gehele organisatie merkbaar. De prognose voorziet de komende jaren een uitstroom van een derde van het personeelsbestand. Dit dwingt ons maatregelen te treffen voor het behouden of aantrekken van goede medewerkers.

Voor de bedrijfsvoering blijven we continue zoeken naar de mogelijkheden voor deregulering, efficiencyverbeteringen en verdere optimalisering van de bedrijfsprocessen. Maximale automatisering en digitalisering is hierbij nog steeds het uitgangspunt.

Aandachtspunten
Voor het verbeteren van de interne beheersing en controle moet de basis op orde zijn, mede door inbreng van vernieuwingen. De personele capaciteit moet hier op aansluiten, waardoor de gewenste kwaliteit en kwantiteit worden geborgd.

In 2017 zijn de resultaten van de verbetering van het risicomanagement zichtbaar geworden.

Personeel

Om medewerkers duurzaam en flexibel te kunnen inzetten in permanent wijzigende rollen die talloze in- en externe ontwikkelingen met zich meebrengen, is veel aandacht geboden en geïnvesteerd aan “Loopbaan, Ontwikkeling en Mobiliteit”. Ook is een begin gemaakt om verschillende instrumenten in te zetten op het gebied van Strategisch Personeelsbeleid (SPB). Met het Ontwikkeltraject als onderdeel van WinD is vooral ingestoken op Ontwikkeling aan de hand van het Persoonlijk Kompas (Betrouwbaar, Bewegen, Ik en Samen). Zowel op teamniveau als team- en afdeling overschrijdend is een groot pallet aan trainingen aangeboden aan de hand van een vijftal thema’s:
1. Persoonlijk Kompas;
2. Teameffectiviteit;
3. Intervisie;
4. Integraal samenwerken over afdelingsgrenzen heen;
5. Eigenaarschap in het Krachtenveld.

Het Persoonlijk Kompas dient als basis voor elk trainingsvervolg. Onderdeel van deze basis vormt het HR instrument Profile Dynamics, waarmee inzicht wordt verkregen in persoonlijke drijfveren en talenten. Deze training heeft elke medewerker gevolgd. Om deze basis te borgen gaan ook nieuwe medewerkers hier meteen mee aan de slag. Het doel is het vergroten van je zelfinzicht, waardoor uiteindelijk eigenaarschap verder kan worden ontwikkeld. Dit alles om medewerkers uit te rusten met tools die enerzijds hun eigen inzetbaarheid vergroten, passend bij de ontwikkelingen en behoefte van de organisatie, en anderzijds onze externe dienstverlening naar burgers hiermee optimaal te kunnen aanbieden.

Naast het eigenaarschap voor de eigen loopbaanmogelijkheden en werkhouding, is ook het eigenaarschap voor de processen en rollen waar iedere medewerker voor verantwoordelijk vergroot. Het gaat dan om de daadwerkelijke uitvoering van het werk. Behalve trainingsgerichte ontplooiingskansen is de bredere inzetbaarheid ook toegenomen, door meer op zoek te gaan naar en ook daadwerkelijk in te zetten van aanwezig talent in de organisatie. Hierdoor zijn mobiliteitswensen nog meer zichtbaar geworden, is mobiliteit in- en extern nog meer toegenomen en is inzet op rol in plaats van op afgebakende functies ook vergroot. Door interne mobiliteit kan de inzet van externe inhuur waar mogelijk beperkt worden. Tijdsdruk en expertise spelen altijd een rol.

Een andere strategische ontwikkeling is een grotere inzet van jongeren, rekening houdend met de huidige taakstelling. Zo is het traineeship in samenwerking met de provincie Limburg opgestart en is het credo "stage verzoek, ja tenzij" organisatiebreed opgevolgd. Daarnaast worden werkervaringsplekken aangeboden om beter kennis te laten maken met de organisatie en het werken bij de lokale overheid. Het landelijke quotum voor garantiebanen wordt nauwlettend gevolgd, waardoor een passend aanbod is geboden binnen de organisatie aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een actieve arbeidsmarkt communicatie naar en samenwerking met scholen is

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

bovendien ook een van de activiteiten. Leerlingen kunnen op diverse manieren kennis maken met de gemeente Weert als werkgever.

Het is van belang om in de organisatie op de juiste momenten, de juiste expertise op de juiste plek aan het werk te hebben, rekening houdend met alle ontwikkelingen. Zodat we op een financieel verantwoorde wijze, rekening houdend met de taken en ambities, inspelen op de mogelijkheden van Strategische Personeelsbeleid en daarmee bijgedragen wordt aan duurzame expertise-opbouw in de organisatie. Om dit mogelijk te maken is behalve investeren in persoonlijke ontwikkeling ook investering in de techniek noodzakelijk die het mogelijk maakt om met de juiste gegevens en digitale instrumenten betrouwbaar, efficiënt en tijdig te kunnen anticiperen op diverse personele ontwikkelingen. De zorg voor het verwerven en behoud van de vereiste expertise in de organisatie is immers een punt van voortdurende aandacht van ons college. Gebleken is dat de noodzakelijk voorzieningen om deze uitvoering optimaal toe te passen, met de huidige digitale instrumenten onvoldoende is. Weliswaar is er een extra impuls gegeven aan telefonie en ICT, de noodzaak met betrekking tot digitale informatie aan de hand van personele E-HRM vergt nog een extra boost, zodat ook tijdig en efficiënt in de behoefte van bestuur kan worden voldaan als het gaat om personele sturingsindicatoren.

Informatievoorziening

Actuele ontwikkelingen rondom ICT-vraagstukken, zoals de inrichting van de regionale ICT samenwerking, het informatievraagstuk rondom de decentralisaties in het sociale domein, de aanstaande omgevingswet en de ontwikkelingen uit de Digitale Agenda 2020 stellen hoge eisen aan de inrichting van onze informatievoorziening.

Innovatie en slagvaardigheid zijn hierin sleutelbegrippen. Kaders en richtlijnen zijn noodzakelijk en zullen moeten bijdragen aan een goede en adequate inrichting van de informatievoorziening. Deze geven richting om te komen tot de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van informatievoorziening.

Informatieveiligheid
Sinds 1 juli 2017 is ENSIA van kracht (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Deze audit is ontwikkeld om meer gestroomlijnde informatievoorziening te krijgen over informatieveiligheid. De audit 2017 is verlopen volgens planning en alle vragenlijsten met bijbehorende audit-acties zijn uitgevoerd. De externe auditor heeft een assurance rapport verstrekt en is op alle van materieel belang zijnde aspecten, juist. Dit assurance rapport en de bijbehorende collegeverklaring worden in de auditcommissie besproken en afzonderlijk aan uw raad voorgelegd.

De collegeverklaring ENSIA 2017 inzake Informatiebeveiliging van DigiD en Suwinet omvat het op 31 december 2017 in opzet en bestaan voldoen van de beheersmaatregelen aan de geselecteerde normen DigiD (Norm ICT-beveiligingsassesments DigiD versie 2.0) en Suwinet (Specifiek Suwinet normenkaders Afnemers, versie 1.01). De criteria waarvan de externe auditor gebruik heeft gemaakt bij het vormen van het oordeel staan beschreven in de Collegeverklaring.

Concerntaken 2017

ICT

Masterplan Informatie Architectuur
Een van de grotere projecten in het informatiebeleidsplan is de uitvoering van het Masterplan Informatiearchitectuur. De uitvoering van het Masterplan Informatiearchitectuur maakt het mogelijk voor zowel burger als medewerker om digitaal zaken te regelen met én voor de gemeente Weert. Hiermee is de basis gelegd om zoveel mogelijk digitaal en geautomatiseerd te werken. Daarnaast geeft het invulling aan belangrijke randvoorwaarden om aan te sluiten op de Omgevingswet (DSO) en andere landelijke ontwikkelingen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de uitgangspunten van de Digitale Agenda 2020. Om dit mogelijk te maken richt het Masterplan zich op het op orde brengen van de organisatie van de informatievoorziening en de informatievoorziening zelf.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Het op orde brengen van de informatievoorziening zelf bestaat uit twee onderdelen:
1. Het verbeteren van de digitale dienstverlening;
2. Het inrichten van de organisatie/ team informatie om de veranderingen te faciliteren.
Door het uitvoeren van deze onderdelen kan de gemeente voor alle gestandaardiseerde processen digitaal communiceren met de klant en hebben medewerkers informatie altijd en overal digitaal beschikbaar.

De uitvoering van het masterplan ligt op schema en verloopt binnen de financiële kaders van het project. Tijdens de Informatiebijeenkomst BV-IW van 9 januari 2018 is de raad in detail geïnformeerd over de voortgang en de actiepunten die in het laatste jaar van het project (2018) zullen worden afgerond.

Samenwerking in de regio

De samenwerking tussen de gemeenten Leudal, Nederweert, Roermond en Weert op het gebied van Bedrijfsvoering is geconcretiseerd voor de "geo-werkzaamheden" in het samenwerkingsverband van het Expertise Centrum Geo (EcGeo). De gemeenteraad heeft wensen en bedenkingen kunnen inbrengen. Deze worden betrokken bij de periodieke evaluatie.

De ICT samenwerking in het samenwerkingsverband ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML) heeft geleid tot een efficiënter en effectiever ingerichte ICT omgeving, waarbij de stabiliteit en informatiebeveiliging van onze systemen voldoet aan de hedendaagse eisen. Het kunnen voldoen aan deze (toenemende) eisen leidt tot een kostenstijging die in het samenwerkingsverband leidt tot lagere kosten, dan wanneer deelnemende gemeenten hierin zelf hadden moeten investeren.
De samenwerking is per 1 januari 2018 omgezet van een lichte gemeenschappelijke regeling naar zelfstandig rechtspersoon: de Bedrijfsvoeringsorganisatie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Verbonden partijen

Inleiding

Zoals alle gemeenten in Nederland is de gemeente Weert uitvoerder van een omvangrijk, uiteenlopend takenpakket. Rijkstaken worden overgeheveld naar gemeenten en gemeenten herbezinnen zich op hun taken. Samenwerking kan hierbij van essentieel belang zijn. Het kan gaan om tijdelijke of langdurige samenwerkingsverbanden. Een dergelijke samenwerking kan worden aangegaan met andere gemeenten, overheden, non-profitorganisaties of private partijen.
Ongeacht welke uitvoeringsvorm: het college blijft altijd verantwoordelijk en aanspreekbaar voor de realisatie van de vastgestelde doelstellingen. Als de uitvoering van een publieke taak op afstand wordt gezet, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is.
Dergelijke samenwerkingsverbanden behoren tot verbonden partijen indien bij de samenwerking sprake is van een combinatie van een bestuurlijk én een financieel belang.

Het BBV regelt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf Verbonden Partijen. Het is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting- en rekening. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen om één keer per vier jaar een nota Verbonden Partijen op te stellen. Indien gekozen wordt voor een nota, dan kan de paragraaf Verbonden Partijen vereenvoudigd worden. De gemeente Weert heeft sinds 2017 een nota Verbonden partijen. In deze nota zijn de visie en het beleid ten aanzien van verbonden partijen opgenomen, waardoor deze niet meer in deze paragraaf behoeven te worden opgenomen. In de nota Verbonden partijen is eveneens het publiek/maatschappelijk belang van de verbonden partijen opgenomen. Het belang van de gemeente in de betreffende organisatie wordt daarom niet verder in deze paragraaf toegelicht.

Om prestaties en risico's van de verbonden partijen goed te kunnen inschatten is informatie essentieel. Deze informatie wordt opgenomen in deze paragraaf, waarbij verwezen wordt naar de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft.

Conform het BBV worden de verbonden partijen gesplitst in de volgende categorieën:
- gemeenschappelijke regelingen (GR);
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;
- overige verbonden partijen;
- organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang, waarbij sprake is van een significante structurele bekostiging.

Onderstaand het overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Weert.

Gemeenschappelijke regelingen
- Werkvoorzieningschap Weert e.o. De Risse.
- Veiligheidsregio Limburg Noord.
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Limburg Noord.
- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW).
- Omnibuzz.

Vennootschappen
- Enexis Holding NV.
- NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).
- NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Stichtingen en verenigingen
- Afvalsamenwerking Limburg.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Overige verbonden partijen
- Samenwerking Midden-Limburg.

Overige samenwerkingsverbanden waarbij sprake is van een significante structurele bekostiging
- Stichting Keyport 2020.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningschap Weert e.o. de Risse

Relatie met programma 3

Vestigingsplaats	Weert	
Bestuurlijk belang	De gemeente Weert is, evenals de andere deelnemende gemeenten (Nederweert en Cranendonck), met twee collegeleden in het algemeen bestuur vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie afgevaardigden van het algemeen bestuur. Naast een algemeen bestuur heeft de Risse Holding een Raad van Commissarissen, bestaande uit drie externe leden die op basis van hun specifieke deskundigheid zijn aangetrokken.	
Financieel belang	€ 9.533.761,-	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	€ 20.648,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 3,4 miljoen	€ 3,0 miljoen
Vreemd vermogen	€ 197.547,-	nog niet bekend

Het behalen van een beter resultaat wordt bemoeilijkt door het beëindigen van de Wsw-wetgeving en de zeer forse kortingen die het Rijk doorvoert op de Wsw-budgetten. Hierdoor worden er geen medewerkers meer geïndiceerd voor de Wsw (Wet sociale werkvoorziening). De Risse krijgt hierdoor geen nieuwe instroom van SW-medewerkers en bijbehorende subsidie meer. Begin 2015 telde Risse Groep voor de gemeente Weert nog 381,3 standaard-eenheden (se); eind 2017 waren dit er voor de gemeente Weert 363,4 se. Het resultaat van de Risse groep wordt positief beïnvloed door de Liv (Lage inkomensvoordeel) bijdrage.

Risico's:
Eventuele tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Tot en met 2013 zijn (geringe) tekorten uit de eigen reserves van de Risse gedekt. In 2014 en 2015 zijn positieve resultaten geboekt. In 2016 is een negatief resultaat geboekt dat gedekt is uit de eigen reserves van de Risse. In 2017 is weer een positief resultaat geboekt.
De bandbreedte voor het weerstandsvermogen is in 2017 herijkt en vastgesteld op € 1.000.000,- tot € 1.400.000,-.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Veiligheidsregio Limburg Noord

Relatie met programma 3 en 5

Vestigingsplaats	Venlo	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt, conform artikel 14 Wgr, benoemd door het algemeen bestuur en bestaat uit: - de voorzitter van algemeen bestuur; - drie leden uit en op voordracht van de bestuurscommissie GGD; - drie leden uit en op voordracht van de bestuurscommissie Veiligheid zijnde algemeen bestuursleden.	
Financieel belang	€ 4.543.820,-	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	€ 142.000,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 1.700.000,-	€ 2.743.000,-
Vreemd vermogen	€ 33.369.000,-	€ 39.438.000,-

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio heeft in 2017 belangrijke stappen gezet in de doorontwikkeling. Een technische wijziging heeft gezorgd voor een andere indeling in programma's en programmaonderdelen zodat deze beter aansluiten bij de verwachtingen van de gemeenten. Verder heeft een wisseling van directie, de verdere inkleuring van de VRLN en de doorontwikkeling van de GGD een belangrijk aandeel gehad in 2017.
De nieuwbouw van brandweerkazerne Stramproy gaat in de loop van 2018 van start. Voor start van de nieuwbouw vindt eigendomsoverdracht van Gemeente naar VRLN plaats.

Risico's:
De bijdrage wordt jaarlijks vastgesteld door de raad. In 2017 is geen sprake geweest van aandachtspunten met significante risico's.

RUD Limburg Noord

Relatie met programma 1

Vestigingsplaats	Venlo/ Roermond	
Bestuurlijk belang	De GR RUD LN heeft een algemeen bestuur, dagelijks bestuur, adviesraad (waarin o.a. de secretarissen van de gemeenten zitting hebben), een directeur en een kleine ambtelijke organisatie. De gemeente Weert is middels een collegelid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Financieel belang	€ 46.841,59	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	0	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	n.v.t.	€ 278.000,-
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

De voormalige netwerk RUD op basis van een bestuursovereenkomst is met ingang van 1 december 2017 formeel omgezet in een Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoerings Dienst Limburg Noord (GR RUD LN) die met ingang van 1 januari 2018 praktisch van start is gegaan.

In het kader van de besluitvorming omtrent de GR RUD LN is besloten de opgebouwde reserve uit de bestuursovereenkomst over te dragen naar de gemeenschappelijke regeling. De stand van de reserve eind 2017 is geraamd op € 278.000,-.

Binnen de huidige exploitatie is een post van € 50.000,- opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Bij de eerste jaarlijkse evaluatie, eind 2018, zal bekeken worden of het wenselijk is om een algemene reserve te vormen.

Omnibuzz

Relatie met programma 2 en 3

Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn 32 Limburgse gemeenten vertegenwoordigd. Deze gemeenten hebben de ambitie om het doelgroepenvervoer toekomstbestendig te organiseren, met een nadrukkelijke aansluiting op het reguliere openbaar vervoer.	
Financieel belang	€ 500.522,-	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	€ 633.032,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 2.550.000,-	€ 2.006.000,-
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.

Met ingang van 11 december 2016 regelt Omnibuzz het doelgroepenvervoer voor inwoners van Weert met een mobiliteitsbeperking. De kosten worden uit het Wmo budget voldaan. Omdat gemeenten naast Wmo vervoer ook verantwoordelijk zijn voor andere vormen van doelgroepen-vervoer, zoals het Wmo begeleid vervoer (dagbesteding en dagopvang), het vervoer in het kader van de Jeugdwet en het leerlingenvervoer, wordt gestreefd naar een gefaseerde instroom van deze vervoersvormen om synergievoordelen te behalen.

Risico's
De volgende bedrijfsrisico's kunnen zich voordoen:
- Bezuinigingen door gemeenten;
- Uittreden van gemeenten uit de GR;
- Beheersbaarheid van het vervoer;
- Instromen overige vervoersvormen;
- Procesrisico's (uitvoering van taken omtrent regie en planning en beperkte bezetting);
- Personele risico's (beperkte bezetting/ kennis van het personeel);
- ICT risico's;
- Financiële risico's (inkoop, btw verhoging);
- Kwaliteitsrisico's (kwaliteit van informatie en vervoerders).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Relatie met programma 5 en overhead

Vestigingsplaats	Roermond	
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en waterschappen vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 5 leden, te benoemen door het algemeen bestuur.	
Financieel belang	€ 519.000,-	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	-/- € 432.000,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	-/- € 998.000,-	€ 159.000,-
Vreemd vermogen	€ 5.439.000,-	€ 5.870.000,-

BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) is een zelfstandig opererende organisatie. Door de verzelfstandiging wordt beoogd een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en –inning en uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken. De samenwerking is aangegaan als groeimodel gericht op uitbreiding van de samenwerking met andere gemeenten. De afgelopen jaren is het overgrote deel van de Limburgse gemeenten aangesloten bij de BsGW.
De gemeente Weert maakt sinds 2015 deel uit van deze gemeenschappelijke regeling.

Risico's:
Het voornaamste risico dat voor de gemeente uit dit samenwerkingsverband voortkomt is de toenemende hoogte van de proceskosten in verband met het afhandelen van bezwaarschriften en ontwikkelkosten. Dit blijft een aandachtspunt.

BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening. BsGW investeert als kwaliteitsorganisatie continu in de ontwikkeling van kennis en resultaatbewustzijn van zijn medewerkers.

Vennootschappen

Essent BV / Enexis

Enexis Holding NV

Vestigingsplaats	Den Bosch	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht, voordrachtsrecht TvC-lid, lid AHC.	
Financieel belang	dividend	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	€ 207.000.000,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 3.704.000.000,-	€ 3.808.000.000,-
Vreemd vermogen	€ 3.580.000.000,-	€ 3.860.000.000,-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Doelstelling
Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.

Beleidsvoornemens
De versnelling van de energietransitie is merkbaar voor Enexis. Steeds meer consumenten wekken zelf energie op en vragen (terug)leveraansluitingen aan. Om aan deze vraag tegemoet te komen is het belangrijk om voldoende gekwalificeerd personeel te hebben. Hier wordt door Enexis op geanticipeerd met een eigen vakschool en samenwerking met onderwijsinstellingen en overheden. Ook wordt er actief samengewerkt met provincies, gemeenten en woningbouwcorporaties om een mix te maken van alle energievormen die lokaal beschikbaar zijn.
Governance
De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). Met ingang van 1 januari 2019 verloopt het overgangsrecht in het kader van de WNT, wat betekent dat de bezoldiging vervolgens in twee jaar verder dient te worden teruggebracht tot de norm die op dat moment geldt.

In 2018 is de heer Moerland aftredend uit de Raad van Commissarissen. Hij is herbenoembaar voor een tweede termijn.
Er is een goed functionerende Aandeelhouderscommissie onder voorzitterschap van de provincie Noord-Brabant. Hierin wordt voor de provincie Overijssel en de (vertegenwoordigers van) gemeenten een nieuw lid verwacht in 2018. In 2018 is de implementatie van de Herziene Corporate Governance Code voorzien. Er wordt aan vrijwel alle onderdelen voldaan. De uitzonderingen zijn de benoemingstermijnen van het bestuur die momenteel nog voor onbepaalde tijd is. Ook de inrichting van de commissies van de RvC voldoet niet aan de code.

Financiële risico's
Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).

De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.
Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de "Vordering op Enexis vennootschap" die loopt tot september 2019, levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis Holding N.V.

Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

SPV's (special Purpose Vehicle)

CBL Vennootschap BV

Vestigingsplaats	Den Bosch	
Publiek belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent.	
Bedragen in $		
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	-/- € 18.881,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 787.743,-	€ 146.779,-
Vreemd vermogen	€ 148.644,-	€ 16.517,-

Beleidsvoornemens
Het initieel vermogen in het CBL Escrow Fonds was bij de oprichting van het fonds in 2009, $ 275 miljoen.

Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap.

Ondanks dat het CBL Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Financiële risico's
Met de liquidatie van het CBL Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.
Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), conform artikel 2:81 BW.

Vordering op Enexis BV

Vestigingsplaats	Den Bosch	
Publiek belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	-/- € 14.825,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 23.997,-	€ 9.172,-
Vreemd vermogen	€ 356.201.710,-	€ 356.300.000,-

Doelstelling
Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent in 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf anderzijds.

Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

de geschatte fair market value. Omdat Enexis destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze omgezet in een lening van Essent. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer was opgenomen dat er na splitsing geen financiële kruisverbanden mochten bestaan tussen het productie- en leveringsbedrijf (Essent) en het netwerkbedrijf (Enexis). Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren, is besloten de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent. Deze lening is vastgelegd in een lening-overeenkomst bestaande uit vier tranches. Hiervan zijn de eerste tranches inmiddels afgelost.

Beleidsvoornemens
Op dit moment resteert alleen nog de lening van de 4e tranche (totaalbedrag lening € 350 miljoen). De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.
Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 geliquideerd worden.
Op 30 september wordt de jaarlijkse rente over deze tranche uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Financiële risico's
De aandeelhouders lopen beheerste risico's op Enexis voor de niet -tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis en voor het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.
Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000,-).

Verkoop Vennootschap BV

Vestigingsplaats	Den Bosch	
Publiek belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	-/- € 66.690,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 1.242.623,-	€ 150.934,-
Vreemd vermogen	€ 37.323,-	€ 19.656,-

Beleidsvoornemens
Het initieel vermogen in het General Escrow Fonds was bij de oprichting van het fonds in 2009, € 800 miljoen. Eind juni 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Financiële risico's
Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.
Het financiële risico is na de liquidatie van het General Escrow Fonds relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000,-).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

NV Waterleidingmaatschappij (WML)

Vestigingsplaats	Maastricht	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht	
Financieel belang	dividend	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	nog niet bekend	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 194.707.000,-	nog niet bekend
Vreemd vermogen	€ 2.782.000,-	nog niet bekend

Het waterleidingbedrijf WML voert haar functie als openbaar nutsbedrijf uit. Op grond daarvan heeft zij de verplichting leidingwater te leveren, waaraan de wet eisen stelt uit oogpunt van volksgezondheid. De eisen zijn: goede kwaliteit, voldoende hoeveelheid en voldoende druk. Voor zover leidingwater als drinkwater wordt gebruikt heeft WML het exclusieve recht dit drinkwater te leveren aan de inwoners en bedrijven in Limburg. WML heeft bijna 538.000 klanten.
WML werkt samen met landbouwers die grond hebben in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarmee probeert het WML zoveel mogelijk te voorkomen dat meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen in het grondwater terecht komen. Deze samenwerking heet "project Duurzaam Schoon Grondwater".
Daarnaast levert WML het leidingwater ook voor andere doeleinden. Hierbij is sprake van een markt met concurrentie. Naast het belang van een optimale drinkwatervoorziening en bedrijfsvoering, speelt het streven naar natuurbehoud en –ontwikkeling een steeds belangrijkere rol.

WML levert ook het bluswater. Het leidingnet van WML, inclusief de bijbehorende brandkranen, maakt deel uit van de openbare blusvoorziening. De brandweer zet leidingwater vaak in bij het bestrijden van brand. Daarnaast kan WML gemeenten ondersteunen bij de uitvoering van een aantal gemeentelijke taken op het gebied van de watervoorziening, bijvoorbeeld in relatie tot calamiteitenbeheersplannen.

Van de WML zijn de jaarcijfers 2017 nog niet bekend.

Liquiditeitsrisico
WML is een kapitaalintensief bedrijf. Het financieringsbeleid is gericht op het ontwikkelen en onderhouden van een optimale financieringsstructuur, rekening houdend met de huidige activa-basis en het investeringsprogramma. Uitgangspunten zijn toegang tot de kapitaalmarkt en flexibiliteit tegen acceptabele financieringskosten.
Om te voorkomen dat WML niet in staat is te voldoen aan haar financiële verplichtingen wordt groot belang gehecht aan het beheersen van alle risico's met betrekking tot de toegang tot de kapitaalmarkt. Daarnaast wordt de liquiditeitsbehoefte gepland op basis van lange, middellange en korte termijn kasstroom-prognoses.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht	
Financieel belang	dividend €2,53 per aandeel	
Jaarrekening:		
Financieel resultaat	€ 393.000.000,-	
Balans:	**1-1-2017**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€ 4.486 miljoen	€ 4.953 miljoen
Vreemd vermogen	€ 149.483 miljoen	€ 135.041 miljoen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

BNG Bank heeft een goed jaar achter de rug. Voor de klanten zijn in lijn met het overheidsbeleid nieuwe producten ontwikkeld op het gebied van duurzaamheid en exportfinanciering. Daarnaast zijn de belangrijkste financiële doelstellingen gerealiseerd. De winst en de solvabiliteitsratio's zijn gestegen. Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om het dividendpercentage te verhogen van 25% naar 37,5%.
Ter financiering van haar duurzame activiteiten heeft BNG Bank in het verslagjaar twee nieuwe duurzame obligaties uitgegeven. In totaal heeft de bank sinds 2014 zes duurzame obligaties ter waarde van € 4,1 miljard geplaatst, waarmee ze op dit terrein tot de koplopers in het bankenlandschap behoort.

Vooruitzichten 2018/ risico's
Met ingang van 1 januari 2018 dient BNG Bank haar balans en resultatenrekening te rapporteren conform de nieuwe standaard voor financiële instrumenten. Op basis van de huidige inzichten zal de overgang naar de beginbalans conform de nieuwe standaard leiden tot een daling van het eigen vermogen van ongeveer € 270 miljoen, vooral veroorzaakt door aanpassingen in het kader van hedge accounting. Het renteresultaat zal in 2018 naar verwachting uitkomen binnen een bandbreedte van € 390 tot € 440 miljoen. De bank acht het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2018 door de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten.

Samenwerkingsverbanden

De overige samenwerkingsverbanden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Afvalsamenwerking Limburg	
Vestigingsplaats	Maastricht
Publiek belang	Het organiseren en behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het afval.
Financieel belang	contributie 2017: € 4.910,-

VNG	
Vestigingsplaats	Den Haag
Publiek belang	De leden collectief en individueel bijstaan bij het vervullen van de bestuurstaken en invulling arbeidsvoorwaardenbeleid.
Financieel belang	contributie 2017: € 62.754,-

Samenwerking Midden-Limburg	
Vestigingsplaats	Roermond
Publiek belang	Organiseren netwerkstructuur voor bundeling en coördinatie van regionale projecten en trajecten op economisch, sociaal en fysiek terrein.
Financieel belang	bijdrage procesmiddelen 2017: € 29.500,-

Keyport 2020	
Vestigingsplaats	Weert
Publiek belang	De aangesloten partijen slaan de handen ineen om de economische structuur van de regio duurzaam te versterken en het vestigingsklimaat te verbeteren.
Financieel belang	N.v.t.

Bij deze samenwerkingsverbanden is er geen sprake van een bestuurlijk belang.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Grondbeleid

Inleiding

Jaarlijks wordt ten aanzien van de grondexploitaties een prognose van 10 tot 15 jaar vooruit gemaakt van de verwachte kosten en verwachte opbrengsten en het eindresultaat. Wanneer zich gedurende het jaar nieuwe feiten voordoen met substantiële wijzigingen tot gevolg wordt de grondexploitatie bijgesteld. Aanpassingen komen terug in de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties, de begroting of een tussenrapportage.

Het lijkt dat de crisis achter ons ligt en er positiever naar de toekomst wordt gekeken. Er zijn meer woningbouw- en bedrijfskavels verkocht dan was ingeschat. Wanneer deze overeenkomsten in de komende jaren bij de notaris passeren zullen deze zichtbaar worden als opbrengsten.

In 2017 is voor de hele grondexploitatie een positief resultaat van € 7,6 miljoen gerealiseerd. Dit bestaat uit (tussentijdse) winstnemingen van € 2,5 miljoen, per saldo een vrijval van de voorziening verliesgevende grondexploitaties van € 10,6 miljoen en een stelselwijziging met een verlies van € 5,5 miljoen.

Grondbeleid in relatie tot het realiseren van bestuurlijke doelen

Voor het grondbeleid zijn de belangrijke bestuurlijke doelen terug te vinden in de programma's Woonklimaat en Economie. De voor de grondexploitatie relevante doelstellingen met betrekking tot het grondbeleid betreffen onder andere:

Programma Woonklimaat
1. (Ver-)bouwen naar behoefte;
2. Wijkvernieuwing;
3. Schone, hele en veilige openbare ruimte;
4. Afstemmen woningaanbod op de veranderende samenstelling van de bevolking.

Programma Economie
5. Economische structuurversterking;
6. Het versterken van maakindustrie;
7. Aanbod logistieke terreinen met een (boven-)regionale functie;
8. Voorkomen van dreigende leegstand (zakelijke dienstverlening);
9. Versterken van de binnenstad, economie en centrumfunctie.

Bovenstaande doelstellingen zijn bereikt door het uitplaatsen van bedrijvigheid (wijkvernieuwing), nieuwe bedrijventerreinen aan de rand van de stad en aanleg van wijken met veel ruimte voor openbaar groen.

Het grondbeleid kan op twee manieren worden uitgevoerd:
- het ontwikkelen en verkopen van gronden in eigendom van de gemeente voor woningen en bedrijven voor eigen rekening en risico;
- het ontwikkelen voor gronden van derden, welke niet in eigendom zijn van de gemeente, namelijk faciliterend grondbeleid.

Vóór de crisis is er voor gekozen om gronden aan te kopen en te gaan ontwikkelen in langlopende grote projecten. Dit heeft ervoor gezorgd dat er nu hoge boekwaardes op de balans staan. Bij de laatst herziene nota grondbeleid 2014 is gekozen om vooral faciliterend grondbeleid te voeren. Hierdoor zullen er de komende jaren steeds minder grondexploitaties voor eigen rekening zijn. Eens in de vier jaar wordt deze nota herzien. In 2018 wordt het grondbeleid op diverse aspecten opnieuw in kaart gebracht en dit zal in 2019 leiden tot een nieuwe nota grondbeleid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Resultaat grondexploitatie 2017

Tabel 1

Netto resultaat grondexploitatie (bedragen x €1.000)	2017
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	
Winstnemingen	2.526
Vrijval voorziening verliesgevende i.v.m. gesloten grondexploitatie	288
Effect stelselwijziging voorzieningen verliesgevende grondexploitaties	-5.537
Vrijval voorziening verliesgevende grondexploitaties	10.372
Nagekomen kosten afgesloten grondexploitaties en voorbereidingskosten	-71
Resultaat per saldo	7.578

Het effect van de stelselwijziging en de vrijval van de voorziening verliesgevende grondexploitaties is verderop toegelicht.

Winstneming
Drie van de vijf in ontwikkeling zijnde bedrijventerreinen, namelijk De Kempen uitbreiding, Leuken-Noord en Centrum-Noord hebben naar verwachting aan het einde van de looptijd een positief resultaat waardoor er tussentijds winst is genomen conform voorgeschreven percentage of completion methode.

Resultaat afgesloten projecten
In de tweede rapportage 2017 zijn er vier projecten afgesloten. Al deze projecten zijn met een tekort afgesloten. Deze tekorten zijn in de afgelopen jaren voorzien. Het positieve resultaat van € 288.000 is ontstaan, doordat er meer voorzien was dan het totale tekort.

Tabel 2

Afgesloten projecten (bedrag x €1000)	Gerealiseerd	Reden tekort	Gerealiseerde resultaten project (gehele looptijd)	Tekort-voorziening	Vrijval 2017
KNT Sutjensstraat-zuid	Een stadsvernieuwings-project met 16 huurwoning dicht bij het centrum met twee eigen parkeerplaatsen per woning.	Bedrijven in de wijk zijn uitgekocht en uitgeplaatst waardoor er veel aankoop- en sloop en saneringskosten waren.	-1.354	-1.513	160
KDSW Ittervoorterweg	Acht woningen en een laatste nog uit te geven kavel is verkocht onder voorbehoud deze is overgedragen aan vastgoed.		-25	-70	45
BG Kloosterstraat	Oude school en gymzaal gesloopt, daarvoor een woningbouwplan met 18 huurappartementen en 15 woningen met bijbehorende parkeerplaats gerealiseerd.	Het tekort is ontstaan doordat er in de crisis geen vraag was naar het vooraf bedachte woningbouwprogramma, het gerealiseerde programma is daardoor kleiner waardoor de kosten niet worden afgedekt met de opbrengsten.	-83	-187	105

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

BG Taphoeve	In dit woningbouwproject zijn 5 levensloopbestendige woningen gebouwd in het centrum van Stramproy.	Het tekort is ontstaan doordat er in de crisis geen vraag was naar het vooraf bedachten woningbouwprogramma, het gerealiseerde programma is daardoor kleiner waardoor de kosten niet worden afgedekt met de opbrengsten.	-475	-453	-22
Totaal					**288**

Faciliterend grondbeleid

Het project Kampershoek 2.0 is een gemengde grondexploitatie. Dit houdt in dat de gronden in het plangebied niet geheel eigendom zijn van de gemeente, maar dat een gedeelte ook nog in handen is van marktpartijen. De investeringen in Kampershoek 2.0 worden op het moment dat er op het derde-grondgebied een omgevingsvergunning wordt afgegeven middels exploitatie-bijdragen verhaald.
Voor de investeringen tot en met 2017 zijn nog geen omgevingsvergunningen afgegeven. Als gevolg hiervan zijn de nog te verhalen kosten onder de overlopende activa opgenomen vordering uit hoofde van het faciliterend grondbeleid voor een bedrag van € 8.823.000,-. Dit bedrag is gebaseerd op de werkelijke kosten en de netto te verhalen kosten in het Exploitatieplan Kampershoek 2.0 (Herziening 2) gerelateerd aan gronden in eigendom van derden.

Prognose te verwachten resultaten grondexploitatie

De grondexploitatieberekening geeft aan of alle investeringen kunnen worden terugverdiend dan wel of er winsten te verwachten zijn. De geïndexeerde opbrengsten minus de geïndexeerde kosten geven een resultaat, ook eindwaarde genoemd. Indien de eindwaarde negatief is, wordt een voorziening getroffen om het toekomstige verwachte verlies te dekken. Wanneer er een positief resultaat wordt verwacht worden er, zodra er opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijdse winsten genomen.

Tabel 3

	A	+B	-C	-D	=E
Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	**Boekwaarde 31-12-2017**	**Geraamde nog te maken kosten**	**Geraamde nog uit te geven gronden**	**Geraamde subsidies en overige bijdragen**	**Verwachten eind-resultaat**
Woningbouw	27.914	15.798	24.177	1.767	17.767
Bedrijventerreinen	36.379	38.675	52.436	21.741	877
Stadsvernieuwing wonen	6.590	3.281	5.152	144	4.575
Stadsvernieuwing bedrijven	2.656	638	1.467	57	1.770
Totaal	**73.539**	**58.392**	**83.232**	**23.709**	**24.990**

In het verwacht verlies van € 25,1 miljoen zitten voor € 2,8 miljoen winstgevende projecten. Voor de verlieslatende projecten is voor een totaalbedrag van € 27,8 miljoen een voorziening verliesgevende grondexploitaties gevormd. Aan het einde van deze paragraaf grondbeleid is een gedetailleerd overzicht van de grondexploitaties opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Tabel 4

Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	Voorziening 31-12-2016 contante waarde	Stelsel-wijziging	Voorziening 1-1-2017 eindwaarde	Onttrekking	Vrijval	Dotatie	Voorziening 31-12-2017 contante waarde
Totaal	-34.830	-5.537	-40.367	1.936	11.199	-539	-27.771

Zoals hierboven vermeld, wordt een voorziening verliesgevende grondexploitaties getroffen wanneer de eindwaarde van een grondexploitatie negatief is. Bij de tweede tussenrapportage 2017 is besloten de voorziening verliesgevende grondexploitaties niet langer op netto contante waarde te baseren maar op eindwaarde. Op deze manier is direct het gehele bedrag beschikbaar om bij het afsluiten van het project het nu verwachte tekort af te dekken. De stelselwijziging leidt tot een negatief resultaat van € 5,5 miljoen.

Aan de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties is voor € 1,9 miljoen onttrokken voor verlies op afgesloten projecten. Het restant op deze voorzieningen is voor € 0,2 miljoen vrijgevallen.

Door verwachte hogere baten en lagere kosten kon de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties met € 10,4 miljoen gesaldeerde vrijvallen ten gunste van het resultaat. De voornaamste oorzaken van de vrijval zijn:

- Een vermindering van het verwachte tekort op woningbouw voor € 1,5 miljoen met als voornaamste oorzaak de verwachtingen voor Laarveld Fase 3;
- Een vermindering van het verwachte tekort van Kampershoek 2.0 voor € 7,3 miljoen door het in exploitatie nemen van gronden als gevolg van een positieve afzetverwachting en een verlaging van de kosten voor het bouwrijp maken van de uit te geven bouwkavels;
- Een verbetering van het resultaat van de stadsvernieuwingsprojecten voor een bedrag van € 1,6 miljoen met als belangrijkste oorzaak de verkoopovereenkomst voor de ontwikkeling van 205 woningen in het plan Waterfront.

Per saldo is door de stelselwijziging met een verlies van € 5,5 miljoen en de mutaties op de voorzieningen met € 12,6 miljoen sprake van een positief effect op het resultaat van € 7,1 miljoen.

Overzicht investeringen en opbrengsten

De gemeentelijke grondexploitatie bestaat op 31-12-2017 nog uit 13 grondexploitaties waarvan Laarveld en Kampershoek 2.0 de grootste zijn.
Minimaal een keer per jaar worden de grondexploitaties bijgesteld, dat wil zeggen dat beoordeeld wordt of de verwachte investeringen en opbrengsten van een project gedurende de gehele looptijd nog juist zijn ingeschat. Wanneer zich gedurende het jaar nieuwe feiten voordoen met substantiële wijzigingen tot gevolg wordt de grondexploitatie bijgesteld. Noodzakelijk geachte investeringen en opbrengsten worden bij de begroting als benodigd budget voorgelegd aan de gemeenteraad. In voorkomende gevallen worden deze budgetten bijgesteld in tussenrapportages. In de jaarrekening worden de werkelijke investeringen en opbrengsten over 2017 afgezet tegen deze prognoses.

Tabel 5

Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	Boek-waarde 1-1-2017	Investe-ringen 2017	Winst-neming	Opbreng-sten 2017	Balans-verschuiving (erfpacht)	Boek-waarde 31-12-2017
Grondexploitaties	78.827	5.995	590	-11.099	-775	73.532

De boekwaarde van de grondexploitatie daalt in 2017 met afgerond € 5,3 miljoen. Deze daling geeft aan dat de opbrengsten in 2017 hoger waren dan de investeringen.

De belangrijkste investeringen en opbrengsten worden hierna toegelicht. In de grafieken 1 en 2 ziet u de verschillen tussen prognose en werkelijkheid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Investeringen 2017
Woningbouw: De grootste investering betreft de planontwikkeling van Laarveld fase 2. Het bouwrijp maken van dit plan is dit jaar voor 60% afgerond.
Bedrijventerrein: In de loop van 2017 werd duidelijk dat er een grote overeenkomst zou worden gesloten voor de vestiging van grootschalige logistiek. De eerder voorgenomen investeringen zijn hier op afgestemd en vinden nu plaats in 2018 in plaats van 2017.
Stadsvernieuwing wonen: De investeringen zijn lager dan begroot omdat bovenwijkse voorzieningen waaraan een bijdrage wordt gedaan nog niet volledig zijn gerealiseerd.
Stadsvernieuwing bedrijven: Een geplande grondwatersanering in de Kanaalzone is uitgesteld waardoor de investeringen lager uitvallen dan begroot.

Grafiek 1

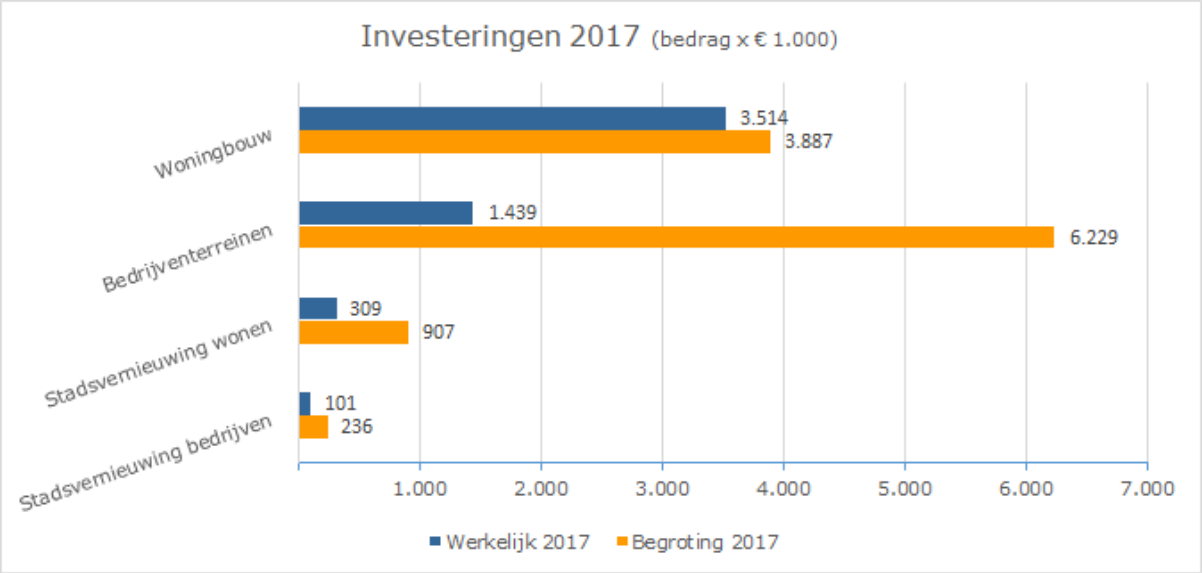

Opbrengsten 2017
De opbrengsten uit grond verkopen in de onderstaande grafiek 2 betreffen alleen de uitgifte welke bij de notaris zijn gepasseerd.

Woningbouw: Dit betreffen met name grondverkopen in Laarveld fase 2 voor € 4,8 miljoen en in Vrouwenhof voor € 1,6 miljoen. Deze vallen ook hoger uit dan begroot. Ook op de andere woningbouwprojecten is goed verkocht.
Bedrijventerreinen: Voordat er concreet sprake was van een grote logistieke ontwikkeling, waren de verwachte opbrengsten gelijkmatig in de tijd gespreid, zo ook in 2017. Met het ondertekenen van de intentie- en verkoopovereenkomst is meer zicht gekomen op de daadwerkelijke afzet, met een piek in 2022. De in 2017 gesloten overeenkomsten zullen pas vanaf 2018 tot opbrengsten leiden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Grafiek 2

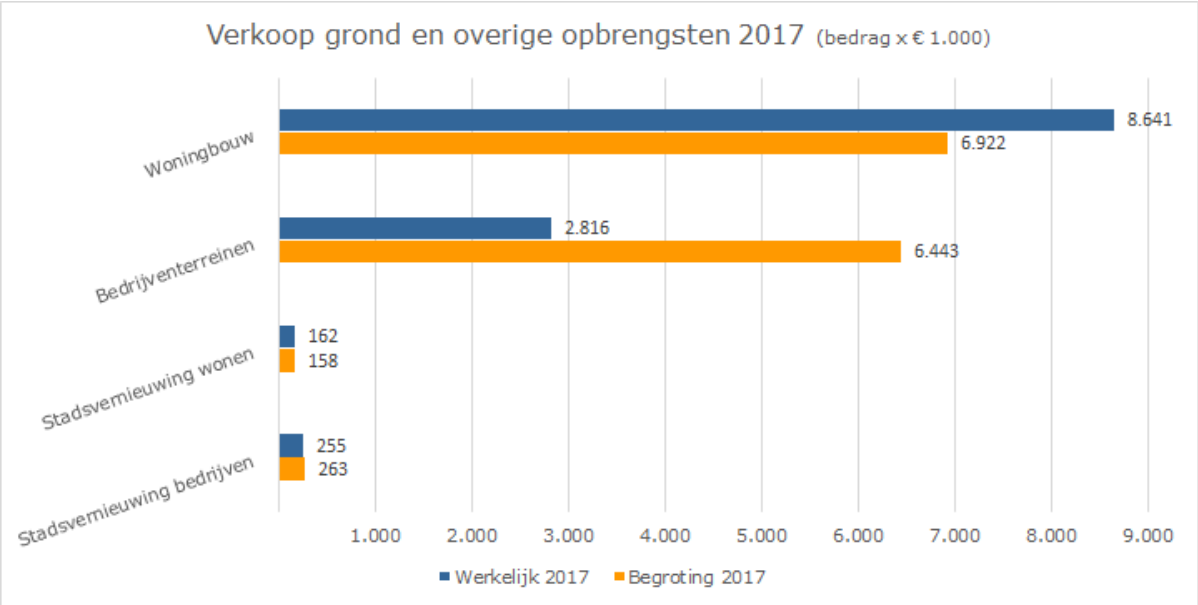

Risico's en de reserve risicobuffer bouwgrondexploitaties

De grondexploitatie is per definitie risicovol. De investeringen liggen in de tijd soms ver voor de opbrengsten en de toekomstige markt voor bouwrijpe grond is moeilijk voorspelbaar. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, wordt per project minimaal éénmaal per jaar een risicoanalyse uitgevoerd. Waar mogelijk worden bij de belangrijkste risico's beheersmaatregelen getroffen. Het resterende risico wordt per project berekend en bedraagt voor 2018 in totaal € 8,5 miljoen en betreft vooral risico's met betrekking tot lagere grondopbrengsten en lagere exploitatiebijdragen op het bedrijventerrein Kampershoek 2.0.

Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld de risicobuffer per 31-12-2017 te verlagen van € 11,2 miljoen naar € 8,5 miljoen, waardoor een bedrag van € 2,7 miljoen kan vrijvallen.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vennootschapsbelasting overheidsondernemingen ingevoerd. Aan de hand van de door het platform Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) uitgegeven handreikingen is de grondexploitatie voor deze wet beoordeeld. Bekeken is of de grondexploitatie door de zogenoemde ondernemerspoort gaat en daarmee belastingplichtig is. Voor de grondexploitatie is geconcludeerd dat als gevolg van fiscaal toerekenbare rente de grondexploitatie structureel een negatief resultaat behaalt en daardoor niet door de ondernemerspoort gaat. Deze conclusie wordt aan de belastingdienst voorgelegd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Overzicht bouwgrondexploitatie

	A	+ B	= C	- D	+ E	+ F	= G
Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	**Boekwaarde 1-1-2017**	**Mutaties 2017**	**Boekwaarde 31-12-2017**	**Geraamde nog te maken kosten**	**Geraamde nog uit te geven gronden**	**Geraamde subsidies en overige bijdragen**	**Verwachten eindresultaat**
KDSW Ittervoorterweg	54	-54	0	0	0	0	0
Kdsw St.Laurentius	111	15	125	116	-183	-1	57
Kdt Truppertstraat	2.089	-589	1.500	200	-431	-4	1.265
Laarveld	28.858	-2.524	26.335	13.879	-22.629	-1.752	15.831
Vrouwenhof	2.068	-2.114	-46	1.604	-933	-10	614
BG Kloosterstraat	52	-52	0	0	0	0	0
BG Taphoeve	391	-391	0	0	0	0	0
Woningbouw	**33.623**	**-5.710**	**27.913**	**15.798**	**-24.177**	**-1.767**	**17.768**
De Kempen Uitbreiding	1.258	-1.625	-367	3.735	-4.162	-513	-1.307
Kampershoek 2.0	32.625	1.218	33.843	32.770	-42.468	-20.666	3.479
Leuken-Noord-Oost	1.120	374	1.495	811	-2.897	-213	-804
Centrum-Noord	-574	1.856	1.281	1.284	-2.908	-325	-668
Sportpark Leuken	168	-41	127	76		-25	178
Bedrijventerreinen	**34.597**	**1.782**	**36.378**	**38.675**	**-52.436**	**-21.741**	**877**
Sutjensstraat-zuid	1.288	-1.288	0	0	0	0	0
Keent Sutjensstraat-Noord	1.532	-130	1.402	121	0	0	1.523
Bpo Landbouwbelang	1.151	122	1.273	1.916	-2.912	-53	224
Bpo Beekpoort-Noord	3.826	90	3.916	1.243	-2.240	-91	2.829
Stadsvernieuwing wonen	**7.797**	**-1.206**	**6.590**	**3.281**	**-5.152**	**-144**	**4.575**
Kanaalzone 1	2.810	-154	2.656	638	-1.467	-57	1.770
Stadsvernieuwing bedrijven	**2.810**	**-154**	**2.656**	**638**	**-1.467**	**-57**	**1.770**
Totaal	**78.827**	**-5.288**	**73.538**	**58.392**	**-83.231**	**-23.709**	**24.991**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

5

Overzicht van baten en lasten

- Overzicht baten en lasten 2017
- Taakvelden
- Incidentele baten en lasten 2017
- WNT

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het overzicht van de baten en lasten in de jaarrekening		Begroting 2017			Begroting na wijziging 2017			Rekening 2017		
Nr.	**Programma**	***Lasten***	***Baten***	***Saldo***	***Lasten***	***Baten***	***Saldo***	***Lasten***	***Baten***	***Saldo***
1	Woonklimaat	33.643	19.364	14.279	31.527	18.973	12.554	30.966	17.167	13.799
2	Economie	14.703	8.557	6.146	26.807	14.608	12.199	32.247	13.338	18.909
3	Zorg	56.413	16.367	40.046	58.876	17.505	41.371	58.592	20.486	38.105
4	Participatie	12.794	2.463	10.330	8.547	65	8.482	8.300	178	8.122
5	Financiën	15.118	10.753	4.365	16.066	8.700	7.366	15.608	15.686	-78
	Totaal programma's	**132.671**	**57.504**	**75.166**	**141.823**	**59.851**	**81.972**	**145.713**	**66.855**	**78.857**
	Algemene dekkingsmiddelen									
	Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	0	14.329	-14.329	0	13.841	-13.841	0	13.426	-13.426
	Dividend	0	117	-117	0	136	-136	0	136	-136
	Algemene uitkeringen	0	71.558	-71.558	0	73.802	-73.802	0	74.160	-74.160
	Saldo financieringsfunctie	0	2.710	-2.710	0	2.694	-2.694	0	2.426	-2.426
	Overige algemene dekkingsmiddelen	31	0	31	31	0	31	0	0	0
	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**31**	**88.714**	**-88.683**	**31**	**90.473**	**-90.442**	**0**	**90.148**	**-90.148**
	Overhead	14.271	133	14.139	12.680	79	12.601	13.571	1.098	12.473
	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Gerealiseerde saldo van baten en lasten	**146.973**	**146.352**	**622**	**154.534**	**150.402**	**4.132**	**159.284**	**158.101**	**1.183**
	Totaal Reserves	2.350	3.453	-1.103	14.094	18.546	-4.453	15.985	21.198	-5.213
	Totaal gerealiseerde resultaat	**149.323**	**149.804**	**-481**	**168.628**	**168.949**	**-321**	**175.269**	**179.299**	**-4.030**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Voor onvoorziene uitgaven was in de primaire begroting 2017 een bedrag van € 31.203,- opgenomen. Bij de begrotingsraming wordt van de stelpost onvoorziene uitgaven 75% gereserveerd voor de structurele lasten (€ 23.402,-) en 25% voor de eenmalige/incidentele lasten (€ 7.801,-).

In 2017 hebben geen aanwendingen van de post onvoorziene lasten plaatsgevonden.

Onrechtmatigheden

Lasten en baten
Op programma 2 (Economie) en overhead zijn overschrijdingen van de lasten zichtbaar. Dit volgens het normenkader van de Kadernota Rechtmatigheid. De overschrijdingen betreffen respectievelijk € 5.440.000,- en € 891.000,-.

Programma 2
De overschrijding op programma 2 ad € 5.440.000,- wordt veroorzaakt door hogere lasten lokaal onderwijsbeleid (480-05) ad € 93.515,- en hogere lasten vastgoed (850-00) ad € 7.636.857,-. Daar tegenover staan lagere lasten huisvesting onderwijs ad € 16.939 welke verrekend worden met de storting in de reserve decentralisatie huisvesting onderwijs, lagere lasten leerplicht (480-00) ad € 75.112,-, lagere lasten leerlingenvervoer (480-02) ad € 156.977,-, lagere lasten overige toeristische en recreatieve aangelegenheden (560-10) ad € 214.558,-, lagere lasten bossen IJzeren Man gebied en Hertenkamp ad € 86.037,-, lagere lasten stadsvernieuwing bedrijven ((821-01) ad € 135.042,- en lagere lasten bouwgrondexploitatie bedrijfsterrein ad € 1.637.417,-. Per saldo is hiermee de overschrijding voor een bedrag van € 5.408.290,- in beeld gebracht.

De overschrijding op Vastgoed ad € 7.636.857,- wordt grotendeels veroorzaakt door de afwaardering Complex Poort van Limburg. Door de extra afschrijving bedragen de hogere kapitaallasten (850.00.35/850.00.48/850.00.49) € 9.420.601,-. De gemeente Weert kent een bestemmingsreserve afwaardering Complex Poort van Limburg ter dekking van de afwaardering. In de jaarrekening 2017 is deze reserve voor het volledige bedrag ad € 6,4 miljoen ingezet.

De overschrijding wordt gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten en telt daardoor niet mee voor het oordeel.

Overhead
De lasten van overhead zijn € 891.000,- hoger dan verwacht. Deze overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid (voorheen saldo kostenplaatsen) en hadden niet tijdig gesignaleerd kunnen worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Onrechtmatigheden investeringskredieten
Kredieten
In 2017 is het investeringsvolume begroot op € 108.191.072,--. De overschrijding op kredietnivo bedraagt € 77.336,03. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door een mutatie vanuit het grondbedrijf van € 70.310,-- waar geen raming voor is opgenomen.
Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is hiervoor een bedrag geraamd en het krediet wordt daarna afgesloten.
Het restant van € 7.026,03 bestaat uit kleine overschrijdingen die gezien de omvang niet nader worden toegelicht.

Controleprotocol 2017 en artikel 212 GW-verordening
Rekening houdend met de uitgangspunten voor wat betreft begrotingsafwijkingen zoals die zijn opgenomen in het controleprotocol 2017 en hetgeen aanvullend in artikel 212 GW-verordening is opgenomen, kan deze begrotingsafwijking alsnog via vaststelling van de jaarrekening worden geaccordeerd.

Voor een analyse tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde lasten en baten wordt verwezen naar de programma-verantwoording (hoofdstuk 3). De analyses maken daar onderdeel van uit.

Taakveldoverzicht

	Programma 1: Woon- en leefomgeving	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T73	Afval	4.247	-5.777	-1.530
T75	Begraafplaatsen en crematoria	18		18
T11	Crisisbeheersing en brandweer	2.109		2.109
T55	Cultureel erfgoed	149		149
T53	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	122		122
T24	Economische havens en waterwegen	5	-4	1
T82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.907	-3.907	
T63	Inkomensregelingen		630	630
T74	Milieubeheer	1.089	-119	969
T54	Musea	928	-9	919
T57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.591	-8	2.583
T25	Openbaar vervoer	17	-6	11
T12	Openbare orde en veiligheid	97	-38	59
T22	Parkeren	2.259	-15	2.244
T72	Riolering	5.609	-6.358	-749
T81	Ruimtelijke ordening	-1.045	1.045	
T21	Verkeer en vervoer	7.462	-730	6.732
T71	Volksgezondheid	126		126
T83	Wonen en bouwen	1.277	-1.872	-595
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	30.966	-17.167	13.799

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Programma 2: Economie	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	235	-323	-88
T03	Beheer overige gebouwen en gronden			
T53	Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	69		69
T31	Economische ontwikkeling	4.676	-4.162	514
T34	Economische promotie	976	-441	535
T82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	377	-377	
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.954	-632	1.322
T42	Onderwijshuisvesting	763	-295	468
T57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	171	-1	170
T04	Overhead stadhuis	1.474	-2	1.472
T23	Recreatieve havens	15	-3	12
T81	Ruimtelijke ordening	101	-101	
T51	Sportbeleid en activering	369		369
T03	Vastgoed	21.069	-7.003	14.066
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	32.247	-13.338	18.909

	Programma 3: Zorg	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T65	Arbeidsparticipatie	2.698	-435	2.263
T64	Begeleide participatie	9.606	23	9.629
T02	Burgerzaken	1.125	-1.036	89
T682	Geëscaleerde zorg 18-	1.360	-541	819
T681	Geëscaleerde zorg 18+	597	-487	111
T63	Inkomensregelingen	18.870	-14.422	4.448
T672	Maatwerkdienstverlening 18-	7.771	-1.626	6.145
T671	Maatwerkdienstverlening 18+	8.691	-973	7.718
T66	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	923		923
T74	Milieubeheer	1		1
T12	Openbare orde en veiligheid	456	-85	371
T61	Samenkracht en burgerparticipatie	3.553	-661	2.892
T71	Volksgezondheid	1.172		1.172
T62	Wijkteams	1.769	-243	1.526
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	58.592	-20.486	38.105

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Programma 4: Participatie	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T65	Arbeidsparticipatie	61		61
T53	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	3.240	-86	3.155
T56	Media	1.174		1.174
T74	Milieubeheer	1		1
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	308	-49	259
T57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
T61	Samenkracht en burgerparticipatie	1.749	-26	1.723
T52	Sportaccommodaties	1.318		1.318
T51	Sportbeleid en activering	448	-17	431
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	8.300	-178	8.122

	Programma 5: Financiën	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T08	Algemene lasten en baten	4.433	-10.096	-5.663
T03	Beheer overige gebouwen en gronden	605		605
T064	Belastingen overig	2	-2	
T01	Bestuur	1.776		1.776
T02	Burgerzaken	329	-53	275
T11	Crisisbeheersing en brandweer	811	-6	805
T34	Economische promotie			
T12	Openbare orde en veiligheid	549	-73	477
T04	Overhead (ambt. ond. bestuur/WinD/comm.)	2.056	-129	1.927
T08	Overige baten en lasten			
T061	OZB woningen	229		229
T08	Prioriteiten			
T81	Ruimtelijke ordening	639	-79	560
T05	Treasury	3.184	-4.746	-1.562
T83	Wonen en bouwen	995	-501	494
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	15.608	-15.685	-78

	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T05	Treasury		-2.426	-2.426
T062	OZB niet-woningen		-9.270	-9.270
T063	Parkeerbelasting		-2.657	-2.657
T064	Belastingen overig		-394	-394
T07	Alg.uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-74.160	-74.160
T05	Dividend		-136	-136
T34	Economische promotie		-1.126	-1.126
T63	Inkomensregelingen		21	21
	Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		-90.148	-90.148

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

	Overhead overige	Rekening 2017		
	Taakvelden	Lasten	Baten	**Saldo**
T04	Overhead	13.571	-1.098	-12.473

	Vennootschapsbelasting	Rekening 2017		
	Taakveld	Lasten	Baten	**Saldo**
T09	Vennootschapsbelasting	0	0	0

	Reserves	Rekening 2017		
	Taakveld	Lasten	Baten	**Saldo**
T010	Mutaties reserves	15.985	21.198	-5.213

	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Rekening 2017		
	Taakveld	Lasten	Baten	**Saldo**
T011	Resultaat rekening	175.269	179.299	-4.030

Verdelingsprincipe taakvelden

De programmabegroting heeft 5 begrotingsprogramma´s, naast de posten Overhead, Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en VPB. De begrotingsprogramma´s zijn onderverdeeld in meerdere producten, waarbinnen de beschikbare middelen verder worden uitgesplitst in budgetten. Hier zijn 3 soorten in te onderscheiden: toegekende reguliere budgetten, verdeelde personeelslaten en berekende kapitaallasten. Deze unieke grootboeknummers zijn vervolgens toebedeeld aan de taakvelden, conform de regeling van Ministerie van BZK en Iv3-informatievoorschrift 2017. Dit overzicht heeft een toedeling van de gerealiseerde baten en laten van programma´s naar betreffende taakvelden. Op basis van de indeling in deze structuur in het financiële informatiesysteem worden de rapportages ten behoeve van regeling Iv3 gevuld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Specificatie reservemutaties per programma

	Specificatie reservesmutaties per programma	Rekening 2017		
Nr.	**Programma**	***Lasten***	***Baten***	***Saldo***
1	Woonklimaat	4.021	6.232	-2.211
2	Economie	449	8.082	-7.633
3	Zorg	2.892	181	2.712
4	Participatie	177	451	-274
5	Financiën	8.446	6.252	2.194
	waarvan structureel	1.986	773	1.213
	waarvan incidenteel	13.999	20.425	-6.426
	Totaal Reserves	**15.985**	**21.198**	**-5.213**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Incidentele baten en lasten 2017

Programma	Lasten	2017
P1	Meerwerk groen	380
P1	Meerwerk afvalverwerking	84
P2	Afwaardering Poort van Limburg (t.l.v. res. afwaardering CPvL)	6.400
P2	Subsidiering Van Hornejaar	67
P3	Huishoudelijke Hulp Toelage	156
P3	Doorbraakprojecten (t.l.v. reserve maatschappelijke doeleinden)	59
P4	Frictiekosten Punt Welzijn	90
P5	FLOW-traject (t.l.v. algemene reserve)	213
P5	WIND-traject (t.l.v. algemene reserve)	428
P5	Incid. lasten AZC (t.l.v. middelen faciliteitenbesluit opvangcentra)	271
P5	Voorbereidingskosten en nagekomen kosten grondexploitaties	71
P5	Dotatie stelselwijziging tekort voorziening grondexploitatie	5.537
P5	Dotatie tekort voorziening grondexploitatie	106
P5	Storting in de voorziening dubieuze debiteuren	710
P5	Heffings- en belastingrente Belastingdienst voorgaande jaren	63
		14.635

Programma	Baten	2017
P1	Bouwleges	356
P2	Verkoop vastgoed	2.735
P2	Onttrekking inkomensreserve afwaardering CvPL	6.400
P5	Winstnemingen grondexploitatie	2.526
P5	resultaat afsluiten grondexploitatie	288
P5	Bijdrage frictiekosten BSGW	58
P5	Afwikkeling verrekenbare en compensabele BTW	180
P6	Incidentele, niet-neutrale mutaties Algemene Uitkering	62
		12.605

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen WNT

Publicatieverplichting beloning regulier
De wijze van verantwoording van de WNT in de jaarrekening is vergelijkbaar met de Wopt. Een belangrijk verschil is wel dat uit hoofde van de WNT de bezoldiging van alle topfunctionarissen (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) ook moet worden verantwoord als de norm niet is overschreden. Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de gemeente op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op de programmarekening het volgende opnemen:

- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- de beloning in het voorgaande jaar; en
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Functie	Griffier	Gemeente-secretaris	Gemeente-secretaris
	M.H.R.M. Wolfs	M.H.F. Knaapen	B. Brinkman
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 28/02	1/3- 31/12
Omvang dienstverband	1,00	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.453,88	25.720,64	92.275,00
Beloningen betaalbaar op termijn	12.618,48	2.780,26	13.051,28
Subtotaal	97.072,36	28.500,90	105.326,28
Individueel WNT-maximum	181.000,00	29.257,53	151.742,47
		van 01/01 - 28/02	van 01/03 - 31/12
Onverschuldigd betaald bedrag -/-	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.
Totaal bezoldiging	97.072,36	28.500,90	105.326,28
Verplichte motivering indien overschrijding	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.V.T.
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,00	1,00	N.V.T.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	78.812	109.014	N.V.T.
Beloningen betaalbaar op termijn	15.027	20.155	N.V.T.
Totaal bezoldiging 2016	93.839	129.169	N.V.T.

Publicatieverplichting beloning inhuur
Indien sprake is van externe inhuur voor langer dan zes maanden binnen een periode van 18 maanden dient van elke topfunctionaris (ook als norm niet is overschreden) en van elke andere extern ingehuurde niet-topfunctionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm opgenomen te worden
Voorgaande is voor 2017 niet van toepassing.

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
De openbaarmaking van uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband, bijvoorbeeld een ontslagvergoeding, is ook gewijzigd ten opzichte van de Wopt.

Volgens de WNT zal voor elke topfunctionaris (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) en voor elke gewezen topfunctionaris moeten worden vermeld:

1. de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband;
2. de naam, functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed; en
3. het jaar waarin het dienstverband is beëindigd.

Zoals al eerder opgemerkt, is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoeding voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden.

Voor alle andere medewerkers zal een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband moeten worden vermeld in het jaardocument indien:

1. In enig voorafgaand jaar voor deze persoon een Wopt-melding is gedaan
2. Of het totaal van de uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband meer bedraagt of zal bedragen dan de maximale bezoldigingsnorm in het jaar waarin het dienstverband is beëindigd. De norm moet pro rata worden toegepast als geen sprake is van een fulltime dienstverband of als dit korter heeft geduurd dan een kalenderjaar.

De naam van de medewerker is niet noodzakelijk.

De gemeente moet deze informatie voor alle topfunctionarissen en alle medewerkers, voor wie de ontslagvergoeding openbaar gemaakt moet worden, uiterlijk voor 1 juli volgend op het verslagjaar digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en daarbij een toelichting geven indien sprake is van overschrijding van de maximale norm.

Van bovengenoemde publicatieverplichting is voor 2017 geen sprake.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

6

Balans

- Balans
- Toelichting op de balans

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Balans per 31 december 2017

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	ULTIMO 2017		ULTIMO 2016	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		971		1.294
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	139		412	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	832		882	
Materiële vaste activa		177.767		191.754
Investeringen met een economisch nut	137.481		154.760	
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	25.557		24.892	
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.632		8.653	
In erfpacht	4.097		3.449	
Financiële vaste activa		20.348		27.704
Kapitaalverstrekking aan:				
- deelnemingen	293		293	
Leningen aan:				
- woningbouw corporaties	17.580		18.726	
- deelnemingen	262		262	
Overige langlopende leningen	2.202		8.423	
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jr.	11		0	
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		40.583		44.058
Grond- en hulpstoffen	64		61	
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	37.731		43.997	
Voorraad gereed product en handelsgoederen	2.788		0	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		9.003		14.763
Vorderingen op openbare lichamen	4.550		7.412	
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen	466		0	
Overige vorderingen	3.987		7.351	
Liquide middelen		6.047		122
Kassaldi	26		14	
Banksaldi	6.021		108	
Overlopende activa		17.772		7.415
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- Rijk	0		1.111	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	728		1.047	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	17.044		5.257	
BALANSTOTAAL		**272.491**		**287.110**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	ULTIMO 2017		ULTIMO 2016	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		94.471		95.654
Algemene reserves	15.260		11.233	
Bestemmingsreserves	75.181		82.475	
Gerealiseerde resultaat	4.030		1.946	
Voorzieningen		30.861		28.645
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.747		1.137	
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	29.114		27.508	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar		116.116		131.107
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en andere financiële instellingen	116.069		131.058	
Waarborgsommen	47		49	
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schuld met een rentetypische looptijd < 1 jaar		20.591		19.289
Overige kasgeldleningen	10.000		0	
Banksaldi	0		10.137	
Overige schulden	10.591		9.152	
Overlopende passiva		10.452		12.415
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren ontvangen van:				
- Rijk	328		24	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.968		100	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	7.148		11.418	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.008		873	
BALANSTOTAAL		**272.491**		**287.110**
Gegarandeerde geldleningen		266.207		267.806

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. De gemeente Weert volgt deze stellige uitspraak.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

<u>Stelselwijzigingen</u>
De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties is tot en met 2016 gebaseerd op netto contante waarde. De gemeente heeft de keuze gemaakt om dit stelsel te wijziging naar eindwaarde. Daarmee wordt de vergelijkbaarheid ten behoeve van onder andere de tussentijdse winstnemingen op basis van de PoC-methode, eenduidiger in relatie tot de waardering van de voorziening. Deze stelselwijziging is reeds aan de gemeenteraad voorgelegd en goedgekeurd d.d. 15-11-2017 Betreffende stelselwijziging heeft de volgende impact op resultaat en vermogen:

Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening debetzijde balans	Presentatie-wijziging (Faciliterend grondbeleid)	Balans-waarde 31-12-2017	Voorziening 1-1-2017 Netto contante waarde	Voorziening 1-1-2017 Eindwaarde	Voorziening 31-12-2017 Netto contante waarde	Voorziening 31-12-2017 Eindwaarde
Saldo	73.538	-26.984	-8.824	37.730	-34.830	-40.366	-25.242	-27.771

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Bijdragen aan activa van derden worden conform de notitie "Waardering en afschrijving vaste activa en rente", vastgesteld op 23-11-2017 door de gemeenteraad, geactiveerd als ze individueel een bedrag van € 10.000,- te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen
De immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven conform onderstaande tabel, tenzij bij raadsbesluit anders besloten is.

Activa	Econ/ Maatsch. Nut	Afschrijvings-termijn
Immateriële activa		
Onderzoeken, voorlichting e.d.		
• Kosten van onderzoeken en ontwikkeling, uitwerking beleidsplannen, publicaties en brochures, mits dit een actief tot gevolg heeft		5 *jaar*
Bijdragen aan activa van derden		
• alle investeringssubsidies		Conform af-schrijvings-termijn gelijk-waardige gem.activa

Materiële vaste activa met economisch nut
Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in casu de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen
De materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven conform onderstaande tabel, tenzij bij raadsbesluit anders besloten is.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Activa	Econ/ Maatsch. Nut	Afschrijvings-termijn
Materiële activa		
Grond en terreinen:		
• Volkstuinencomplex	E	40 *jaar*
• Begraafplaatsen	E	30 *jaar*
• Overige gronden en terreinen (niet zijnde sportterreinen)	E	niet
• Sportterreinen (m.u.v. de bij de voorziening sport genoemde)	E	niet
Gebouwen en inrichting:		
• Nieuwbouw woonruimten, (bedrijfs)gebouwen, onderwijshuisvesting, parkeergarages	E	50 *jaar*
• Bouwkundige aanpassingen woonruimten en gebouwen, (aan)bouw bijruimten, 1e inrichting onderwijsruimten, JOP's/jongerenvoorzieningen	E	25 *jaar*
• Brandveiligheids- en beveiligingsvoorzieningen in gebouwen, arboaanpassingen, voorzieningen hemelwaterafvoer	E	15 *jaar*
• Inventaris/inrichting gemeentelijke en openbare gebouwen *(bureaus, kleinere installaties, materiaal stembureau e.d.), geluidwerende voorzieningen*	E	10 *jaar*
• Wijkunits	E	6 *jaar*
• Losse inventaris (bijv. stoelen, tapinstallatie)	E	5 *jaar*
Vervoermiddelen/ (rijdend) materieel:		
• Vlaggenmasten	E	20 *jaar*
• Groot materieel (vrachtwagens e.d.) 12 jaar	E	12 *jaar*
• Klein materieel (personenauto's e.d.) 10 jaar	E	10 *jaar*
• Sneeuwploeg / - strooier 12 jaar	E	12 *jaar*
• Veegmachine 6 jaar	E	6 jaar
Technische installaties:		
• Noodstroomaansluitingen	E	30 *jaar*
• CV installaties, paternosterkasten, cateringinstallaties	E	15 *jaar*
• telefooncentrale, garage-interieur (o.a. hefbrug en afzuiginstallatie), klimaatbeheersing, waterkoelers, presentatieapparaten, elektronische afsluitsystemen	E	10 *jaar*
Algemeen en automatisering / ICT:		
• Digitale basiskaarten, *kasten kadasterkaarten, reader archief, kabelkrant SLOW*	E	10 *jaar*
• ICT infrastructuur:	E	
statische componenten (o.a. bekabeling)	E	10 *jaar*
dynamische componenten, telefooncentrale	E	5 *jaar*
• ICT hardware:	E	
servers (procesafhankelijk)	E	4–5 *jaar*
werkplekvoorzieningen (werkplekafhankelijk)	E	3–4 *jaar*
• ICT software (procesafhankelijk), *kantoorautomatisering*	E	3–6 *jaar*
• Printer studiezaal archief, leesapparaat microfiches, "gemeentearchief online", microfilms, ontwikkeling archeologische kaarten	E	5 *jaar*
• Defibrillatoren	E	8 *jaar*
• Plotter	E	4 *jaar*
• Kleding bodes	E	4 *jaar*
• Luchtfoto's	E	3 *jaar*
Reiniging/ milieu:		
• Inrichting milieustraat, geluidsanering (bijv. geluidswal)	E	25 *jaar*
• Ondergrondse inzamelstations	E	15 *jaar*
• Containers, duobakken	E	10 *jaar*
• Geluidsniveaumeters	E	7 *jaar*
Weg- en waterbouwkundige werken, groen en verkeer:		
• Parkeerautomaten *(inclusief zuilen)*, rijwielstallingen waar een tarief geheven wordt	E	10 *jaar*
• Handterminals, parkeermeters, speeltoestellen	E	5 *jaar*

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Conform de op 12 februari 2014 door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 20 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

De gehanteerde afschrijvingstermijnen
De materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut, worden lineair afgeschreven conform onderstaande tabel, tenzij bij raadsbesluit anders besloten is.

Activa	Econ/ Maatsch. Nut	Afschrijvings-termijn
Materiële activa		
Grond en terreinen:		
Algemeen en automatisering / ICT:		
• Straatnaamborden	M	10 *jaar*
Reiniging/ milieu:		
• Hondentoiletten	M	10 *jaar*
Weg- en waterbouwkundige werken, groen en verkeer:		
• Wegen, straten, pleinen, bruggen	M	40 *jaar*
• (Recreatieve) fiets- en wandel/voetpaden, rotondes/verkeerstafels, natuuroevers/ beschoeiing, parkeerplaatsen/ voorzieningen, verkeersafremmende voorzieningen	M	25 *jaar*
• Civieltechnische werkzaamheden/ infrastructuur, groen en plantsoenen	M	20 *jaar*
• Verkeersregelinstallaties, aanleg 30 km-zones	M	15 *jaar*
• Belijningen en bebordingen, straatmeubilair, rijwielstallingen	M	10 *jaar*
(Openbare) verlichting/ elektriciteitsvoorzieningen:		
• Thermisch verzinkte/ gepoedercoate lichtmasten	M	40 *jaar*
• Thermisch verzinkte masten	M	35 *jaar*
• Stalen geschilderde masten	M	30 *jaar*
• Verzwaring elektriciteitsaansluitingen	M	25 *jaar*
• Reconstructie/ renovatie openbare verlichting, decoratieve armaturen	M	20 *jaar*
• Integrale veiligheid (verlichting)	M	15 *jaar*
• Elektriciteitskasten	M	10 *jaar*

Voor specifieke voorzieningen/investeringen op het gebied van sport, recreatie en toerisme, zijn de afgelopen jaren notities opgesteld, namelijk de notities "meerjaren onderhouds- en vervangingsplan gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties 2003-2022" en "meerjaren onderhouds- en vervangingsplan toeristisch-recreatieve voorzieningen 2004-2023". In deze notities zijn de afschrijvingstermijnen voor deze investeringen nader bepaald.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Activa		Econ/ Maatsch. Nut	Afschrijvings-termijn
Voorzieningen sport en zwembad:			
•	aanleg en volledige renovatie atletiekbaan, hockeyvelden en tennisbanen	E	30 *jaar*
•	terreinleidingen zwembad, aanleg en groot onderhoud sport(gras)velden,wedstrijdverlichting, scheidingswanden sportaccommodaties	E	25 *jaar*
•	onderhoudswerkzaamheden zwembad, inrichting sportaccommodaties,verlichting velden, dug-outs	E	20 *jaar*
•	technische installaties zwembad, toplaag houten sportvloer, telescopische tribunes, jaarklok met optimaliser, tumblingbaan, binnenzonweringen, verlichtingsarmaturen sportaccommodaties, toplaag kunstgrashockeyveld, atletiekbanen en trainingsvelden, beregeningsinstallaties en pompen, parkeer/ voorterrein, zittribune,aandrijfaggregaat scheidingswanden	E	15 *jaar*
•	inventaris horecavoorziening zwembad	E	10 *jaar*
•	inventaris zwembad, toplaagrenovatie kunststofsportvloeren, opwikkelbanden scheidingswand, afdekvloer, ontkalkinginstallatie, sportattributen, verlichting binnensportaccommodaties, ballenvangers, bezanden voetbalvelden, (toplaag)renovatie tennisbanen, skeelerbaan en andere (half)verharde velden, deksels en goten atletiekbaan, onderdelen tribune	E	10 *jaar*
Toeristisch-recreatieve voorzieningen:			
•	natuurijsbaan, passantenhaven	M	25 *jaar*
•	natuurleerpad, knuppelpad, steigers (viswater)	M	15 *jaar*
•	bewegwijzering wandel- en fietsroutes, informatiepanelen, toestellen, trimbaan	M	10 *jaar*

In het Gemeentelijk Rioleringsplan zijn de landelijk gehanteerde technische levensduren van rioleringsonderdelen genoemd. Onderstaand volgt een opsomming van deze activa met de bijbehorende afschrijvingstermijnen.

Activa		Econ/ Maatsch. Nut	Afschrijvings-termijn
Gemeentelijk rioleringsplan			
•	riolen, putten, kolken	E	40 tot 75 jaar
•	persleidingen (gemalen, drukriolering):	E	
	bouwkundig	E	45 *jaar*
	mechanisch / elektrisch	E	15 *jaar*

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de waarde van de aandelen onverhoopt structureel dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
Grond- en hulpstoffen
De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) als ook een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.
Het BBV schrijft voor (o.b.v. de Notitie Faciliterend Grondbeleid) dat kosten, die gemaakt worden in het kader van faciliterend grondbeleid en verhaald kunnen worden op derden, opgenomen dienen te worden als vordering. Bij een getekende overeenkomst wordt de post als kortlopende vordering opgenomen. Bij het ontbreken hiervan wordt de post opgenomen als overlopend actief, voorzover wordt verwacht dat deze binnen de looptijd van het exploitatieplan (in dit geval 15 jaar, zoals is vastgesteld bij de derde rapportage 2016 op 07-11-2016) nog verrekend kunnen worden. Als geen zicht is op een toekomstige verrekening dan wordt de post vermeld onder "niet in de balans opgenomen rechten". Betreffende post werd voorheen opgenomen onder de voorraden (onderhanden werk) omdat zij onderdeel is van de grondexploitatie Kampershoek 2.0. Bij de voorraden (onderhanden werk) wordt dit deel in de jaarrekening 2017 middels een presentatieverschuiving uit de boekwaarde van de boekwaarde Kampershoek 2.0 gehaald en verplaatst naar de overlopende activa. De omvang van deze post is gebaseerd op de werkelijke kosten en de netto te verhalen kosten in het exploitatieplan Kampershoek 2.0 (herziening 2), gerelateerd aan gronden in eigendom van derden. Betreffende post wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Per 31 december 2017 betreft deze overheveling een bedrag van € 8.824.000.
Indien verlies wordt verwacht is voor het volledige bedrag van het verwachte verlies een voorziening op eindwaarde getroffen. De voorziening word in mindering gebracht op de waardering van het onderhanden werk aan de debetzijde van de balans. Het onderhanden werk op de balans mag hierna niet negatief zijn. Een eventuele negatieve stand wordt opgeheven door voor het negatieve bedrag een voorziening op te nemen aan de creditzijde van de balans. Dit heeft geen invloed op het resultaat maar is uitsluitend een balanspresentatie.

Voorraad gereed product en handelsgoederen
Waardering vindt plaats tegen de kostprijs of tegen de lagere marktwaarde. De kostprijs bestaat uit de kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Een eventuele voorziening wordt gevormd op basis van externe taxatierapporten om te komen tot de lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer.

Verplichtingen voortvloeiend uit leasing of huur
De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing van kantoorapparatuur vindt plaats tegen contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Toelichting balans 2017

VASTE ACTIVA
Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	139	412
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	832	882
Totaal	**971**	**1.294**

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Balans verschuiving	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	412	-107	345	-470	-41	0	0	139
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	882	0	0	0	-50	0	0	832
Totaal	**1.294**	**-107**	**345**	**-470**	**-91**	**0**	**0**	**971**

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:
- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- het actief genereert in de toekomst economisch of maatschappelijk nut;
- de uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De investeringen in kosten van onderzoek en ontwikkeling hebben betrekking op de samenwerking Weert, Cranendonck-Kempenbroek, de versterking van de centrumfunctie en de ontwikkeling Lichtenberg. De desinvesteringen betreft voornamelijk de inbreng van eigen middelen op de ontwikkeling van De Lichtenberg.
De balansverschuiving betreft een verschuiving als gevolg van de investering *Herinrichting bassin* naar de materiële vaste activa met maatschappelijk nut (grond-/weg-/waterbouwkundige werken).

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- ·Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- ·De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- ·De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. De belangrijkste bijdragen aan activa van derden zijn de bijdragen aan de kabelskibaan IJzeren Man, de restauratie van de toren van de Martinuskerk en de gemeenschappelijke ruimte in de Oranjeflat.

Immateriële vaste activa: belangrijke investeringen	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
JvH voorbereidingskosten	188	117	117
Advieskosten versterken centrumfunctie	100	30	30
Totaal	**288**	**147**	**147**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Investeringen met een economisch nut	137.481	154.760
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	25.557	24.892
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.632	8.653
In erfpacht uitgegeven gronden	4.097	3.449
Totaal	**177.767**	**191.754**

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	15.147	18.217
Woonruimten	3.620	3.922
Bedrijfsgebouwen	92.904	103.083
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	10.022	11.337
Vervoermiddelen	202	251
Machines/apparaten/installaties	10.410	13.879
Overige materiële activa	5.176	4.071
Totaal	**137.481**	**154.760**

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2016	Balans-verschuiving	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Voorzieningen	Balanswaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	18.217	-577	612	-2.996	-14	0	0	0	15.243
Woonruimten	3.922	0	0	0	-104	0	-198	0	3.620
Bedrijfsgebouwen	103.083	-1.554	4.671	-2.802	-3.177	248	-7.582	0	92.887
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	11.337	-1.031	546	-23	-807	0	0	0	10.022
Vervoermiddelen	251	0	0	0	-49	0	0	0	202
Machines/apparaten/installaties	13.879	-212	19	0	-1.205	0	-2.150	0	10.331
Overige materiële activa	4.071	0	1.620	0	-575	60	0	0	5.176
Totaal	**154.760**	**-3.374**	**7.468**	**-5.821**	**-5.931**	**308**	**-9.930**	**0**	**137.481**

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

De balansverschuivingen betreffen verschuivingen die noodzakelijk zijn om de activa aan de juiste BBV-categorie te koppelen. De investeringen en desinvesteringen in gronden en terreinen hebben hoofdzakelijk betrekking op verrekeningen inzake het stadhuis. De investeringen in bedrijfsgebouwen hebben voornamelijk betrekking op het stadhuis, nieuwbouw IKC Leuken, het Munttheater, en de archiefbewaarplaats. De bijdrage van € 2.996.000,- bij Gronden en terreinen betreft een afrekening met BAM BV inzake La Cour Blue.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

In 2016 is de bouw van de woningen in het Beekstraatkwartier overgebracht van de grondexploitatie naar de algemene dienst. Tevens is toen de daarmee samenhangende risicovoorziening van € 921.119,- overgebracht. De voorziening is een correctie op de berekende verkoopwaarde, zodat waardering van de woningen tegen marktwaarde plaatsvindt. In 2017 zijn er geen mutaties geweest op deze voorziening.

Materiële vaste activa met economisch nut: belangrijke investeringen	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Archiefbewaarplaats nieuw	887	786	845
Masterplan ICT digitale dienstverlening	2.153	493	685
Toneelinstallatie Munttheater	1.730	1.334	1.519
Totaal	**4.769**	**2.614**	**3.049**

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor heffing wordt geheven	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Grond-/ weg-/ waterbouwkundige werken	25.557	24.892
Totaal	**25.557**	**24.892**

Materiële vaste activa economisch nut waarvoor heffing wordt geheven	Boek-waarde 31-12-2016	Balans-verschui-ving	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Voor-zieningen	Boek-waarde 31-12-2017
Grond-/ weg-/ waterbouwk.	24.892	1.031	1.155	-779	-742	0	0	0	25.557
Totaal	**24.892**	**1.031**	**1.155**	**-779**	**-742**	**0**	**0**	**0**	**25.557**

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. In dit geval kunnen met deze investeringen middelen worden gegenereerd (rioolheffing).

De balansverschuiving betreft een verschuiving van grond-, weg-, en waterbouwkundige werken met economisch nut, naar grond-, weg-, en waterbouwkundige werken waarvoor een heffing wordt geheven (riolering). De belangrijkste investeringen betreffen het opheffen van de overstort in de Houtstraat, riolering fase 2015 en de vernieuwing van de riolering in Stramproy. Daarvan wordt de realisering van riolering fase 2015 ten laste van de voorziening riolering gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor heffing wordt geheven: belangrijke investeringen	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Opheffen overstort Houtstraatlossing GRP08	6.278	228	5.879
Riolering GRP 2015	2.000	697	1.451
Riolering Stamproy Oost fase 1	5.535	126	5.293
Totaal	**13.814**	**1.052**	**12.624**

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	276	169
Woonruimten	0	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	9.917	8.253
Machines/apparaten/installaties	49	63
Overige materiële activa	390	168
Totaal	**10.632**	**8.653**

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut vóór 2017	Boek-waarde 31-12-2016	Balansver-schuiving	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Voor-zieningen	Boek-waarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	169	116	0	0	-8	0	0	0	276
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	8.253	-339	2.353	-305	-683	214	0	0	9.493
Machines/apparaten/installaties	63	0	0	0	-14	0	0	0	49
Overige materiële activa	168	0	0	0	-15	0	0	0	153
Totaal	**8.653**	**-223**	**2.353**	**-305**	**-721**	**214**	**0**	**0**	**9.970**

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut na 2017	Boek-waarde 31-12-2016	Balansver-schuiving	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Voor-zieningen	Boek-waarde 31-12-2017
Grond-/ weg-/ waterbouwkundige werken	0	0	484	-225	0	165	0	0	424
Overige materiële activa	0	0	475	0	0	-238	0	0	238
Totaal	**0**	**0**	**959**	**-225**	**0**	**-73**	**0**	**0**	**662**

Totaal materiele vaste activa met maatschappelijk nut	**8.653**	**-223**	**3.312**	**-530**	**-721**	**141**	**0**	**0**	**10.632**

Met ingang van verslagjaar 2017 worden de materiële vaste activa met maatschappelijk nut in 2 groepen weergegeven: de activa zoals die tot en met 2016 zijn gerealiseerd en de investeringen in activa vanaf 1-1-2017. Dit in verband met de BBV-wijziging die gemeenten verplicht om per 1-1-2017 alle investeringen te activeren en volgens een normaal regime af te schrijven. Reserves mogen niet meer in aftrek worden genomen op het te investeren bedrag, maar kunnen worden gebruikt om kapitaallasten mee te dekken.
De belangrijkste investeringen worden onderstaand weergegeven. Van de provincie is in een eerder stadium een subsidie verkregen voor de realisatie van het KEC. Van deze subsidie is een deel (€ 221.500,-) beschikbaar voor de inrichting van het openbaar gebied rond het KEC.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut: belangrijke investeringen	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Herinrichting Bassin	1.544	1.309	1.523
Inrichting openbaar gebied IKC/school Leuken	505	458	497
Ontwikkeling Weert West	557	82	82
Verbeteren van de weginfrastructuur	375	116	116
Herinrichting Beekstraat	210	180	180
Totaal	**3.190**	**2.145**	**2.397**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

In erfpacht uitgegeven gronden

In erfpacht uitgegeven gronden	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
In erfpacht uitgegeven gronden	4.097	3.449
Totaal	**4.097**	**3.449**

In erfpacht uitgegeven gronden	Boekwaarde 31-12-2016	Balans-verschuiving	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2017
In erfpacht uitgegeven gronden	3.449	659	0	0	-11	0	4.097
Totaal	**3.449**	**659**	**0**	**0**	**-11**	**0**	**4.097**

De balansverschuiving heeft betrekking op twee aanpassingen: een verschuiving van € 115.500 van de post *In erfpacht uitgegeven gronden* naar de post *Gronden met een maatschappelijk nut* en een verschuiving van € 774.684 van de post *Bedrijventerreinen* (grondexploitatie) naar de post *In erfpacht uitgegeven gronden*.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boek-waarde 31-12-2016	Balans-verschui-ving	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen/aflossingen	Afwaar-deringen	Voor-ziening	Boek-waarde 31-12-2017
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	293	0	0	0	0	0	0	293
Leningen aan woningbouwcorporaties	18.726	0	0	0	-1.146	0	0	17.580
Leningen aan deelnemingen	262	0	0	0	0	0	0	262
Overig langlopende leningen	8.423	0	200	0	-6.282	-139	0	2.202
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	11	0	0	0	0	0	11
Totaal	**27.704**	**11**	**200**	**0**	**-7.428**	**-139**	**0**	**20.348**

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en de overige langlopende leningen worden in de tabellen hieronder gespecificeerd. De lening aan deelneming is een lening verstrekt aan Enexis. Deze wordt in 2019 in zijn geheel afgelost.
In 2017 zijn 2 uitstaande leningen bij ING en SNS van elk € 3.000.000,- afgelost.

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	Relatief aandeel	Nominale waarde	Intrinsieke waarde
Stichting Cultureel Centrum	100,00%	0	0
NV Bank der Nederlandse Gemeenten	0,07%	103	3.136
NV Essent (niet verkocht deel)	0,07%	112	2.750
NV Waterleidingmij. Limburg	3,40%	77	6.620
BV AVL Nazorg	1,83%	1	0
Totaal		**293**	**12.506**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Belegde gelden Burgerlijk Armenbestuur	0	0
Renteloze leningen basketbal/volleybal	7	7
Uitgezet naar aanleiding van overliquiditeit 2002	0	6.000
Startersleningen	1.970	2.145
Duurzaamheidsleningen	225	271
Escrow-rekening Attero	10	0
Totaal overige langlopende leningen	***2.212***	***8.423***
Voorziening Escrow-rekening Attero	10	0
Totaal voorzieningen	***10***	***0***
Totaal	**2.202**	**8.423**

VLOTTENDE ACTIVA
Voorraden

Voorraden	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Grond- en hulpstoffen	64	61
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	37.731	43.997
Gereed product en handelsgoederen	2.788	0
Totaal	**40.583**	**44.058**

Bouwgronden in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie	Boek-waarde 31-12-2016	Balansver-schuiving	Investe-ringen	Opbreng-sten	Winst/ verlies	Boek-waarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatend complex	Presentatie-verschuiving	Balans-waarde 31-12-2017
Woningbouw	33.623	0	3.514	-8.641	-582	27.913	-17.154	0	10.760
Bedrijventerreinen	34.597	-775	2.071	-2.041	2.526	36.378	-3.606	-8.824	23.949
Stadsvernieuwing wonen	7.797	0	309	-162	-1.354	6.590	-4.454	0	2.136
Stadsvernieuwing bedrijven	2.810	0	101	-255	0	2.656	-1.770	0	886
Totaal	**78.827**	**-775**	**5.995**	**-11.099**	**590**	**73.538**	**-26.984**	**-8.824**	**37.731**

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief begroting. Vanaf dat moment worden vervaardigingskosten geactiveerd onder de noemer onderhanden werk.

De balansverschuivingen betreffen in 2017 gesloten erfpachtovereenkomsten in Kampershoek 2.0 en De Kempen uitbreiding en zijn nu opgenomen onder de materiële vaste activa.
De tussentijdse winsten zijn genomen middels de door de BBV voorgeschreven Percentage of Completion methode (POC). De winsten zijn genomen op drie projecten met een positief eindresultaat, De Kempen uitbreiding € 368.000, Leuken-Noord-Oost € 339.000 en Centrum-Noord € 1.819.000,-.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

De presentatieverschuiving betreft het faciliterende deel (investeringen ten behoeve van gronden van derden) van Kampershoek 2.0. Deze verwerking is toegelicht in de grondslagen voor voorraden.

Verloop voorziening verlieslatende grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2016	Stelsel-wijziging	Boekwaarde 1-1-2017	Onttrekking	Vrijval	Dotatie	Presentatie-wijziging	Boekwaarde 31-12-2017
Totaal	**34.830**	**5.537**	**40.366**	**-1.936**	**-11.199**	**540**	**-787**	**26.984**

De oorzaken van de vrijval van € 11.199.000 zijn:

- Een vermindering van het verwachte tekort op woningbouw voor € 1.500.000 met als voornaamst oorzaak de verwachtingen voor Laarveld Fase 3.
- Een vermindering van het verwachte tekort van Kampershoek 2.0 voor € 7.200.000 door het in exploitatie nemen van gronden als gevolg van een positieve afzetverwachting en een verlaging van de kosten voor het bouwrijp maken van de uit te geven bouwkavels.
- Een verbetering van het resultaat van de stadsvernieuwing projecten voor een bedrag van € 1.600.000 met als belangrijkste oorzaak de verkoopovereenkomst voor de ontwikkeling van 205 woningen in het plan Waterfront (met gemeentelijke grex Landbouwbelang).

De stelselwijziging is toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

De ramingen van de in de toekomst te maken kosten en de te realiseren opbrengsten zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

Uitgangspunten grondexploitatie	2017	2016
Parameters		
Rente	1,66%	3,25%
Rente Kamperhoek 2.0	1,56%	3,25%
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%
Kostenstijging 2018 t/m 2020, per jaar	2,50%	2,00%
Kostenstijging 2021 t/m einde grex, per jaar	2,00%	2,00%
Opbrengststijging 2018 t/m 2020, per jaar	1,00%	1,00%
Opbrengststijging 2021 t/m 2027, per jaar	2,00%	2,00%
Overige uitgangspunten		
Toename woningen 2014 – 2028	max 1.200	max 1.200
Afzet bedrijventerreinen 2018 – 2026	46,5 ha	61,5 ha
Prijzen kavels woningbouw	grondprijsbrief 2018	grondprijsbrief 2016
Prijzen kavels bedrijventerreinen	grondprijsbrief 2018	grondprijsbrief 2016
Looptijd Kampershoek 2.0 en Laarveld	15 jaar	15 jaar
Looptijd overige projecten	10 jaar	10 jaar

De rente van 1,66% in 2017 is bepaald aan de hand van de rentevoet over de vaste schulden vermenigvuldigd met de verhouding vreemd vermogen/balanstotaal blijkend uit de jaarrekening 2016.
De rente van Kampershoek 2.0 is een gewogen gemiddelde van 1,66% en de omslagrente van 1,25% in verband met het faciliterende deel.
Het disconteringspercentage voor de berekening van de Netto Contante Waarde van de resultaten is gelijkgesteld aan het maximum van het streefpercentage voor de inflatie volgens de ECB.
De kostenstijging is afgeleid van het langjarige gemiddelde van de CPI inflatie (2%). Als gevolg van de recente ontwikkelingen is de verwachting van de kostenstijging voor de periode 2018-2020 bijgesteld naar 2,5%. Daarna wordt weer over gegaan naar het langjarig gemiddelde van 2%, dat wordt toegepast tot het einde van de looptijd van de respectievelijke grondexploitatie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

De opbrengststijging 2018 tot en met 2020 is behoudend ingeschat op 1%. Dit in verband met de nog onzekere ontwikkeling van de bouw- en aanbestedingskosten in de bouw. Vanaf 2021 wordt verwacht dat de kostenstijging en opbrengstenstijging even hoog zullen zijn (2%).
De toename woningen 2014 -2028 is ontleend aan de 'Structuurvisie Weert 2025' gebaseerd op prognoses uit 2012 .
De afzet bedrijventerreinen is gebaseerd op de prognoses uit 2017 van Buck Consultants International en Saelmans bedrijfsmakelaardij B.V. De daling tot 46,5 ha heeft met name plaatsgevonden door gesloten overeenkomsten in Kampershoek 2.0.
De looptijden van Kamperhoek 2.0 en Laarveld zijn in afwijking van de standaard 10-jaarstermijn volgens het BBV met de derde tussenrapportage 2016 door de Raad op 15 jaar vastgesteld.

Het geraamde eindresultaat is als volgt te specificeren:

	A	+B	-C	-D	=E
Boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	**Boekwaarde 31-12-2017**	**Geraamde nog te maken kosten**	**Geraamde nog uit te geven gronden**	**Geraamde subsidies en overige bijdragen**	**Verwacht verlies**
Laarveld	26.335	13.879	22.629	1.752	15.831
Vrouwenhof	-46	1.604	933	10	614
Overige woningbouw	1.625	316	614	4	1.322
Woningbouw	**27.913**	**15.798**	**24.177**	**1.767**	**17.768**
0					
De Kempen Uitbreiding	-367	3.735	4.162	513	-1.307
Kampershoek 2.0	33.843	32.770	42.468	20.666	3.479
Overige bedrijventerreinen	2.903	2.171	5.806	563	-1.295
Bedrijventerreinen	**36.378**	**38.675**	**52.436**	**21.741**	**877**
0					
Bpo Landbouwbelang	1.273	1.916	2.912	53	224
Overige stadsvernieuwing wonen	5.318	1.364	2.240	91	4.352
Stadsvernieuwing wonen	**6.590**	**3.281**	**5.152**	**144**	**4.575**
0					
Kanaalzone 1	2.656	638	1.467	57	1.770
Stadsvernieuwing bedrijven	**2.656**	**638**	**1.467**	**57**	**1.770**
0					
Totaal	**73.538**	**58.392**	**83.231**	**23.709**	**24.991**

De geraamde nog te maken kosten van € 58,4 miljoen zijn als volgt te specificeren:

- Kosten planontwikkeling, voorbereiding, directie en toezicht en verkoop en beheer voor ruim € 10 miljoen.
- Verwervingen ad € 3,0 miljoen waarvan € 2,9 miljoen in Kampershoek 2.0 door het weer in exploitatie nemen van gronden en wijziging van het plangebied.
- Voor sloop en sanering is een bedrag benodigd van € 2,9 miljoen vooral in Kampershoek 2.0 (€ 1,7 miljoen) en Laarveld (€ 0,8 miljoen).
- Bouwrijp maken kost ruim € 11,8 miljoen en vindt vooral plaats in Kampershoek 2.0 (€ 9,0 miljoen), Laarveld (€ 2,4 miljoen).
- Het woonrijpmaken kost nog € 16,6 miljoen en is terug te voeren tot Kampershoek 2.0 (€ 5,2 miljoen), Laarveld (€ 5,9 miljoen), Landbouwbelang (€ 1,2 miljoen), Vrouwenhof (€ 1,2 miljoen), de overige bedrijventerreinen (€ 2,6 miljoen) en de overige woningbouwprojecten (€ 5 ton).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

- De bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen bedragen € 1,9 miljoen. Dit betreft voornamelijk het Stationsplein, het Bassin en de fietsbrug over de Ringbaan.
- De kostenstijging betreft een totaal bedrag van € 4,4 miljoen en is gerelateerd aan de nog uit te voeren investeringen en het jaar waarin deze worden uitgevoerd.
- De rentekosten (verminderd met de renteopbrengsten) bedragen per saldo € 6,1 miljoen, waarvan € 4,6 miljoen in Kampershoek 2.0 en € 1,0 miljoen in Laarveld. De rentekosten bedroegen vorig jaar nog € 18,0 miljoen. Deze vermindering van de rentekosten wordt veroorzaakt door het verlagen van het rentepercentage van 3,25% naar 1,66 %/1,56%.

De totaal nog te realiseren opbrengsten tot en met 2032 zijn geraamd op € 83 miljoen:

- De nog te realiseren opbrengsten voor woningbouw bedragen € 24,2 miljoen. Hiervan heeft € 22,6 miljoen betrekking op Laarveld, € 0,9 miljoen op Vrouwenhof en de rest op de overige woningbouwlocaties.
- De opbrengst uit de verkoop van bedrijventerreinen bedraagt € 53,9 miljoen, waarvan € 42,5 in Kampershoek 2.0, € 4,2 miljoen in de Kempen en € 7,3 miljoen in de overige bedrijventerreinen.
- De nog te realiseren opbrengsten voor stadsvernieuwing wonen bedragen € 5,1 miljoen waarvan € 2,9 miljoen voor Landbouwbelang en € 2,2 miljoen overig.

De geraamde subsidies en overige bijdragen ad € 23,7 miljoen bestaan uit:

- De overige opbrengsten bedragen € 1,3 miljoen en betreffen verkoop van overige gronden en gebouwen, voornamelijk in Laarveld (o.a. Hushoverweg).
- De post bijdragen en subsidies bedraagt € 17,8 miljoen en heeft betrekking op de exploitatiebijdragen van ontwikkelende partijen binnen Kampershoek 2.0.
- De opbrengstenstijging bedragen € 4,6 miljoen en zijn gerelateerd aan de nog te ontvangen opbrengsten en het jaar waarin deze worden ontvangen.

Vooraad gereed product en handelsgoederen	Balanswaarde 31-12-2016	Invest & opbr.	Balansver.	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening	Balanswaarde 31-12-2017
Handelsgoederen	0	0	12.291	12.291	-9.503	2.788
Totaal	**0**	**0**	**0**	**12.291**	**-9.503**	**2.788**

Als gevolg van de bestuurlijk intentie het complex Poort van Limburg in de verkoop te plaatsen, is de resterende boekwaarde van het complex als voorraad handelsgoederen opgenomen in 2017. De balansverschuiving hierboven presenteert de bruto boekwaarde (zonder voorziening). Bij de materiele vaste activa is de netto balansverschuiving verwerkt (inclusief voorziening)

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jr.	31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-17	Balanswaarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	4.550	0	4.550	7.412
Rekening-courant verhouding met niet financiele instellingen	466	0	466	0
Overige vorderingen	6.470	-2.483	3.987	7.351
Totaal	**11.486**	**-2.483**	**9.003**	**14.763**

Vorderingen op openbare lichamen zijn vorderingen op voornamelijk overheidsinstellingen. De overige vorderingen hebben betrekking op belastingen en sociaal domein.

De rekening-courant verhouding met niet financiële instellingen betreft de rekening-courant verhouding die de gemeente heeft met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (Svn). Het Svn verschaft namens de gemeente, onder voorwaarden, startersleningen en duurzaamheidsleningen aan particulieren. De gemeente voedt de rekening-courant door stortingen. Het saldo dat in bovenstaande tabel wordt weergegeven, betreft het niet in leningen omgezette deel van de door de gemeente gestorte bedragen. Voorheen was de rekening-courant verhouding niet zichtbaar, met ingang van 2017 is dit aangepast.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	0	0	0	0
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Ruimte onder drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Vanaf 2013 is schatkistbankieren voor gemeenten verplicht. Bij schatkistbankieren dienen overtollige liquide middelen boven een bepaalde drempel aangehouden te worden in de schatkist. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. Weert is een "netto lenende" gemeente, die incidenteel overtollige liquide middelen heeft. Deelname aan het schatkistbankieren is daarom voor Weert ook maar incidenteel aan de orde.

In 2017 is het gemiddelde saldo per kwartaal van de liquide middelen niet boven het drempelbedrag voor schatkistbankieren uitgekomen. Schatkistbankieren is daarmee niet van toepassing geweest in 2017.

Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kassaldi	26	14
Banksaldi	6.021	108
Totaal	**6.047**	**122**

De gemeente heeft een rekening-courant verhouding met de BNG, die tevens het schatkistbankieren uitvoert (zie hierboven). De kredietfaciliteit op de rekening courant bedraagt € 15.000.000,-. Daarnaast worden bij andere banken diverse rekeningen aangehouden. Deze rekeningen worden periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Rijk	0	1.111
- Overige overheden	728	1.047
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	17.044	5.257
Totaal	**17.772**	**7.415**

De post "Overige nog te ontvangen bedragen" bevat een vordering van de grondexploitatie in het kader van het faciliterend grondbeleid van € 8.824.000,- en een vordering op het BCF van € 6.393.000,- over het jaar 2017. De vordering van de grondexploitatie wordt dit jaar voor het eerst opgevoerd en de vordering op het BCF werd in voorgaande jaren op de post debiteuren verantwoord. In onderstaande tabel wordt een specificatie gegeven van de nog te ontvangen bedragen van en vooruitbetaalde bedragen aan Nederlandse overheidslichamen.

Nog te ontvangen bedragen van en vooruitbetaalde bedragen aan Nederlandse overheidslichamen	Saldo 31-12-2016	Toevoe-gingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2017
Rijk: afrekening BBZ	119	0	-119	0
Rijk: bijdrage Quick Wins binnenhaven	323	0	-323	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Rijk: vangnetuitkering	669	0	-669	0
Provincie: bijdrage kosten openbaar gebied verlichting	43	0	-43	0
Provincie: bijdrage Quick Wins binnenhaven	691	0	0	691
Provincie: subsidie project gedragsbeïnvloeding	8	0	-8	0
Gemeente Nederweert: bijdrage sociale recherche	35	0	-35	0
Gemeente Nederweert: bijdrage leerplicht	43	0	-43	0
Gemeente Nederweert: bijdrage Milieustraat	227	0	-227	0
Gemeente Leudal: bijdrage sociaal medewerker	0	6	0	6
Gemeente Venlo: afrekening maatschappelijke opvang	0	31	0	31
Totaal	**2.158**	**37**	**-1.467**	**728**

De provinciale bijdrage aan de quick wins in de binnenhaven is in 2018 ontvangen.

VASTE PASSIVA
Eigen vermogen

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	15.260	11.233
Bestemmingsreserves	75.181	82.475
Gerealiseerd resultaat	4.030	1.946
Totaal	**94.471**	**95.654**

Staat van reserves	Boekwaarde 31-12-2016	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermidering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017
ALGEMENE RESERVES						
Algemene reserve	11.233	3.716	-1.636	1.946	0	15.260
Totaal algemene reserves	**11.233**	**3.716**	**-1.636**	**1.946**	**0**	**15.260**
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES						
Reserve majeure projecten	27.471	1.859	-2.704	0	0	26.626
Reserve aankoop kunstvoorwerpen	54	0	0	0	0	53
Reserve huisvesting onderwijs	5.343	444	0	0	0	5.786
Reserve wijkenbudget	124	18	0	0	0	142
Egalisatiereserve Complex Poort van Limburg	3.051	63	-243	0	0	2.871
Reserve civieltechnische kunstwerken	718	116	0	0	0	833
Reserve Asl-medewerker	162	0	0	0	0	162
Reserve renteverlies emtns	57	1	-58	0	0	0
Reserve afkoopsom onderhoud en vervanging Biesterbrug	2.015	88	0	0	0	2.104

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Reserve meerjarenonderhoud en vervanging sport	466	98	0	0	0	564
Reserve restauratie/digitalisering archief-/museumcollectie	79	11	0	0	0	90
Reserve herinrichting Sutjensstraat	106	0	0	0	0	106
Reserve gemeentelijk vastgoed	3.506	1.040	-604	0	0	3.942
Reserve sociaal domein	5.848	2.648	-22	0	0	8.474
Bestemmingsreserve Weert-West	289	55	-344	0	0	0
Reserve inburgering en participatie niet-westerse allochtonen	1.097	130	-100	0	0	1.128
Reserve combinatiefunctionarissen	155	0	-45	0	0	111
Reserve bodemsanering	0	387	0	0	0	387
Inkomensreserve huisvesting onderwijs	7.000	0	0	0	0	7.000
Reserve afwaardering bouwgrondexploitaties	5.650	0	-5.650	0	0	0
Risicobuffer bouwgrondexploitaties	9.085	3.365	-1.249	0	0	11.200
Inkomensreserve afwaardering Complex Poort van Limburg	6.400	0	-6.400	0	0	0
Reserve economische activiteiten GB	29	0	-29	0	0	0
Totaal overige bestemmingsreserves	**78.703**	**10.322**	**-17.447**	**0**	**0**	**71.579**
BESTEMDE RESERVES VOOR DEKKING VAN KAPITAALLASTEN						
Reserve KKK wijkaccommodatie	1.454	0	0	0	-52	1.402
Reserve accom.Batavierentreffers	4	0	0	0	0	3
Reserve 2 peuterspeelzalen Het Dal	127	0	0	0	-3	123
Reserve wijkaccommodatie Tungelroy	125	0	0	0	-3	122
Reserve toplaag vloer sporthal	2	0	0	0	-1	1
Reserve restauratie Martinustoren	74	0	0	0	-7	67
Reserve aankoop St. Annamolen	4	0	0	0	0	4
Reserve JOP graswinkel	4	0	0	0	0	4
Reserve molenonderhoud	115	0	0	0	-29	87
Reserve welzijn peuterspeelzaal WML	112	0	0	0	-4	107
Reserve verkoop oude milieustraat	567	0	0	0	-18	549
Reserve atletiekaccommodatie fase 1	1.177	0	0	0	-51	1.125
Gebiedsvisie Kempenbroek/IJzeren Man	8	0	0	0	0	8
Totaal bestemde reserves voor dekking van kapitaalasten	**3.772**	**0**	**0**	**0**	**-169**	**3.602**
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**82.475**	**10.322**	**-17.447**	**0**	**-169**	**75.181**
TOTAAL RESERVES	**93.708**	**14.039**	**-19.083**	**1.946**	**-169**	**90.441**

Algemene reserve

De algemene reserve is in feite het enige vermogensbestanddeel van de gemeente Weert dat niet geoormerkt is. Onttrekkingen aan de algemene reserve bestaan in principe uitsluitend uit

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

verrekeningen van negatieve rekeningsaldi en het tijdelijk opvangen van begrotingstekorten. Op de algemene reserve rust in het kader van het traject FLOW nog een claim van € 226.647,--. Voor het traject WinD en overige aanwendingen vanuit de meerjarenraming 2018-2020 (prioriteiten) is er nog een claim van € 2.027.680,--
Met ingang van 1999 is besloten om niet de gehele rente van de algemene reserve ten gunste van de exploitatie te brengen maar een inflatiecorrectie aan de algemene reserve toe te voegen. Deze inflatiecorrectie is bij behandeling van de begroting 2002 blijvend gesteld op 2%.

Op basis van de stelselwijziging BBV met betrekking tot toerekenen van rente wordt voorgesteld vanaf de begroting 2019 géén rente meer toe te rekenen

Reserve majeure projecten
Deze reserve is bedoeld om de budgettaire lasten van de 3 majeure projecten deels op te vangen.

Reserve aankoop kunstvoorwerpen
Deze reserve is gevormd uit de beschikbare budgetten die in de loop van een aantal jaren door onder andere provinciale subsidies ontstaan zijn. Elk jaar wordt het eventuele restant van het budget voor aankoop van kunstwerken via de jaarrekening aan deze reserve toegevoegd. Eventuele tekorten worden uit deze reserve aangevuld. De uitgaven zijn moeilijk in te schatten omdat deze afhankelijk zijn van wat de markt te bieden heeft. Deze manier van werken is juist gekozen om aankoop ten behoeve van de collectie mogelijk te maken. Als er stukken op de markt beschikbaar komen via veilingen kan niet gewacht worden op het zoeken van middelen en het raadsbesluit tot inzetten van deze middelen.

Reserve decentralisatie huisvesting onderwijs
Deze reserve is gevormd door het jaarlijkse overschot van de via de algemene uitkering ontvangen middelen voor de uitvoering van de onderwijs huisvestingstaak. Daarnaast worden opbrengsten in het kader van verhuur van lokalen aan bijvoorbeeld kinderopvangorganisaties ook ten gunste gebracht van de middelen voor huisvesting onderwijs. De jaarlijkse lasten van OZB, verzekering en dergelijke en de lasten van (vervangings-)investeringen bij het primaire en het voortgezet onderwijs leggen een aanzienlijk beslag op deze middelen. Zoals in de raadsinformatiebrief van 12 oktober 2017 is aangegeven wordt (de omvang van) deze reserve in relatie tot het huisvestingsbudget onderwijs betrokken bij de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen in 2018.

Reserve wijkenbudget
In 2016 is besloten om per 1 januari 2017 te stoppen met "Mijn straat jouw straat" (MSJS) in de huidige vorm. Na vaststelling van de laatste subsidies MSJS 2016 (in de tweede helft van 2017) kan gekeken worden naar de besteding van deze reserve. Dit gebeurt bij de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen in 2018.

Egalisatiereserve Complex Poort van Limburg
Deze reserve dient ter opvang van de budgettaire lasten opgenomen in de begroting betreffende het Complex Poort van Limburg. Deze reserve is gebaseerd op de subsidie van de provincie en een bijdrage vanuit de reserve majeure projecten. Bij de jaarrekening 2017 is het Complex Poort van Limburg afgewaardeerd. Hierdoor zal de Egalisatiereserve Complex Poort van Limburg in het jaar 2018 niet meer noodzakelijk zijn. Voorgesteld wordt om deze reserve van € 2.870.509,- vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve in het boekjaar 2018.

Reserve civieltechnische kunstwerken
Deze reserve is bedoeld voor de vervanging van civieltechnische kunstwerken. Naar aanleiding van de pilot over het gezamenlijk inspecteren en onderhouden van civieltechnische kunstwerken in de grotere gemeenten van Limburg en de provincie, heeft Rijkswaterstaat in 2017 een aanbesteding uitgeschreven. Er is enige vertraging opgelopen maar inmiddels heeft de gunning plaatsgevonden. Momenteel vindt er tussen de deelnemende overheden gezamenlijk overleg plaats over de planning van de inspectie- en advieswerkzaamheden in de gehele provincie. Weert heeft alle "grote kunstwerken" ingebracht en gedurende 2018 worden de inspectie- en advieswerkzaamheden uitgevoerd. Na afronding zijn alle "grote civieltechnische kunstwerken" van Weert risicogestuurd geïnspecteerd en ligt er per object een gedetailleerd meerjarenonderhoudsrapport. Op basis van deze rapporten wordt een nieuw beheer- en onderhoudsplan voor de komende jaren opgesteld. Daarna wordt dit ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden inclusief een besluit over de huidige reserve en de voor de toekomst noodzakelijk reserve.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Reserve wachtgeld ASL-medewerker
In 2010 werd een bijdrage ontvangen van de gemeente Venlo ad € 161.658,- in verband met de overgang van een medewerker Afvalsamenwerking Limburg (ASL) naar de gemeente Weert. In verband met eventuele toekomstige wachtgeldverplichtingen van deze medewerker is deze bijdrage in eerste instantie gestort in een voorziening. Zolang er echter nog geen sprake is van een concrete verplichting op basis van een onderliggend plan dienen deze middelen ad € 161.658,- onder de reserves te worden opgenomen.

Reserve renteverlies EMTNS
Het saldi van deze reserve is ultimo 2017 nul. De reserve kan worden opgeheven.

Reserve afkoopsom onderhoud en vervanging Biesterbrug
Betreft een ontvangen afkoopsom die bestemd is voor onderhoud en vervanging van de Biesterbrug.

Reserve meerjarig onderhoud en vervanging sport
Voor het groot (eigenaren)onderhoud van de gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties is geen actuele begroting voor onderhoud beschikbaar. De voorziening is bij de jaarrekening 2014 omgezet in een reserve gemeentelijk vastgoed. Voor het zogenaamde huurdersonderhoud van deze gebouwen en het onderhoud en de vervanging van de niet bouwkundige voorzieningen zoals sportvelden en beregeningsinstallaties was slechts voorzien in een aantal kleinere specifieke budgetten. Er is geen actueel plan voor het meerjarig onderhoud waardoor de voorziening een bestemmingsreserve blijft conform de BBV-voorschriften.

Reserve restauratie en digitalisering archief- en museumcollectie
De collectie van het gemeentemuseum Weert is grotendeels opgebouwd uit bruiklenen van derden. Zo nodig horen daar ook conserverende ingrepen en volledige restauraties bij. Vooral het schilderijenbezit was toe aan restauratie. In samenwerking met de Stichting Restauratieatelier Limburg is jaren geleden een bestandsopname (plan) gemaakt en sindsdien wordt jaarlijks een groep schilderijen voor restauratie uitgezocht en de benodigde werkzaamheden door het restauratieatelier (tegen goedkope door de provincie Limburg gesubsidieerde tarieven) uitgevoerd. Deze restauraties worden betaald uit een daartoe bestemde post in de exploitatie. Ondanks dat van te voren prijsberekeningen worden gemaakt is het zo dat tijdens restauraties onvoorzienbare zaken een rol kunnen spelen -we hebben immers te maken met objecten die veelal enkele honderden jaren oud zijn en waarmee van alles is gebeurd- waardoor een restauratie langer duurt, ingewikkelder is en daardoor duurder wordt dan gepland. Om deze meerkosten op te vangen is deze reserve in het leven geroepen. Onvoorziene overschrijdingen op het jaarplan of extra werkzaamheden worden vanuit deze reserve aangevuld. Daar waar nodig wordt de reserve ook ingezet in het kader van digitalisering van de archiefcollectie.

Reserve gemeentelijk vastgoed
De gemeente Weert heeft een grote verscheidenheid aan vastgoed in bezit voor de eigen gemeentelijke organisatie, maatschappelijk vastgoed en bijzondere vastgoedobjecten. Om deze vastgoedobjecten te beheren en te onderhouden zijn financiële middelen benodigd. De gemeente investeert (daar waar nodig) in vastgoedobjecten vanuit de functie en het gebruik. Deze objecten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting onderhoud (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2016-2020. Een goede MJOP onderhoudt het gemeentelijk vastgoed en schept de voorwaarden voor een optimale verhuurbaarheid, instandhouding en (potentiële) verkoop van vastgoedobjecten. Dit wordt bereikt door. een uitgebalanceerd pakket van maatregelen aan onderhoud gebaseerd op te accepteren adhoc situaties en een planmatige preventieve aanpak van onderhoud. Daarnaast moet de MJOP gemeentelijk vastgoed 2016-2020 voorzien in het beperken van risico's omtrent de gehele vastgoedportefeuille. Uiteindelijk dient de beoogde kwaliteit van onderhoud (programma van eisen) te worden bereikt voor alle gemeentelijke vastgoedobjecten.

Reserve sociaal domein
Bij de begroting 2016 is de reserve sociaal domein gevormd. Deze reserve gaat gedurende de looptijd van de integratie-uitkering sociaal domein fungeren om schommelingen in lasten en baten sociaal domein op te vangen. Afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de beschikbare integratie-uitkeringen sociaal domein worden in de jaarrekening verrekend met deze reserve. Het saldo van de reserve scholing en sociale activering is in 2016 aan deze reserve toegevoegd.

Reserve inburgering participatie niet-westerse allochtonen
Bij de 3e bestuursrapportage 2016 is deze reserve gevormd, die voor de volgende doeleinden wordt ingezet:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

- Aanpak (jeugd)werkloosheid onder niet-westerse allochtone jongeren, ouderen en statushouders.
- Geïntegreerde/duale trajecten voor statushouders, waarbij inburgering gekoppeld wordt aan een beroepsonderwijs.
- Extra subsidie Vluchtelingenwerk Punt Welzijn voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding van statushouders.
- De uitvoering van het Beleids- en actieplan opvang en integratie van vergunninghouders in Weert 2018-2019.
- Ondersteuning en vergoedingen (bijvoorbeeld aanschaf fiets, fietscursus, reiskosten).
- Onvoorziene kosten.

Eventuele verschillen tussen de ontvangen middelen en de uitgaven voor activiteiten, zoals hierboven omschreven, worden jaarlijks (in de jaarrekening) verrekend met de reserve.

Reserve combinatiefunctionarissen
Bij de jaarrekening 2015 is deze reserve gevormd. Met ingang van de jaarrekening 2016 worden over- en onderschrijdingen op het budget voor combinatiefunctionarissen verrekend met deze reserve. De looptijd van de reserve wordt vooralsnog op 5 jaar gesteld, dus tot en met 2020. Mocht noodzaak tot voortzetting van de reserve na 2020 ontstaan dan wordt dit aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Reserve bodemsanering
Regelmatig wordt deze voorziening aangesproken voor kredietstellingen voor kosten van nader onderzoek, saneringsonderzoek en sanering van statische bodemverontreiniging gevallen. De financiering voor bodemsaneringen in het stedelijk gebied loopt niet meer via de Wet bodembescherming maar via het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Inkomensreserve huisvesting onderwijs
Op basis van de actualisatie van de beleidsvisie "Ruimte voor onderwijs en sport" is in de jaarrekening 2007 een nieuwe reserve ingesteld ten laste van de reserve decentralisatie huisvesting onderwijs van in totaal € 7.000.000,-. Deze reserve heeft een inkomensfunctie en op grond van deze functie wordt de rente van 4% jaarlijks toegevoegd aan de structurele middelen voor onderwijshuisvesting. De hoogte van het bedrag is gebaseerd op de verwachte opbrengsten van de herontwikkeling van diverse onderwijslocaties via de grondexploitatie.

Risicobuffer grondexploitatie
De Risicobuffer grondexploitatie dient als buffer voor tegenvallende ontwikkelingen in de grondexploitaties. De risicobuffer wordt gevoed met winsten uit grondexploitaties en vrijval uit de tekortvoorzieningen van de grondexploitaties. De noodzakelijke omvang van de reserve (risicoprofiel) wordt bepaald door jaarlijks een berekening te maken van de risico's in de grondexploitaties. Bij de jaarrekening 2017 is berekend dat het risicoprofiel € 8,5 miljoen bedraagt. Op grond van deze berekening wordt bij de behandeling van de jaarstukken 2017 voorgesteld een bedrag van € 2.700.000,-- vrij te laten vallen ten gunste van het rekeningresultaat en hiermee de algemene reserve aan te vullen. Op basis van de stelselwijziging BBV met betrekking tot toerekenen van rente wordt voorgesteld vanaf de begroting 2019 géén rente meer toe te rekenen. Hierdoor is geen sprake meer van de inkomensfunctie en wordt deze reserve een bestemmingsreserve.

Inkomensreserve afwaardering Complex Poort van Limburg
Deze reserve is bij de jaarrekening 2017 volledig ingezet voor de afwaardering van het Complex Poort van Limburg. De eindstand van deze reserve is ultimo 2017 nihil. In 2018 kan deze reserve vervallen.

Bestemmingsreserves economisch nut
Vóór 2004 zijn diverse kredieten met een economisch nut ten laste van reserves beschikbaar gesteld die per 1-1-2004 nog niet geheel afgewikkeld zijn. Het nog niet afgewikkelde gedeelte dient volgens het BBV afgeschreven te worden, de kapitaallasten kunnen jaarlijks verrekend worden met de hiervoor afgezonderde bestemde reserves. Ook voor kredieten vanaf 2004 die ten laste van reserves beschikbaar worden gesteld, moet deze werkwijze gevolgd worden.

Bestemmingsreserves maatschappelijk nut
Vóór 2004 zijn diverse kredieten met een maatschappelijk nut ten laste van reserves beschikbaar gesteld die per 1-1-2004 nog niet geheel afgewikkeld zijn. Het nog niet afgewikkelde gedeelte dient volgens het BBV afgeschreven te worden, de kapitaallasten kunnen jaarlijks verrekend

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

worden met de hiervoor afgezonderde bestemde reserves. Ook voor kredieten vanaf 2004 die ten laste van reserves beschikbaar worden gesteld, moet deze werkwijze gevolgd worden.

Voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.747	1.137
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	29.114	27.508
Totaal	**30.861**	**28.645**

Staat van voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2016	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Presentatie-verschuiving	Boekwaarde 31-12-2017
VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN. VERLIEZEN EN RISICO'S						
Voorziening pensioenkapitaal wethouders	59	0	0	0	0	59
Voorziening anterieure overeenkomst bovenwijkse voorzieningen	457	3	-49	0	0	412
Voorziening pensioen zittende wethouders	538	0	-47	0	0	491
Voorziening Stationsplein	1	0	0	-1	0	0
Voorziening bovenwijkse invulling Stationsplein	2	0	-2	0	0	0
Voorziening bovenwijkse invulling Bassin	80	0	-80	0	0	0
Verlieslatende grondexploitaties	0	0	0	0	787	787
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**1.137**	**3**	**-179**	**-1**	**787**	**1.747**
VOORZIENINGEN VOOR VAN DERDEN VERKREGEN MIDDELEN						
Voorziening vervangingsinvesteringen rioleringen	18.826	1.887	0	0		20.713
Voorziening schuldhulpverlening	15	0	-15	0		0
Voorziening jeugdwerkloosheid	3	0	-3	0		0
Voorziening oude vervangingsinvesteringen rioleringen	8.663	0	-263	0		8.401
Totaal voorzieningen voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	**27.508**	**1.887**	**-280**	**0**	**0**	**29.114**
TOTAAL VOORZIENINGEN	**28.645**	**1.890**	**-459**	**-1**	**787**	**30.861**

Voorziening pensioenkapitaal wethouders

Bij het aantreden van een wethouder kan deze het tot dan (elders) opgebouwde pensioen overdragen
aan de gemeente Weert. Het ontvangen bedrag wordt gestort in een voorziening zodat de pensioenopbouw gereserveerd blijft voor de betreffende wethouder. Volgens de voorschriften van de BBV dienen overdrachten van pensioen(en) van wethouders gestort te worden in een voorziening. Deze zullen te zijner tijd tot uitkering dienen te komen.

Voorziening anterieure overeenkomsten bovenwijkse voorzieningen

Op basis van overeenkomsten zijn verplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen zijn gekoppeld aan
projecten uit de structuurvisie 2025 (kwaliteitsfonds buitengebied en groenfonds). Op de geoormerkte gelden rust een terugbetalingsverplichting. Derhalve dient deze voorziening ad € 411.570,- gehandhaafd te blijven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Voorziening pensioen zittende wethouders
Voor zittende wethouders dient volgens de voorschriften van de BBV een voorziening toekomstige pensioenverplichtingen gevormd te worden middels een actuariële waardeberekening van het opgebouwde pensioen. Deze zullen te zijner tijd tot uitkering komen.

Voorziening vervangingsinvesteringen rioleringen
De doelstelling is te voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht zoals deze in de Wet milieubeheer en de Waterwet is opgenomen tegen de laagste maatschappelijke kosten. Deze voorziening is ingesteld op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 3 oktober 2016. Op basis van berekeningen, opgenomen in het GRP, is het saldo van deze voorziening voldoende om de komende vervangingskosten op te kunnen vangen.

Voorzieningen schuldhulpverlening/jeugdwerkloosheid
De saldi van deze voorzieningen zijn ultimo 2017 nul. De voorzieningen kunnen opgeheven worden.

Voorziening investeringen rioleringen
De voorziening is gevormd met inachtname van artikel 44, lid 2 BBV. De voorziening wordt ingezet om de lasten van oude investeringen op te vangen. Voor 2004 zijn diverse kredieten met een economisch nut ten laste van voorzieningen beschikbaar gesteld die per 1-1-2004 nog niet geheel afgewikkeld zijn. Het nog niet afgewikkelde gedeelte dient volgens het BBV afgeschreven te worden, de kapitaallasten kunnen jaarlijks verrekend worden met de hiervoor bestemde voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	116.069	131.058
Waarborgsommen	47	49
Totaal	**116.116**	**131.107**

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2016	Balans-verschuiving	Vermeer-deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2017
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	131.058	0	0	-14.989	116.069
Waarborgsommen	49	12	7	-19	47
Totaal	**131.107**	**12**	**7**	**-15.008**	**116.116**

In 2017 is de schuldpositie van de gemeente verbeterd door aflossingen. Er zijn geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. De rentelasten in 2017 voor de langlopende leningen bedroegen € 2.990.677,-.

Waarborgsommen zijn zekerheidsstellingen, afgegeven door een derde, die bijvoorbeeld betrekking hebben op vastgoed (huur) of grond (borg voor kavel). De balansverschuiving betreft een waarborgsom die door de gemeente is ingesteld voor postale diensten, die daarmee een vordering vormt en daarom aan de actiefzijde van balans wordt weergegeven.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	20.591	19.289
Overlopende passiva	10.452	12.415
Totaal	**31.043**	**31.704**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige kasgeldleningen	10.000	0
Banksaldi	0	10.137
Overige schulden	10.591	9.152
Totaal	**20.591**	**19.289**

Overige schulden	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Crediteuren	9.660	7.642
Gebiedscommissie reconstructie Nederweert	13	18
Project aanpak mensenhandel	0	232
Stichting woonstad Weert	5	5
Keyport 2020	898	1.248
Personeelsvereniging	3	6
Economische actiepunten agrib	12	0
Totaal	**10.591**	**9.152**

Eind 2017 had de gemeente een kasgeldlening lopen van € 10.000.000,- die in februari 2018 afloopt, zie ook de paragraaf financiering.

De banksaldi per 31-12-2016 waren negatief, vandaar de presentatie aan de passiefzijde van de balans. Per 31-12-2017 waren de banksaldi positief, waardoor ze op de actiefzijde worden weergegeven.

De overige schulden nemen toe met € 1.548.000,-. Dit is toe voornamelijk toe te schrijven aan een toename van het saldo crediteuren met € 2.128.000,- .

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.148	11.418
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Rijk	328	24
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.968	100
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.008	873
Totaal	**10.452**	**12.415**

Het verschil ten opzichte van 2016 op de post ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen , wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- een van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland vooruit ontvangen subsidie in het kader van een uitkoopregeling voor een hoogspanningsmast ad € 328.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

- een van de provincie ontvangen subsidie van € 1.500.000 uit hoofde van stedelijke vernieuwing die deels, voor € 237.500, besteed is. Het restant ad € 1.262.500 is als vooruit ontvangen voorschotbedrag verantwoord.
- een vooruit ontvangen subsidie van de provincie voor het KEC van € 221.000
- een ontvangen subsidie van de provincie voor Woonvisie Leuken ad € 1.800.000 die voor € 1.526.000 is besteed. Het restant ad € 274.000 is als vooruit ontvangen verantwoord.

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Nog te betalen bedragen	5.136	8.849
Decentralisatie jeugzorg	525	1.464
Tussenrekeningen sociale zaken	1.487	1.105
Totaal	**7.148**	**11.418**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrottingsjaren	Saldo 31-12-2016	Vermin-deringen	Vermeer-deringen	Saldo 31-12-2017
De nog te betalen bedragen per 31-12-2017 zijn [illegible] doordat er in 2017 een aantal				
Rijk				
Gebundelde uitkering Participatiewet 2018-2025	0	0	0	0
RMC	1	-1	0	0
Rijksbijdrage WSW	23	-23	0	0
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (uitkoopregeling hoogspanningsmast)	0	0	328	328
Provincie				
Limburg project aanpassing sportaccommodatie subsidie	16	0	0	16
Vooruitontvangen provinciale subsidie Topsport	0	0	6	6
Voortuitontvangen subsidie Diep Events	0	0	36	36
Vooruit ontvangen subsidie Stedelijke Vernieuwing (versterken centrumfunctie)	0	0	1.263	1.263
Vooruitontvangen subsidiie project aanpassing sportaccommodaties	0	0	74	74
Vooruitontvangen subsidie KEC	0	0	221	221
Vooruitontvangen subsidie Woonvisie Leuken	0	0	274	274
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Gemeente Venlo inzake maatschappelijke opvang	84	-84	50	50
COA	0	0	25	25
Restant middelen AZC school 2017	0	0	2	2
Totaal	**124**	**-108**	**2.279**	**2.295**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Garantstellingen	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
ABN - AMRO	Particulieren			112	112
AEGON	Particulieren	230		153	219
BLG Wonen	Particulieren		30,24%	3.541	3.993
Direktbank	Particulieren			114	207
ING Bank	Particulieren	1.950	100,00%	1.596	1.810
Nationale Nederlanden	Particulieren	238	32,04%	150	150
Rabobank	Particulieren			184	138
SNS	Particulieren			238	246
Syntrus Achmea	Particulieren			135	202
Stater Nederland BV	Particulieren		52,94%	1.464	1.663
Bouwvereniging Weert	Woningbouwverenigingen	486	100,00%	384	392
Woningvereniging St. Joseph	Woningbouwverenigingen	908	100,00%	662	683
Totaal garantstellingen				**8.733**	**9.814**
Achtervang	Woningbouwverenigingen	292.361	50,00%	257.474	257.992
Totaal garantstellingen en achtervang				**266.207**	**267.806**

De gemeente staat garant voor leningen die verband houden met woningbouw voor zowel particulieren (hypotheken) als organisaties. Garant staan betekent in dit geval dat de gemeente de rente- en aflossingsverplichtingen van de leningen voor 100% garandeert.

De gemeente is ook de zogenaamde achtervang voor leningen verstrekt onder WSW-borging. WSW staat voor Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Bouwverenigingen kunnen bij bankinstellingen leningen krijgen voor sociale woningbouw indien het WSW borg staat. De borging geldt voor 100% van de aflossingen en rente. De gemeente dient daarbij als achtervang, indien het WSW te weinig middelen heeft om aan haar verplichtingen te voldoen.

In 2017 hebben uit hoofde van de garantstellingen geen betalingen plaatsgevonden.

NUBBV (Europees aanbestede overeenkomsten)

Omschrijving	Looptijd excl. opties	Restwaarde
Multifunctionals	1-7-2019	€ 117.000,00
Voorziening warme dranken stadhuis en gemeentewerf	22-2-2020	€ 60.000,00
Onderhoud OVL Weert	1-1-2019	€ 50.000,00
Parkeerautomaten inclusief onderhoud en hosting	1-1-2020	€ 100.000,00
BOA-diensten	1-1-2020	€ 232.561,68
Verwerking afvalstromen milieustraat	1-1-2019	€ 600.000,00
Onderhoud bermen, sloten en waterpartijen	1-5-2018	€ 248.661,67
Inboedel/opstalverzekering	1-1-2020	€ 365.000,00
Aansprakelijkheidsverzekering	1-1-2020	€ 230.000,00
		€ 2.003.223,35

Uitgangspunten:
1. Er is sprake geweest van een EU-aanbesteding
2. Er is sprake van een (doorlopende) overeenkomst per 1.1.2018
3. Er is sprake van een financiële verplichting

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

7

SiSa

- Verantwoording specifieke uitkeringen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

SiSa bijlagen

OCW	D9	**Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)** **Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*			
			€ 205.724	€ 329.400	€ 0	€ 0			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 07*	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*			
			1 060988 Gemeente Weert	€ 0		€ 0			
EZK	F1	**Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding**	Totale besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend) *Aard controle R* *Indicatornummer: F1 / 01*	Projectnaam / nummer *Aard controle N.v.t.* *Indicatornummer: F1 / 02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicatornummer: F1 / 03*	Is de bestemming gewijzig Ja/Nee *Aard controle D1* *Indicatornummer: F1 / 04*	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee *Aard controle D1* *Indicatornummer: F1 / 05*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: F1 / 06*	
			1 € 514	UWHS170045/uitkoopregeling	€ 514	Nee	Nee	Nee	
			Kopie Projectnaam / nummer *Aard controle N.v.t.* *Indicatornummer: F1 / 07*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: F1 / 08*					
			1 UWHS170045/uitkoopregeling	€ 514					
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*	
			€ 12.880.727	€ 221.678	€ 827.801	€ 13.026	€ 85.405	€ 1.721	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*	
			€ 14.183	€ 12.733	€ 0	€ 332.295	€ 0	Ja	
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017** **Besluit**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*	
			€ 14.823	€ 5.200	€ 11.679	€ 66.970	€ 73.958	€ 0	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*				
			€ 0	€ 0	Ja				

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*
			1 2014/53474-2015/94937 vrijliggend fietspaden parallelweg - kruispunt parallelweg-Driesveldlaan	€ 0	€ 0	€ 30.000	€ 124.977
			2 2014/53474 - 2015/94937 Herinrichten Bassin	€ 120.905	€ 1.489.802	€ 0	€ 0
			3 2017/24536 Fietsstroken St. Paulusstraat	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 28.829
			4 2017/24537 Fietspaden rotonde Edisonlaan-Ringbaan - Oost	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 2017/24539 Fietspad Maaseikerweg - OLVstraat - St. Maartenslaan	€ 0	€ 10.122	€ 0	€ 0
			6 2017/24550 gedrag 2016	€ 0	€ 0	€ 7.751	€ 0
			7 2017/24554 Vergroten rotonde Suffolkweg Zuid - Ringbaan - West	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8 2017/24562 Fietspaden rotonde Maaslandlaan - Ringbaan - Oost - St. Jobstraat	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9 2017/83157 gedrag 2017	€ 10.692	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B/ 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*
			1 2014/53474-2015/94937 vrijliggend fietspaden parallelweg - kruispunt parallelweg-Driesveldlaan	€ 30.000	€ 124.977	De opgevoerde correctie betreft bestedingen t.b.v. boekjaar 2015. In het kader van de SiSa-verantwoording is nog niet eerder gerapporteerd/verantwoord over project vrijliggende fietspaden Parallelweg-kruispunt Parallelweg-Driesveldlaan	Ja
			2 2014/53474 - 2015/94937 Herinrichten Bassin	€ 250.000	€ 1.489.802	Deelverantwoording al in SiSa 2016	Ja
			3 2017/24536 Fietsstroken St. Paulusstraat	€ 40.000	€ 28.829	De opgevoerde correctie betreft bestedingen t.b.v. boekjaar 2015. In het kader van de SiSa-verantwoording is nog niet eerder gerapporteerd/verantwoord over project fietsstroken St. Paulusstraat.	
			4 2017/24537 Fietspaden rotonde Edisonlaan-Ringbaan - Oost	€ 0	€ 0		Nee
			5 2017/24539 Fietspad Maaseikerweg - OLVstraat - St. Maartenslaan	€ 0	€ 10.122	Uitstel aangevraagd.	Nee
			6 2017/24550 gedrag 2016	€ 7.751	€ 0		Ja
			7 2017/24554 Vergroten rotonde Suffolkweg Zuid - Ringbaan - West	€ 0	€ 0	Uitstel aangevraagd.	Nee
			8 2017/24562 Fietspaden rotonde Maaslandlaan - Ringbaan - Oost - St. Jobstraat	€ 0	€ 0	Uistel aangevraagd	Nee
			9 2017/83157 gedrag 2017	€ 10.692	€ 0		Ja

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

8

Overige gegevens

- Controleverklaring

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.
Aan de gemeenteraad van de gemeente Weert
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel
Vul tekst in

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

9

Bijlagen

- Beleidsindicatorent
- Lijst met afkortingen
- Vaststelling gemeenteraad

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ANW	Algemene Nabestaanden Wet
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Beheer Authentieke Gegevens
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW-CompensatieFonds
BDU	Brede DoelUitkering
BIBOB	Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
BP	Bestemmingsplan
BVG	BedrijfsVerzamelGebouw
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
COD	Commissie van Onafhankelijke Deskundigen
COP	Stichting Competentie OntwikkelPunt
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
CZM	Collectieve Zorgverzekering Minima
DOP	DorpsOmgevingsProgramma
EDR	Europese DienstenRichtlijn
EHS	Ecologische Hoofd Structuur
ESF	Europees Sociaal Fonds
Fido	Financiering Decentrale Overheden
FVW	Financiële VerhoudingsWet
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
GGW	GebiedsGericht Werken
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GNL	Groen, Natuur en Landschap
GOA	Gemeentelijk Onderwijs- en Achterstandenbeleid
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HaFa	Harmonie en Fanfare
HBO	Hoger BeroepsOnderwijs
I&A	Informatisering en Automatisering
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie Communicatie Technologie
ICTU	ICT Uitvoeringsorganisatie
ID-banen	In- en Doorstroom-banen
IKL	Instandhouding Kleine Landschapselementen
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IPW	InnovatieProgramma Werk en Bijstand
ISV	Investeringssubsidie Stedelijke Vernieuwing

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

JGZ	JeugdGezondheidsZorg
JOP	Jongere OntmoetingsPlaats
Ku+Cu	Kunst en Cultuur
LBO	Lager BeroepsOnderwijs
Liv	Lage inkomensvoorziening
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouw-Bond
LOG	Landbouw OntwikkelingsGebied
LPG	Liquified Petroleum Gas
LZO	Lokaal Zorgvragers Overleg
MBO	Middelbaar BeroepsOnderwijs
MCB	Muziekcentrum De Bosuil
MEV	Macro Economische Verkenningen
MFA	MultiFunctionele Accommodatie
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MKB	Midden- en KleinBedrijf
MTO	Medewerkers TevredenheidsOnderzoek
NMC	Natuur- en Milieucentrum
nBP	Prijs van de nationale Besteding
NRP	Natuur- en RecreatiePlan
NUG	Niet UitkeringsGerechtigden
OALT	Onderwijs Allochtone Levende Talen
OBD	Onderwijs BegeleidingsDienst
OLP	Onderwijs Leer Pakket
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OZB	Onroerend ZaakBelasting
P&C	Planning en Control
PKVW	Politie Keurmerk Veilig Wonen
PMC	Product-Markt Combinatie
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
RICK	Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie
RIO	Regionaal Indicatie Orgaan
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal OpleidingsCentrum
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid
SE	Standaard eenheid
SGBO	Onderzoeks- en adviesbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
SIR 55	Stichting Initiatieven Realisatie 55+ Woningbouw
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale Werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TIC	Telefonisch Informatie Centrum
TROM	Toeristische Recreatieve Ontwikkelings Maatschappij
UWV	Uitvoeringsinstelling WerknemersVoorzieningen
VAVO	Voortgezet Algemeen VolwassenenOnderwijs
VMBO	Voortgezet Middelbaar BeroepsOnderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VORM	Verhandelbare OntwikkelingsRechten Methodiek
VROM	Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
WGV	Wet Geurhinder en Veehouderij

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

WIN	Wet Inburgering Nieuwkomers
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WIZ	Wet Inkomen Zorg
WKPB	Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOA	WijkOntwikkelingsAgenda's
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen Welzijn en Zorg
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018

Vaststelling door de gemeenteraad

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Weert in zijn openbare vergadering van 5 juli 2018.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 5 juli 2018